
3 1761 07458973 0

HØJFJÆLDS-PRÆST

HØJFJÆLDS-PRÆST

AF

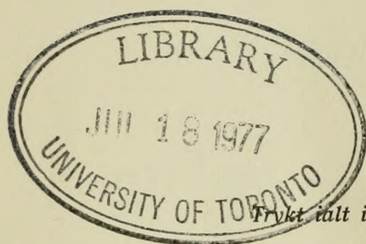
INGEBORG MARIA SICK

„Sursum corda“.

ANDET OPLAG

KØBENHAVN
DET NORDISKE FORLAG
ERNST BOJESEN
1902

Trykt ialt i 2500 Explr.

KØBENHAVN — GRÆBES BOGTRYKKERI

LANGVEJSFÆRD.

Højt oppe mellem Norges Fjælde ligger Liernes fjærne, ensomme Præstegaard.

Jeg vilde ønske, jeg kunde sige: Følg med derop paa snare Vinger — med Rypeflugt. Et stigende Sus — saa er vi der!

Thi muligt vil Du ellers vende om, før Halvvejen er naaet.

Først maa vi til Trondhjem. Og derfra gaar det „aarle om Morgen“ ud og ind over Fjorden i adskillige Timer. Op og ned tillige! Thi den spinkle Damper vakler som en beruset over fraadende Bølger, indtil den stanser ved Stenkjær.

Den lille trange By i de store skønne Omgivelser springer vi over og kører mod Nord med Skyds, til Snaasenvandet skærer sig ind mellem Granerne ved vore Fødder under Eftermiddagens langlige Skygger. Saa ombord i en endnu mindre Damper end om Morgenen og frem over Fjældvandets mere stilfærdige Bølger, indtil det er silde Aften . . .

Under Farten stimler pludselig de faa Passagerer sammen paa Dækket: „En Elg, en Elg!“ Midt ude i Vandet svømmer et stort Elsdyr, som løfter sin kæmpemæssige graa Mule med de vidt udspilede, prustende Næsebor højt over Bølgerne.

Ved Solnedgang dukker Vegset Gaarden frem, hvid og rolig for Enden af Vandet.

Vi gaar i Land. Og medens den lille Damper fjærner sig, førende det sidste Brus af „Verdens Larm“ langt, langt bort, er der et stort, underlig stille Natur-Rige, der lukker sig om os . . . .

— Vi overnatter paa Gaarden og drager videre den næste Dag med Skyds.

Gennem Granskov, langs stejle Fjældsider, hvor rankende Linnea og St. Olafs Lysestage — voxbleg og fager — dufter under glitrende Dugg . . .

Morgen højner sig til varm og straalende Middag — og stadig ruller vor Kariol gennem al den tavse, ligesom drømmebundne Dejlighed, hvor ikke et Menneske møder os. Kun hvide „Bjergfruer“ vinker til os fra hver Klippespalte, hvor de har kunnet fæste Rod. — —

Hver fjerde Time højst dukker en enlig Gaard frem mellem Granerne. En menneskelig Oase midt i Ensomhedens Ørken, hvor der venter os — ikke Daddelpalmer og Kildevand, men Spegekød, Fladbrød og Tættemælk, hvis endeløse Traade man aldrig bliver færdig med, før man skal paa Kariol igen.

De siger Du til os allesammen — jeg mener Gaardens Beboere og vor egen Skydsgut, andre ser vi ikke — men bruger endnu ikke at sige „Tak for sidst“ som indledende Hilsen. Det gør de hinsides Fjældet oppe i Lierne.

Er det en ganske selvfølgelig Forudsætning om en Fortilværelse, hvor vi stod hinanden nærmere end bag Legemets Mur, som har kaldt denne Hilsen frem paa enfoldige Læber? Den lyder bestandig som et Pust lidt højere oppe fra, skøndt der nu tænkes lige saa lidt ved den, som ved vort mere jordfødte Goddag.

— Henad Eftermiddagen bliver vor Skydsgut snaksom. Hele Morgenstunden har han været ordknap. Men nu synes det, som om en vis lurende Mistillid til vore Spørgsmaal er vegen, og vi faar en Del ud af ham, som vi efterhaanden lærer os til at forstaa.

Ola hedder han — Ola Kløvgaarden.

Vi spørger, om der ikke er Trolde eller Huldrefolk paa disse Kanter? Vi synes, her ser ud til alle Slags . . . .

Det vil han først ikke vide noget af. Saa pludselig peger han mod en stor Klippeblok, der luder ud over en enlig Gaard lidt i Højden og siger, at derinde har Huldrefolket et Slot. Staar man oppe over Klippen, ser man ned i et sort Hul. Det er Porten. Og kaster man noget der-

ned — sit Tørklæde, eller hvad man vil — faar man det lige op imod sig igen. Ingen skal faa bildt ham ind, at det er Trækken. Hvor skulde den Træk komme fra? Og hvem skulde det være, som lo dernede med det samme?

Og hans Farmor, som blev gift til den Gaard, var en Dag ene hjemme som ung Kone. Da stod der pludselig En i Døren til Stabburet, hvor hun var ved at hente Mel, og sagde, at Huldren laa i Barnsnød inde i Fjældet. Hun fik komme og hjælpe.

Hun var ræd for at sige nej. Og svært ræd for at gaa med. Da husked hun, at det er Kristen-pligt at hjælpe. Og gik da med. Ned gennem det sorte Hul i Fjældet. Derinde laa Stakkelen — og hun hjalp hende ud af svær Nød. — Men da hun kom op igen paa „Fjældknausen“, stod en broget Ko ved Siden af hende, som fulgte med til Gaarden. Det var Tak fra Huldrefolket. — Og endnu den Dag idag er der brogede Kør paa den Gaard. Enhver kan gaa op og se dem . . .

Vi spørger, om han ikke ved mere. Nej, det gør han nok ikke.

Lidt efter siger han, at det var da dengang, da hans Fader var Barn og oppe i Fjældet at „gjæte“. Da saa han „ret som det var“ en liden graa Mand staa midt imellem Gederne, og da han gik hen til ham og spurgte, hvor han var fra —

„da var han borte med engang“. Men Gederne var ikke til at komme nær hele den Dag. Saa rædde var de blevne. — — —

— Det lider mod Kvæld. Og vi stanser ved Nynæs Gaarden.

Den ligger op ad Fjæld tæt ved Vejen. Og hinsides Vejen gaar Elven sin syngende Gang. Saa rejser sig atter Fjæld — lige op af Strømmens Brus. Thi Dalen er trang. Og skummel af begge Fjældsiders ludende Graner.

De fleste af Gaardens Folk er borte. Til Sæters med Køerne, som Ola forklarer. Kun Konen og en Unggut er nede — ved et Tilfælde — og kan anvise os Sovested.

Gæstesengene, fire i Tal, staar i et Rum ved Siden af den store Spindestue, der om Sommeren er øde og forladt.

Brugte Lagener, og Elsdyrskind istedetfor Tæpper, og Døre, som ikke er til at lukke — hverken den fra Stuen ud til Trappen, eller fra Trappen ud til Vejen — truer i første Øjeblik med at skræmme Søvnen bort. Men Trætheden efter de mange Timers Skumplen over alle Vejens Sten faar Overhaand.

Ved Midnat vender Bevidstheden pludselig tilbage gennem den Fornemmelse, at alle Rokkene inde i Spindestuen er begyndte at snurre — — — snurre — — —

Og man synes, at hvis man kigede derind, vilde man se dem sidde bag svirrende Hjul, alle Gaardens henfarne Piger og Koner og nikke til En — — — indtil man opdager, at det blot er Elven, som bruser saa nær, saa utrolig nær, at det er, som drog den sit Løb igennem Ens Hoved.

Og man synes, at der kan ikke være Tale om Søvn, uden hvis man kunde slippe bort fra denne Lyd — — indtil Lyden dog faar dysset En til Hvile igen. — —

Den næste Dag er den mest anstrængende paa Farten. Først Kariol i tre—fire Timer — i jævn Stigen langs Fjældvæggen med Elven dybt under os. Saa drager den sin Vej og vi vor. Indtil vor Vej strax efter stanser ved „bratte Fjældet“, og vi stiger ned af Vognen med „Tak for Skyds“ og Farvel til Ola.

Saa begynder Vandringen til Fods. Føreren gaar foran med vor Kuffert paa Nakken. Op og op. — —

Der er Sti over Fjældet nu — for det meste ret tydelig — men Varderne staar der endnu fra de Dage, hvor de var eneste Vejmærke i disse Højder. —

Efter et Par Timers Vandring stanser Føreren med et og ser skarpt mod Grunden for sin Fod.

„Bjørn!“ siger han og retter Hovedet med et Sæt, som er ved at blive skæbnesvangert for vor Kuffert.

Der er traadt friske Bjørnespor tværs over Stien . . . . .

Med Lynets Fart gaar vore Øjne rundt til alle Sider. Granen er her ganske lav og voxer kun spredt — Sten, Dværgbirk og Enebærbuske dækker afvexlende Fjældsiden — saa vi kan se langt om. Men Bamsen er ikke til at øjne. Føreren mener, den har søgt ned mod det fjerne Grandyb tilvenstre, bag hvilket Elven skjuler sig.

Alligevel — ganske trygge er vi ikke. Og da det pludselig rasler i det lave Enebærkrat tilhøjre, stanser vi aandeløse og med blege Ansigter — medens en Skare Ryper i brun Sommerdragt stryger tæt hen over Stien . . . . .

Da den første halve Time er gaaet, kan vi dog lade Ængsteligheden fare og ganske tilegne os det opløftende i Situationen.

Ved en Omdrejning støder vi paa en indhegnet Grønning med en lav, langstrakt Sæterhytte.

„Budeien“ staar i Døren og hos hende drikker vi nymalket, skummende Mælk med en egen krydret Friskhed i Smagen.

Vi spørger, om de intet har mærket til Bjørnen der?

Jo da. Der har været Mænd ude om den næsten ganske Natten . . . Igaar tog den en liden sort Kalv . . . . .

— Paa det højeste Punkt, midt paa den øde,

stenede Fjældvidde, stanser Føreren og siger: „Der er de tre Vand i Li“.

Og ud fra det Fjærne ser vi noget lyse gennem bølgende Taage . . . Noget, der ligner Dugperler i et Slør — synes vi . . .

Det er de tre Vand, som vi ved, at vi skal over, før vi kommer til Præstegaarden.

Vi spørger Føreren, om han tror, vi naar frem inden Nat. Det tror han ikke. Vi er to Timer over Middag nu.

Nedstigningen begynder. Paa sine Steder ganske brat. Det gaar med god, undertiden for god Fart . . .

Fyrretræerne viser sig igen. Og nogle frygtsomme spredte Forsøg paa Løvtræer.

Stien bliver jævnere og lidt bredere. Men Fødderne er ømme nu og Tankerne trætte. Vi mærker ingen Lindring, medens vi gaar og gaar.

Saa overskærer en Fos vor Vej med en brat og brusende Protest . . . . .

Et Par Fyrrestammer er kastede over den som en ikke ganske sikker Bro, ad hvilken vi vakler over Dybet.

Mellem Brinkens stejle, fugtige Stene gror Ungbirke, ganske lyse og slørlette.

En af dem luder knækket ud over Dybets gnistrende Skum . . . . .

Den har sin Historie, den Birk.

Medens Du gaar videre, og dine Tanker gaar

i Takt med dine trætte Fødder, toner dens Historie efter Dig — — vil ikke slippe Dig — — former sig i Rytmer — — som Du maa fange ind — ligesom Skridt for Skridt . . . . .

Hvor Strømmens Vande fossende gaar,
stod Birken med udslagne lyse Haar.

Den stirred sig svimmel i Fossens Brus —
og nejed Kronen med bævende Sus.

Det jagende Under den droges imod . . .
Af Længsel den skjalv i sin inderste Rod.

Den lysted at favnes som Hjærtenskær,
af Strømmens gnistrende hvide Skær.

Aa, kunde den slide sig Foden fri!
De vildene Vinde fik staa den bi.

Og Birken droges, mens Vinden tog fat . . .
Og — Stammen brødes en Længselens Nat . . .

— En Dag jeg drog over Fjældvidden op.
Mod Stenen laa Birken med falmet Top.

Men, skøndt den var kløvet tæt ved sin Rod,
den mægted ej naa den styrtende Flod.

Som døde Arme dens Grene hang.
Fik aldrig sig gemt i det skummende Fang! — —

— Endda var Birken maaske dog glad,
endda saa hvisked maaske dens Blad:

„Og kom jeg et Fuglefjed mere nær
det jagende Unders blændende Skær,

og køler mig blot i min sidste Stund
en perlende Aande fra Fossens Mund,

— saa bytted jeg ikke min visne Død
mod fejreste Liv og Sundhed rød!

Saa ynker jeg Dig, saa rank Du gaar.
— Velsigner mit gabende Hjærtesaar!“ —

— Gud naade den faldne ved Fjældets Sti!
Og — den, der maa vandre saa rank forbi! — —

— Føreren gaar med helt til det første Vand. Vi kommer til det henimod Aften.

Det første Vand er blaat og kruset. Med smaa, toppede Bølger, der dukker op og ned i Leg med hinanden — som Barnehoveder i Solblink.

De koger Kaffe og bager Pandekager til os i den store røde Gaard ej langt fra Vandet.

Vi spørger, om vi kan blive sat over Søen.

Ja, hvis der er en Mand med Baad.

– Vi gaar ned til Vandet. Der er en Mand med Baad. Og vi har en ubestemt Følelse af, at Søen er den blaa Tanganika, at han er Livingstone, og at vi er Stanley, som ved et Under fandt netop den, vi søgte . . . .

Han skal hjemad, Manden. Bare over det første Vand. Men han gaar ind paa, at sætte os over det andet med.

Saa kommer vi over, medens Vandet ustanseligt pludrer om vor Baad, og alle de blinkende, blaa Bølger vil med hen til den som en kærkommen Afbrydelse i Tilværelsens Ensformighed. — —

Vi spørger Manden, hvor lang Vinteren er paa disse Kanter? — Han svarer, at syttende Maj gik han endnu hjem over Søen . . .

At tænke sig alle de smaa levelystne Bølger helt op til Frihedsdagen stængte bag Isens knugende Fængselsdør!

Manden spørger, hvor vi agter os hen?

„Til Nordli. Til Præstegaarden“.

Han nikker. „Ja saa — til ham, Præsten“, siger han og har ikke Lyst til at spørge videre. Heller ikke til at blive spurgt, saa vi lader det være.

Vi naar Bredden og haler Baaden med stort Besvær over en smal Landstrækning ned til det andet Vand.

Det andet Vand er sort og lukket.

Som om det havde suget alle Granbreddernes Tungsind og al Ensomhedens dybe Tavshed i sig! Det hviler tungt og dødt om vor Baad . . . Kan næppe vækkes af Aareslaget til mindste Lyd . . . Sidder ligesom bøjet over sig selv, stirrende ned i sit eget bundløse Dyb. I endeløs Betragtning af en Hemmelighed, som Ingen kan dele . . . .

Vi kommer over det i underlig trykket Stilhed.

— „Saa da“, siger Manden. „Nu bare bent frem over Myren. Til Du ser det tredie Vand. Hvor Myren ender, begynder det.“

Saa glider han bort i sin Baad.

Bent over Myren . . . . Ja, det lader sig nok gøre. Det vil sige — til Nød. Og ikke snorlige.

Ud og ind — med svuppende Lyd over gyngende Grund! Saa paa lidt fastere Jord, med Gran og lave Birke — som smaa Øpletter.

Saa ud igen over vigende Mos, hvor det klare Vand siver stille i dine Fodspor . . .

Men Myren — hvor ender den?

Ja, i dine trætte Tanker gaar Spørgsmaalet rundt og rundt — — til den første Time er svunden . . .

Og da — — medens Du ser, hvordan det breder sig foran Dig lige umaaleligt — — da ved Du det:

Myren — den gaar lige til Verdens Ende! Og

hvor den hører op — — — der er det yderste Hav . . . .

Og Du gaar mod Verdens Ende, medens det siver under dine Fødder — — medens der bølger et Hav af hvide Multeblomster omkring Dig . . .

Du gaar og gaar — medens Solen, træt af sin næsten døgnlange Dag, endelig slukkes som et rødt Blus bag Højderne i Nord . . . . .

Og nu synes det Dig, at Du slipper op, at Du bliver færdig længe, længe før Myren . . .

Og der er et vist træt Behag ved at tænke paa, at den har hvide Blomster nok, Myren, til at skjule Dig med, der, hvor Du maa synke ned imod den — — at den har hvide Blomster — — — bestandig flere hvide Blomster til at skjule baade den — — og den med — — og Alle med, som Du kender og ved om — — Alle, der er paa Vej som Du — mod Verdens Ende . . .

Saa er der en Bakke, Du næppe kan slæbe Dig op ad. En Bakke, som er mørk af susende Fyrretræer . . . .

De ranke Stammer viger med et som efter Aftale . . . Og Du træder ned til det yderste Hav . . .

Nej — det tredie Vand glider hen til Dig og lægger sin lysende, sølvblanke Flade om dit trætte Billed som et dulmende Favntag . . .

Og i samme Nu er der intet, der svider mere — hverken i dine Tanker eller i dine Fødder . . .

Der er en Baad — men ingen Mand . . . Og Du ved ikke, hvorfra den kom. Eller hvordan Du kom ned i den . . . . .

Men Du glider — — Du glider over den blanke, sølvglatte Flade . . . . . Og paa en Gang ved Du det: Her er det den fødes — den lyse Nat . . .

Den lyse Midnat, som dirrer hvidligt over alle de rundede Fjældkamme — herfra stiger den op . . .

Det er denne slebne, skinnende Spejlflade, som Højfjældet løfter op imod Himlen, der suger Dagen ind og sender al Solens Afglans tilbage — naar den glødende Kugle er dalet, — for at opklare hele den vide Hvælving, der omspænder Jorden . . .

Du ved ikke, hvordan Du kommer over alt det glidende Sølv, der med en egen glasklar Lyd sagte viger for din Baad . . .

Du ved ikke, hvordan det gaar til, at Du er tæt ved en grøn Brink, der stiger brat op mod et lavt Hus — med mørke Fyrretræer til Baggrund og noget hvidt og slankt ved Siden — som et Kirketaarn — der tillidsfuldt støtter sig mod Fjældvæggen . . .

Du hører de Andre sige, at fra Præstegaardens Vinduer maa En have set, at der var Baad paa Vandet i Midnatstimen og have vækket Forpagterens og gjort rede til Modtagelsen — thi der er Flere, som kommer ned ad Brinken — — — Men Du fatter ikke Ordene.

Du synes, at den bløde Kystlinje, som skyder sig ud imod Dig, har kun et Navn: hinsides. Hinsides — hvor al jordisk Fremgangsmaade maa ophøre . . . . .

Men da Baaden med et sidste Skvulp glider mod Land, ser Du paa Breddens Sand en Skikkelse — rank og høj, mørk som et Bud fra den mørke Nats Alvor midt i al Lysningen . . . . .

Og da forstaar Du, at Du er ved Maalet for Din nøjsomme Langvejsfærd: den ensomme Præst deroppe mellem de fjærne Højder . . . . .

PRÆSTEN.

De Aar blev mange, har Andre sagt,
— fra Højtid mod Højtid det kimer —
han husked vel blot en Nattevagt
med snigende Lutringstimer . . .

I Liernes Præstegaard, paa Brinken, der stiger brat op af det store Vandspejl, bor Præsten. Ene — ganske ene. Stuerne i den lange, lysmalede Træbygning genlyder af hans ensomme Fodtrin. Saa har han villet det selv, da han kom herop som ung Mand paa et Par og tredive Aar. Og saaledes er det endnu.

Her, som alle slige afsides Steder, plejer Præsterne ikke at forblive i ret mange Aar. Som Regel kun i fem.

Men da Tiden var gaaet, søgte denne Præst ikke bort. Forblev rolig, til andre fem Aar var lagte til de første. Og siden da er atter baade et og to Aar svundne, og han er allerede midtvejs i det tredie. Det trettende, siden han kom herop.

Saa længe har ingen været der før han. Den forrige Præsts Kone sagde, at Kaldet passede kun for unge Folk, der fik Barn helst hvert Aar. Thi sørgede man ikke for at befolke Stedet, kunde man blive gal af Ensomheden.

Han blev ikke gal. Men man kunde have trot, at han var det, da han kom herop — saa underligt, som han indrettede sig. Og saa mørk og tungsindig, som han saa ud! — —

I Længen tilhøjre for Hovedbygningen bor Forpagterens Familie — med Klokkeren de eneste andre Mennesker, som findes paa Stedet.

Præsten overdrog strax Forpagterkonen hele sin Husførelse. „Hun Kari“ kunde sagtens staa for den med. Den er ifølge Sagens Natur heroppe ikke meget indviklet.

Mælk, Fløde og Æg har man i rigeligt Maal. Sit Brød bager man selv. Sine Varer faar man tilsendt en Gang om Aaret. Fisk, dejlig Ørred, faar man om Sommeren fra Søen — lever selvfølgelig en Del paa Saltmad og Spegekød, men slagter ogsaa imellem, saa man har fersk Kød. Ved Juletid en Oxe, som hænges over i det rødmalede „Stabbur“, hvor den strax fryser, saa man kan spise af det friske Kød til langt ind i Maj. Vildt lever man til Tider højt med. Ryper, Hjerper og Urfugle findes i Mængde. Bjørnekød og Rensdyrsteg hører ikke heller til Sjældenhederne.

Forpagterens holdt Gut og Pige og havde selv to Jenter — med runde, solbrændte Ansigter midt i solbleget, hvidligt Haar — som efterhaanden voxede til og fik Moderens flinke Hænder til at tage fat. — Fra sit fjortende Aar kunde den ældste af dem, Sigrid, næsten udelukkende besørge Præstens Opvartning. — —

Gennem Køkken og Vaskehus har Forpagterens Forbindelse med hans Lejlighed og Maden bliver bragt over til ham. Han sidder for Bordenden i den store Spisestue. Ene . . . .

Kun i Højsommertiden, hvor Venner og Slægtninge af og til gør en Ferietur herop, har han Bordfæller. Men Gæsterne overnatter i Forpagtergaarden, hvor der er Rum nok. Det er nemmest for Pigerne.

Der er i Præstegaarden kun en Seng til foruden Præstens. Den holdes opredt i Stuen nærmest ved hans Sovekammer. Han siger, at hvis der kom en vejfarende, maaske vildfarende, Sjæl engang i Natten og banked paa, da skulde Lejet vente, uden at Forpagterens behøvede at skræmmes op, for at give et fremmed, maaske tvivlsomt Individ Husly.

Men den vejfarende Sjæl er i alle disse Aar aldrig kommen nogen Nat. Og hvor skulde den vel ogsaa komme fra — herop! — —

Stuerne i Præstegaarden er store, og der er

ikke faa. Plads er der ikke sparet paa. Det behøves ikke heroppe. De ligger alle i en Række med Vinduer ud mod det store, sølvblanke Vandspejl og Udsigt til alle de granbevoxede, ubeboede Højdedrag trindtom.

Stuerne er sparsomt og meget enkelt udstyrede. Møblerne bliver staaende fra Præst til Præst, saa de nygifte Par, som plejer at søge herop, kan spare sig Bryderier med Udstyr, til de flytter ned igen.

Kun sit store Harmonium fik Præsten med — ikke uden mange Vanskeligheder. Men han maatte vel have En at underholde sig med. Have noget om sig, der kunde sætte Luften i de øde Stuer i tonende Bevægelse.

Han synger ofte ved det, men spiller mer. Imellem til langt ud paa Natten. Overgiver vel da Instrumentet nogle af alle de Tanker, han ikke kan dele med Nogen, og lader det tale dem ud i Harmonier. — —

— Morgenen efter vor natlige Ankomst til Præstegaarden indledes for os ved Klokketoner — svingende Klokketoner — — som vugger En op og ned — i en livsalig, halvbevidst Drømmetilstand, hvorunder man uden bestemt Forestilling om Tid og Sted, har som en uudsigelig Fornemmelse af, at „Himmeriges Klokker, de gange for mig“ . . . . .

— Saa bankes der paa Døren. Forpagterkonen træder ind, og Tilværelsen antager fastere Former. Hun har ladet os sove meget længe, men vil nu melde, at Frokostbordet venter, at Kirkefolket har vist sig paa Søen og at der er ringet første Gang.

Skønt hun siger, vi maa skynde os at komme op, bliver hun dog staaende en Stund og fortæller os om Stedet og om Præsten det meste af, hvad her er meddelt . . .

Vi kommer i Tøjet i flyvende Fart. Faar spist i samme Tempo. Saa ud . . . .

Gaardspladsen er bred og rummelig, indrammet af fire Længer. Den, der vender mod Søen er Hovedbygningen. Fra Gangen foran Spisestuen fører en Dør — med store Rensdyrhorn over — ud til Gaarden.

Udenfor sænker den grønne Brink sig ned imod Søen og stiger bag Præstegaarden — stejlt og højt.

Men en Samling smaa mørke Træhuse med Græstørvtag, som vi ikke saa iaftes — da de i natlig Dæmring ikke skiller sig ud fra Fjældsiden — klynger sig sammen tæt ved Præstegaarden.

Altsaa dog en Landsby i det smaa — med menneskelig Afbrydelse af den store Ensomhed?

Nej — ikke beboede Hjem. Kun Søndagshuse, rejste af Kirkefolket.

Thi Kirkefolket kommer langvejs fra. De fleste

idetmindste. Ned ad Fjæld — over Myr — over Vandet. Fem—sex om Morgenen maa adskillige af dem forlade Hjemmet for at naa frem til Kirke i rette Tid til Højmessen Klokken elleve.

Falder nu to Helligdage i Træk, bliver det ondt Vejr, eller er det i den mørke Vintertid, da overnattes i Smaahusene. Der er Bænke langs Væggene, og der ligger Skind til at dække sig med.

I den lyse Sommertid tilbringes blot hele Søndagen der.

En „Pejs“ — aabent Ildsted — er i hvert af Smaahusene. Der gøres Ild paa, koges Kaffe og Kartofler og den medbragte Mad spises. Man aflægger Besøg hos hinanden, Mændene staar op og ned udenfor Husene og samtaler om Ugens Begivenheder . . . . .

Hele Dagen igennem er der forholdsvis befolket og livligt.

Henad Aften drager de alle bort igen, for at søge hjemad i den lyse Nat — og den lille Landsby staar som uddød hele Ugen igennem.

Undertiden hindrer Vejret eller Aarstiden aldeles Kirkefolkets Komme. Særlig i den mørke stormfulde Høsttid — inden de hvide Vinterveje letter Forbindelsen — og under Tøbruddet om Foraaret kan det ske en Række af Søndage itræk.

Da tier Klokkerne og Kirkedøren gaar ikke op. I Præstens Stue samler sig Forpagterens og Klokkeren — og derinde holdes Gudstjenesten.

Men opdager et spejdende Blik fra et af Vinduerne de første sorte Fnug af Mennesker paa den frosne, snehvide Flade, eller den første Baad paa Vandet, da aabner Skolelæreren Kirkedøren, Forpagteren, som tillige er Ringer, gaar op i Taarnet at trække i Klokkerebet, og Præsten ifører sig sit Ornat. — —

— Saaledes er det ogsaa gaaet for sig idag. Den høje, sorte Skikkelse staar allerede udenfor Præstegaarden, for at tage imod Kirkefolket, som samler sig og udvexler Hilsener nede ved Vandet, for derefter i Flok at stige opad Brinken.

Præsten trykker dem i Haanden hver og en. De siger „Du“ og „Præst“ til ham. — Saa stiger han videre foran dem, med Bibelbogen i Haanden opad den stejle, men korte Sti mod Kirkehuset.

Vi slutter os til Skaren. Kirken er ikke stor. Men saa lys, at den gør et festligt Indtryk. Og over Alterbordet straaler blot et kæmpemæssigt glat Guldkors — istedetfor de fredsforstyrrende Altertavler, vi mindes fra de sidste Kirker, vi har set.

Skolelæreren synger for, men Præstens orgeldybe Stemme bærer hele Sangen:

„Den signede Dag, o, Frelser blid,
da Du opstod af Døde,
da lysned der al Verden vid
en ny Dags Morgenrøde.
Den samme Dag Du hilste Fred
til dem, der sad i Sorgen; —
og Helligaanden sendte ned
den signed' Søndagmorgen."

Hvordan der prædikes heroppe? Stærkt, men saa enkelt som muligt. Med Billeder hentede fra det Liv, de alle kender.

Han har sagt, Præsten:

„Jeg kom herop, for at hjælpe om blot en eneste Sjæl til et Gudsforhold. Ikke saa meget til en Gud. Ham har dog de fleste. Men til det levende, det ubetingede Forhold til ham."

Den Tanke er Grundtonen i al hans Forkyndelse. Vi hører ham flere Gange — i Kirken og ved Møder i hans Stue — men Mindet om det, han har sagt, samler sig som i det ene:

„De har dog en Gud, de fleste Mennesker. —

Somme har ham blot i Naturen. Der har de sat ham til at lede og styre. Synes vel, han gør det daarligt nok iblandt. Men de har nu ingen Anden, hvem de kan overgive Styret. Og saa holder de ham dog udenfor Døren . . . .

Andre — de Fleste kanske — har ham i Kirken. Tager ham frem om Søndagen med Salmebogen, svøber ham med den i Klædet — som en

Afdød — og giver ham lidt tunge Øren og lidt søvnig Sang . . . Har ellers kun lidet med ham at skaffe hele Ugen igennem . . . .

Andre har ham i deres Sorg, i deres Nød og Fare. Da er det ham, som truer. Han faar nogle Klager, opskræmte Raab og Bønner. Og liden — eller ingen — Tak, naar det er overstaat. — Det mener Du vel ogsaa, at det var ham, som tog „'n Ola, Solstraalen din“ eller ham, som lod Sneskredet gaa udenom Huset, den Nat i Vaar da Du raabte til ham . . .

Men enten Du tror, det var ham, eller Du mener, det gik af sig selv, altsammen — det gør ikke saa stor Forskel. For i alt dette er der ikke Forhold — Gudsforhold.

Forholdet til ham, Du — det er dette, som det kommer an paa . . . . .

Forholdet er der. Du kan slet ikke komme udenom det. Du er født til det. Du er døbt ind i det . . . . . Men Du maa tage det op. Ellers bliver det til Intet for dig. Ja, til det, som er værre — til Dom.

Gudsforhold tages op paa samme Maade, som alle personlige Livsforhold: Du giver dig hen i det. Kun gaar det dybere end det dybeste menneskelige Forhold, Du staar i. Og meget fuldere maa Du give dig hen i det . . . . .

Et halvt Gudsforhold kan Du ikke staa i. For

Gud Herren selv har givet sig helt og ganske ind i Forholdet til Dig. Der var En, som lod sig føde hernede, klæde i Kød og Blod som Du, for at Du maatte gribe ham, for at han kunde blive din. Som døde, for at fuldkomme sit Forhold til Dig . . . . . .

Og helt vil han have Dig. For han elsker Dig . . . . . Var han ikke Kærlighed — ogsaa til Dig — da kunde han vel nøjes med mindre, med en Del af Dig. Men nu vil han ikke undvære et Fnug af Dig selv — for han elsker Dig helt — vil frelse Dig helt . . . . .

Dig selv — hvad er da det?

Ja, det er ikke blot din Overbevisning, som mange mener. Ikke blot dine Tanker, dine Ord, din Bøn, som Gud kræver. Det er ikke dine Synder — skønt Du visselig faar give ham den Byrde at bære. Hvem kunde, hvem vilde ellers tage den! Det er ikke heller blot din Kærlighed — skønt hvem skulde Du vel give den til som til ham . . .

Nej — det er dybest din Vilje det gælder. For i Viljen sidder Du selv. Ved Du det? Ja, Du ved det. Derfor er Du saa sen til at faa det Forhold istand. For sin Vilje vil En raade selv . . . .

Nej, den skal Du bringe, overgive helt og ganske, uden Forbehold, uden Betingelser . . .

Da er Du selv givet ind i Forholdet. Og kan tilegne Dig det helt.

Thi den, der helt sig selv har givet,
annammer først i Fylde Livet!

— — — — — — — — — — — — — — —

— Gudstjenesten er lang. Ikke fordi Talen er det. Men der er flere Børn, der skal døbes.

Derefter gaar Præsten ned at spise til Middag, medens Kirkegængerne tyr ind i Husene, fra hvis Skorstene tynde, blaalige Røgsøjler begynder at stige op.

— Mellem to og tre kommer Børnene over i Præstegaarden. Baade de smaa, som har boret Hovedet ind mod Moderens Skulder eller i hendes Skød til tryg Slummer under hele Gudstjenesten, og de større, som i Bevidstheden om, at have naaet et højere Udviklingstrin, har siddet med stive, runde, uforstaaende Øjne.

Præsten synger først med dem — Salmevers som de kan forstaa, eller oftere endnu Smaasange, han selv har skrevet til kendte Melodier. Han passer nøje paa, at de synger rigtigt.

Smaa trohjertet klangløse, men taktfaste og ganske rene Stemmer synger inde i Præstens Stue:

Der laa en liden Pige død,
med Lagen dækket over.
Men Jesu milde Stemme lød:
„Hun er ej død — hun sover“.

Der laa en liden Pige død
i fjærne Jøderige.
Men Jesus traadte til og bød:
„Staa op, Du liden Pige!“

Da brast de stramme Dødens Baand . . .
Hun rejste sig i Sengen —
stod op og gik ved Jesu Haand,
saa frisk som Blomst paa Engen.

— O, Herre, naar jeg ligger død
som denne liden Pige,
da kald mig op af Gravens Skød
til Liv i Himmerige!

Da brister alle Dødens Baand . . .
Og under Englesange
da gaar jeg frem med Dig ved Haand
paa Paradisets Vange!

— Saa fortæller han dem om den liden Pige, der var tolv Aar gammel — som Aslaug og Karen — og sprang om i Solen som de selv. Men blev syg og døde . . . . ,

Det kan de alle tænke sig. En har set Guri, En „'n Per“ ligge med lukkede Øjne og blege, stramme Ansigter, som blev mer gule og indfaldne for hver Dag Tørklædet blev løftet fra dem

i Kisten, til de kunde blive bragt ned til Begravelse . . . .

De kender bedre end Nogen til dette, at have Lig i Huset — disse Børn fra de ensomme, fjærne Højder.

Og de forstaar ogsaa alle, hvor man maatte holde af En, som vilde komme helt op ad den lange, bratte Vej, som kunde staa i Døren „med en Gang“ og sige: „Barnet er ikke dødt — det sover“.

Som kunde gaa hen til den sorte Kiste, tage den klamme, smalle Haand i sin, kalde det røde Blod tilbage i de voxgule Kinder og rejse den lille indfaldne Skikkelse igen — frisk og levende.

Saa Far og Mor ikke skulde græde mer, hvergang Tørklædet blev løftet . . .

Børnene forstaar det godt, hvor man kunde slaa Armene om Halsen paa den Ene . . . .

Det er ogsaa dette, Præsten vil have dem til. „Det kan Børn gøre“, siger han. „Det falder dem saa naturligt . . . . Og dermed er det første Skridt gjort ind i det Forhold, som siden skal eje hele deres Liv“.

Børnene hænger alle ved ham, er glade ved den Søndagstime hos ham. Han er saa mild imod dem. Der er vel blandt de voxne dem, der finder ham stræng, blandt Børnene ingen.

Bliver de syge, ønsker de bestandig at faa ham til sig. Det var saa med Guri ogsaa.

Guri, der var saa munter og sprang omkring i Fjældet som en Kat — men var saa ræd for at dø, da hun blev syg — — laa og stirred mod Døren, med Øjne store og blanke af Angst og Feber, som om det var derfra, det skulde komme — — hun blev ganske rolig, blot han kom ind i Stuen.

Naar han sad ved Sengen og strøg hendes Haar og spurgte hende, om hun kunde tro, at den Ene, der holdt allermest af hende — mer end Far og Mor — vilde tage hende til sig, saalænge hun var saa skræmt ved det — da følte hun sig saa tryg. Begreb ikke, at hun kunde være ræd . . .

Han var da ogsaa hos hende i hendes sidste Stund. Kom i et Vejr, saa man maatte korse sig over, at han voved den Fart, for at holde om hendes kolde smaa Hænder, til de stivned i hans . . .

— Naar Børnene er gaaede, bliver Præsten siddende i sin Stue hele Eftermiddagen, for at tage imod saa en, saa en anden af Søndagsgæsterne, der vil melde ham, hvordan alt staar til hjemme hos dem, bede ham komme en Dag, hvis det er ham muligt, for at se til en Syg, en Gammel, en anfægtet Sjæl — eller blot tale med ham om deres egne Tvivl og Sorger.

Om Aftenen — ved sex—syv Tiden — samles

saa alle de, der endnu ikke er tagne bort, til Møde i Præstegaardens Spisestue. Der taler Præsten atter til dem, beder og synger med dem, medens Børnene har Lov til at lege ude paa den store Gaardsplads.

Derefter faar de Kaffe, som Kari har kogt, og Kager — Vafler, „gode Raad“ og „Fattigmand“ — som hun har bagt i Løbet af Ugen.

Saaledes har Præsten villet det, skøndt Kari mener, det er at strække sig vidt at beværte saa mange. Men han siger, at den Udgift kan han bære, han, som kun har sig selv at sørge for. Han gaar rundt og paaser, at Børnene, som kaldes ind fra Gaardspladsen, alle faar deres Del af Kagerne.

Saa drager Kirkegængerne ned imod Søen. Og Præsten maa være træt. Men han siger, at Gerning trætter ikke. Den holder ilive.

Han sætter sig ved Harmoniet i sin Stue, hvis Vinduer er aabne ud imod Søen. Og medens Baadene glider ud, anslaar han den Salme, som Kirkefolket istemmer dernede. Stemmerne stiger op i Kor og blander sig med hans:

„Den store hvide Flok vi se
som tusind Bjerge, fuld af Sne
med Skov omkring af Palmesving
for Tronen. Hvo er de?“

Baad glider ud efter Baad. Over den blanke, skinnende Vandflade toner det kraftigt gennem den stille Aften:

„Det er den Helteskare, som
af hin den store Trængsel kom.
Og har sig to't i Lammets Blod
til Himlens Helligdom“.

— Stemmerne taber sig efterhaanden mellem Aareslagene i det Fjærne. Svagere og svagere — hendøende tilsidst lyder det op imod os:

„Der holde de nu Kirkegang
med uophørlig Jubelklang,
i høje Kor — hvor Gud han bor
blandt alle Engles Sang!“

Stort mere Ro under Præsten sig heller ikke om Hverdagen.

Snarere er den ham paa en vis Maade mer anstrengende. Thi han færdes viden om.

Hans Baad skyder ud over Vandet, og hans gule Hest traver med ham over Fjæld og Myr. Mangen Gang vender han ikke tilbage før langt ud ad Natten. Sin fjærne, spredte Menighed maa han opsøge.

Paa disse afsides Steder, hvor Distriktslægen kun viser sig en Gang om Aaret — i Følge med

Sorenskriver og Foged, som kommer op at holde Thing tre Dage ved Højsommertid — for derefter at forsvinde langt udenfor Beboernes Rækkevidde, maa den, som bliver, være at faa for dem alle, siger han.

Og helst vide Raad baade til Sjæl og Legeme. Thi de tyr til ham i alle mulige Tilfælde. Og de siger, at han har nok læst flere Doktorbøger, han, end man har nødig for at kunne praktisere, og at han med sin Medicinkasse og Forbindtaske har hjulpet dem adskillig mer end nogen Doktor kunde.

Selv i den barske Aarstid er det ubegribeligt, hvad Vejr og hvad Vej han kan trodse, for at komme rundt til Mennesker.

Mangen Gang har han faaet velmente Advarsler imod at vove sig ud — med den Begrundelse, man plejer at finde saa afgørende, at han kunde sætte Livet til.

Hvortil han blot svarer: „Ja, det skal jo være et af Kendetegnene paa den rette Hyrde. Efter Bibelen idetmindste."

En Præst, som kun var Prædikant og Ceremoniforretter, blev efter hans Mening „et lydende Malm og en klingende Bjælde".

Gerningen spænder langt videre, siger han. Sjælesorgen er dens vigtigste Del. Sjælene skal opsøges.

Hvert Menneske har dog sin. Ogsaa heroppe.

Langt bortgemt kan den være — og imellem paa de usleste Steder. En kan have den i sin gamle, fedtede Skindpung — En i Flasken. Og selv mange af dem, hvem Klokkerne kalder til Kirke, synes at have en underlig Øvelse i at holde deres Sjæl borte under Gudstjenesten.

Men et Sted er den. Og den, som har sin Gang i Husene Aar ud og Aar ind, skal nok finde den frem tilsidst. Uden at spørge. Thi aldrig skal man spørge sig frem til en Sjæl. Den, der spørger, drives saa let af den Nysgærrighed eller Dømmesyge, som man ganske naturligt lukker til for.

Den, hvem virkelig Kærlighed driver, vil vide at føle sig frem til den Sjæl — som altid dybest inde længes efter, at blive funden.

Saa sidder da Præsten hinsides Søen, hos Peter Fossegaarden — hvis Svin er hans Stolthed — og er ganske klar over, at aldrig smager en Skinke ham som dér. Eller han klatrer op til Jens Bakken, som skærer i Træ, og vil have rigtig Rede paa, hvordan han bærer sig ad. Ikke for at lære ham Kunsten af — men for at kunne forstaa og værdsætte Arbejdet. Eller han sidder hos Karen, som bager Fladbrød i Præstegaarden to Gange om Aaret, og vil se paa Bagningen — eller hos gamle Gunhild, som er halvblind, men endnu strikker hans Sokker, og siger til hende, at der er ikke

Tale om andet, hun maa blive hundred Aar mindst, thi aldrig vil Nogen kunne strikke til ham som hun . . .

Han mener det, han siger. Han har menneskelig Interesse for al menneskelig Gerning i stort og smaat.

Men samtidig søger han efter det Sted, hvor der er Adgang til Sjælen, hvor den slaar sine sky og tidt saa hjælpeløse Øjne op imod ham — for at kunne tage om den med en varm og fast Vennehaand . . .

— I den strængeste Aarstid er der en Periode, hvor Præsten nødes til at holde sig i Ro. Den lange, lange snehvide Vinter — hvordan faar han den til at gaa? Naar Lampen tændes Kl. to—tre og i mørkt Vejr brænder næsten hele Dagen — hvormed fylder han da alle de natlige Timers Ensomhed? Ja, da spiller han, læser — eller tænker . . .

Alle sine Bøger har han med derop og sine Breve og Aviser henter han hver ottende Dag, naar Vejret tillader det, i den lille Postgaard over Søen — skjult bag Odden mod Vest. Fulde tolv Dage er Posten om at naa herop fra Trondhjem — saa mange Sidespring har den at gøre.

Sine Annexrejser foretager han ogsaa om Vinteren saa regelmæssigt som muligt. En Gang om Maaneden til Sørli og tre Gange om Aaret

til Tunsjø Kapel . . . Over Fjæld og Sø og Myr — som han bedst kan komme frem — thi der fører ikke Vej til noget af Stederne. Det hænder, at han maa vende om paa Halvvejen eller paa Forhaand opgive Turen — men da skal det gaa haardt til.

I Tiden fra Jul til Paaske læser han med Konfirmander. De unge kommer til Præstegaarden — ikke for to Timer, men for to Uger ad Gangen, og han læser da med dem hver Morgen. De fleste indkvarteres hos Kari, og de, som Forpagterlængen ikke kan rumme, overnatter i Klokkerboligen — hvorfra de ikke altid gennem Snemasserne kan naa over til Præstegaarden.

Saadan gaar Livet Vinter efter Vinter — i den slidende Ensformighed, der kan være saa endeløs at opleve — men bliver saa underlig kort at se tilbage paa, fordi Aarene glider ud i hinanden — lydløse og uden Farve som lutter Timer i en eneste Nattevagt . . . .

Et endnu har han at fylde de lange ensomme Dage med. Han skriver. Det begyndte han ikke paa strax. Vilde først leve sig helt ind i Kaldet heroppe. Det skulde have ham udelt.

Men i det andet Femaar — da han ligesom havde taget dem alle ind i sine Tanker, i sit Hjærte — begyndte han paa at skrive de Bøger, som har gjort „Højfjældspræsten“ — det Pseudo-

nym, han har valgt — til en velkendt Gæst i mange Hjem.

Saa fremstod ogsaa hans største Arbejde, de „Breve til den ene Sjæl“, som udkom i Hæfter, der stadig forøgedes, indtil der var et Brev for hver Dag i Aaret.

Længere eller ganske kort. Altid med et Skriftord til Udgangspunkt. Alle med et eneste Maal: at drage, lokke — nøde, kunde man gerne sige — den ene Sjæl ind i et Gudsforhold, frem ad Vejen mod Fuldendelse . . . . .

Han har ligesom lyttet til alle denne Sjæls Betænkeligheder og Indvendinger, gættet dens Tvivl, dens Modstand og følt, hvilke Strenge vilde give Genklang dybest i den.

Han afskærer Sidevejene, spærrer Tilbagetoget, men stanser imellem i en ganske stilfærdig Betragtning, som for at give Sjælen Hvile — Pusterum.

Det er som Føreren i et Bjergland, der stiger med en Anden ved Haanden og ikke kan slaa af paa Højden, der skal naas, men søger at lette — især at overvinde Stigningens Vanskeligheder . . .

Det er Tonen fra hans Forkyndelse, som gaar igen, men ligesom mere personlig . . . . .

„Du skal elske Herren din Gud i dit ganske Hjærte“ — — Matth.: 22. 37.

Haanden paa Hjærtet — gør Du det?

Nej, vil Du svare, dit Hjærte er for fattigt, tomt og koldt! Det er sandt nok, men det gælder ikke her som Undskyldning. Thi der spørges, om Du elsker ud af det, dit Hjærte formaar — ikke om andet.

Og kan dit Hjærte da slet ikke elske? Er der ikke det eller den — din Næste — som det omfatter, flammende stærkt, som det holder fastere end selve Livet? Jo, det er der. Det lader Du aldrig tage fra dig. —

Er det da blot saa, at dit Hjærte af Muld kun kan elske nedad — mod Jord, paa Jord — ikke opad. Ja, det er vel Tingen. Saa var det med mig, fik jeg gransket ud en Nat.

Da er det jo haabløst at skulle opfylde det store Bud! Ja, Du selv kan ikke tvinge en Følelse op i dit Hjærte. Men den Kærlighed, Du har til en Anden — den kan Du række opad. Det Hjærte, som omfatter en Anden — det kan Du overgive i de Hænder, som har Førsteretten til det.

Du vil indvende, at det dog er at omgaa Budet. Nej, det er at stige op imod det!

„Sursum corda“ — Hjærterne opad! — har det lydt i Kirken fra de ældste Tider.

Og Menigheden svarer: „Habemus ad Dominum“ — „vi opløfter dem til Herren.“

Giver Du dit Hjærte opad med den største Kærlighed det rummer, da vil Du kunne naa det — som bliver din dybeste, uudsigelige Hemmelighed. At din Kærlighed forvandles — — —

„Den, som kommer til mig og hader ikke sin Fader og Moder og Hustru og Børn og tilmed sit eget Liv, kan ikke være min Discipel". Luc.: 14. 26.

Jeg tager det stærkeste Ord, jeg kan finde. Forklarer det ikke. Lader Dig forstaa det saa bogstaveligt, som — det ikke engang skal forstaas.

Og jeg paastaar: det Ord, som forarger dem, der er udenfor, springes over af mange Kristne, er et af dem, som dybest vil drage Dig.

Thi aldrig vil Du kunne nøjes med et Gudsforhold, som ikke er ubetinget.

I jordisk Kærlighedsforhold vil de fleste ikke kunne det. Det forstaas uden Indvending, at jo mere man elsker, jo mer vil man den Anden. Ene og udeleligt.

Men det Krav, som Mennesker ganske naturligt stiller til hinanden — forarger dem, saasnart det kommer ovenfra.

Ikke saa med Dig. Hvor Du skal give Dig — sjæleligt ogsaa — vil Du kræves „ganske og aldeles".

Thi Du vil forstaa, at kun den, der tør kræve helt, har ogsaa alt at yde. —

„Peter traadte ned af Skibet og vandrede paa Vandet.“ Matth.: 14. 29.

Men det var ikke Vandet, som bar ham. Bølger er ikke til at træde paa. Alligevel — man faar ikke Mennesker bort fra den Indbildning. Har Du ikke delt den?

Hvad har vel Verden budt Dig at træde paa — andet end Bølger? Hvad har dit eget vigende, magtstjaalne Hjærte budt Dig andet? Og Du har, som de Andre, tænkt, at det bar nok. Har Du ikke? . . .

Peter gik frem paa Tro. Det er Klippegrund under Foden. Den eneste som findes. Da han slipper den, „begynder han at synke“ . . .

Thi et af to: enten lever Du paa Tro — da staar Du paa Klippegrund. Eller dit Liv er en fortsat Gliden ud mellem Bølger — der ender med at lukke sig over dit Hoved.

Men mærk Dig dette: det ser ud, som var det netop omvendt. Som om dette, at gaa frem paa Tro var at slippe alt det faste — træde ned af Skibet — og med lukkede Øjne vove Springet ud paa de talløse Favne.

Saadan vil det altid føles. Og ud fra den Følelse maa det gøres.

Men i Virkeligheden sætter man først da sin Fod paa den Klippe, som Verdenshavet ikke kan rokke, og som Dødens sorte, slimede Vande ikke kan overskylle . . . .

„De som løbe paa Banen, løbe vel Alle, men kun En faar Klenodiet“. 1. Kor. 9. 24.

Den Ene, som faar det, skal være Dig.

Ja, vil Du sige — men de Andre da? Er det ikke forfærdeligt, dette, at jeg skal vinde paa deres Bekostning!

Kære — lad ikke det stanse dig.

I din Salighedssag har Du aldrig Væddestrid med de Andre. I er blot To, som løber paa din Bane: Du og en Anden — som Du kender ganske nøje. Dit „gamle Menneske“ — som vi har lært at sige.

Indsatsen er Livet. Kun En vinder det. Den Anden maa dø . . . De To lever altid paa hinandens Bekostning.

— Og dit gamle Menneske løber forfærdelig hastigt! Under sig ikke Hvile Dag eller Nat.

Løber Du, saa Du kan vinde? Staa en Dag

med den Anden døende for din Fod — og Klenodiet i din Haand!“

— — — — — — — — — — — — — — —

— Underligt alligevel med den ene Sjæl, han endnu søger, endnu arbejder paa, at føre ind i et Gudsforholds Hemmelighed! Lod den sig da ikke finde heroppe? Det synes umuligt andet, end at der maa kunne paavises Frugter af saa ihærdig, saa opofrende en Virksomhed.

Om dette kan vi intet faa at vide. Ikke af ham selv idetmindste. Og de andre bor for spredt, til at vi kan spørge dem. Kun dette ser vi da, at de kommer til Kirke i forholdsvis stor Skare, og at de sender Bud efter Præsten til deres syge og døende, saasnart Forholdene blot tillader det . . .

Men maaske den ene Sjæl er længer borte endnu end hinsides de tre Vand, længer borte end bag den endeløse Myr — — dybt nede i den Verden, der ligger saa underlig fjærnt? . . .

Har han Nogen dernede at kalde paa? — —

Der er et Punkt, vi gerne vilde have lidt at vide om. Præsten har i alle de Aar, siden han

drog herop, ikke været nede igen. Og vi hørte allerede, inden vi kom til Præstegaarden, at en stor og bitter Skuffelse, han en Gang har oplevet, for alle Dage har gjort ham færdig med Verden.

Kari ved noget om, at der var nok „et Verdensbarn“, som engang havde sine Garn ude for at fange ham. Og at det vel egentlig lykkedes . . . . . Men at hun saa selv forlod ham igen. Hvordan det rigtig hang sammen, kan hun dog ikke sige. Kun saameget har hun forstaaet, at det var godt, „han slap fri hende“.

„Hun Sigrid“ kunde nok fortælle mer derom, hvis bare hun vilde . . .

Sigrid er den ældste af Forpagterens Døttre, som, fra hun blev halvvoxen, besørgede Præstens Opvartning. Han holdt af at have hendes stilfærdige Skikkelse om sig. At se hende komme og gaa med sine lange lyse, solblegede Fletninger, sit barnlig runde Ansigt og sine blaa, tungsindige Øjne, hvis Udtryk stod i saa underlig Modsætning til deres dagklare Farveskær . . .

Sigrid gættede sig til, hvordan han skulde have det i alle Maader. Ligesom følte paa sig selv, naar han var træt eller bedrøvet, naar han vilde være ene, eller hun maatte komme. Og spurgte aldrig. Derfor talte han til hende mer end til nogen af de Andre.

Saa var det den nye, ganske unge Skolelærer kom herop.

Han var fra disse Kanter og havde leget med Sigrid som Barn, naar han kom til Kirke med sine Forældre om Søndagen. Han holdt af hende ligefra dengang — den ordknappe Jente med de hvidlig lyse Fletninger og de sky, nedslagne Øjne. Og nu skulde han jo snarest have en Kone til at dele sin ensomme lille Klokkerbolig — paa Toppen af Fyrrebakken et Stykke tilhøjre for Præstegaarden.

Da Forældrene spurgte Sigrid om hun „likte“ ham, svarede hun, at hun vidste ikke ret. Og det var jo saa lovende, at man godt strax kunde begynde at lave til Bryllup. — —

Præsten vilde nødig af med Sigrid og have hende erstattet med Gudveig, der havde ganske samme Slags Ansigt og Haar som Søsteren, men altid meldte sig med Støj og saa saa ligeglad og frejdig ud af sine blaa Øjne. Han syntes ogsaa, at Sigrid var for god til den lille, snaksomme Klokker.

Men da Kari lod ham forstaa, at kanske var det bedst for Sigrid selv, om hun kom et andet Sted hen — da talte han blot til hende om, hvor godt hun vilde faa det i den pæne lille Bolig.

Men Sigrid græd meget, da hun var kommen derover. Gik og saa langt mod Præstegaarden,

sagde hendes Mand, som tænkte, hun savnede Forældrene. Og om Natten, naar det var ondt Vejr, kunde hun ligge med store aabne Øjne — som En, der lytter. Eller fare op af Søvne og spørge, om det var Præstens Dør, som gik — om han var kommen hjem igen. — Men mange har det jo saa i den Tid . . .

Nu i Vaar fik hun et Barn, en „liden lys Jentunge“ at stelle med. Og da faldt hun til Ro i Klokkergaarden.

Sigrid vidste nok mer end Nogen her om dette fra Præstens Ungdom.

Og engang var hun kommen til at se et Billed — af En, som var „saa pæn, saa pæn“, at det kunde skære tværs igennem Hjærtet . . . .

Men Sigrid er jo ikke i Hjemmet mer. Og de Gange, vi ser hende komme til Kirke eller paa et lille Besøg hos Forældrene med sine lyse, tungsindige Øjne urørligt nedslagne, faar vi det Indtryk, at hun er af dem, hvem det heller ikke nytter at spørge.

Der er i Forpagterlængen foruden os en Søster til Præsten. En smuk, fin og stille Skikkelse, et Par Aar ældre end han, som boede med ham før han drog herop, hvor hendes Helbred ikke tillod hende at følge ham. Kun et Par Maaneder i den varmeste Sommertid besøger hun ham.

Hun er paa sin dannede Maade fuldt saa til-

bageholdende som den blonde Sigrid. Naar hun derfor en Dag ganske let berører det Punkt, der interesserer os, er det kun fordi hun har svært ved, helt at tie om noget, der kunde forøge Andres Paaskønnelse af den Broder, som er hendes største, maaske eneste Svaghed.

Hun fører os en Morgen til „Josafats Dal“, som Præsten har kaldt en bred Klippespalte dybt i Skoven, hvor Solen fanges ind saa varm og gylden, at der bryder som en luende Afglans af den op af Jorden — et forvirret og farveblændende Blomstervæld i gult, hvidt, lilla, rødt — rødt især — paa lange, svajende Stilke. Dybt i Bunden glider en klar lille Bæk, der snakker saa smaat med sig selv, at man ganske kan glemme dens Tilværelse — til man pludselig kommer til at stikke Foden i den . . . .

Her siger hun med Hensyn til den Ungdomsperiode i Præstens Liv: „Jeg ser op til min Broder paa dette Punkt. — — Ingen af os nævner det — selvfølgelig. Kun engang har jeg hørt ham berøre det, siden han kom herop. Da sagde han: „Jeg skylder det Menneske stor Tak! Aldrig kunde jeg være bleven „Alt for Alle“, om jeg ikke med et Slag var bleven frigjort fra hvert Hensyn til mig selv, fra alt mit Eget!“ — — — Og det er sikkert, at et fortsat Forhold til det Menneske, jeg — intet har at sige om, havde spærret for det

Liv opover sig selv, helt i Gud, som han er trængt saa dybt ind i.

Men — takke hende, det kan vi Andre ikke naa til! Det, som var dengang — for tretten Aar siden — ønsker jeg blot at slette ud af min Erindring.“ — —

Hun er et udmærket Menneske, Præstens Søster. Vi tvivler ikke om, at hun ser ret . . .

Alligevel — — hun, som var saa pæn, at det kan skære gennem Hjærtet, og som det var godt, at han slap fri for — — — vi kan ikke lade være, at tænke en Del paa hende . . .

Forpagterkonen betror os samme Dag, at „hun Alette“ ikke skal være saa længe heroppe hos Broderen som hun plejer — men tager ned igen snart efter, at vi er rejst. Hun skal giftes — hun! Med en udmærket Præst nær ved Kristiania, som har været Missionær engang og var gift med en Veninde af hende. Han har et Par voxne Børn og nogle halvvoxne, saa hun gaar ind til en smuk og alvorlig Gerning. Hun kom herop, for at tale med Præsten om det . . . Og han er bare saa glad for det . . . .

Men hun vil endelig, at han skal komme ned i August og vie hende — han maa være den, der velsigner hendes nye Liv — og saa søge Kald dernede. Paa det første har han ikke svaret bestemt endnu, men til det sidste siger han — som altid,

naar Nogen ønsker, han skal søge bort: „Jeg maa være færdig heroppe først“. — —

Vi forstaar ikke ret, hvor Kari ved alt dette fra. Formodentlig er her saa lidt at høre efter om Vinteren, at hun om Sommeren maa bruge sine Øren dobbelt! — —

— Vort korte Ophold er snart afsluttet. Den sidste Aften er kommen.

Efter Solnedgang er der altid køligt heroppe. Naar den glødende Kugle er sunket, og der stiger Sølvglans op af Vandspejlet, da gribes man, selv i varme Perioder, af en egen Kuldefornemmelse.

Den sidste Aften, vi er der, hvor det ogsaa om Dagen har været køligt, synker Temperaturen ned til et saadant Lavmaal af Sommervarme, at Præsten foreslaar at tænde op paa Pejsen i hans Stue.

Derind bringer saa Kari tørt Ved, Grankviste og Kogler. Og snart knitrer og syder Baalets Flammer oplivende ivejret fra det aabne Ildsted . . .

Præstens Stue er den, vi foretrækker. Derinde er flest af hans egne Ting, som i Luernes flakkende Skin tager sig ganske æventyrlige ud.

Der spiller et gyldent Skær henad det hvidlige

Rensdyrskind over Sofaen. Og det store Billed over Skrivebordet — af Murillos Madonna fra Palazzo Pitti — straaler med varm Glans, som om det unge, levende Ansigt var virkeligt Kød og Blod . . . . .

Det store Krucifix i Hjørnet over Harmoniet er ikke belyst. Men over Billedet, som hænger under det — af Tizians „Nadver i Emaus“ — gaar en Glød som af selve Paaskedagens Solnedgang.

Lidt derfra gaar Napoleon over Arcole-Broen med løftet Banner. En brændende Iver flammer op i hans blege Kinder . . . .

Pludselig slaar det os, at Præsten, som han sidder der og passer Ilden, ligner det Billed — med det bølgende sorte Haar, det fintskaarne Ansigt og den Alvor, som er i Slægt med Ilden — i sine mørke Øjne . . . .

Præstens Søster staar henne ved Bordet, lægger Smaakager paa et Fad og blander Rødvinstoddy til os i Aftenens Anledning . . . .

Vi troede ikke, at Præsten drak Vin. — Det sker ogsaa kun sjældent — men han har intet imod at byde sine Gæster det.

Hver Gang nye Grankviste kastes paa Ilden, spruder og knitrer den stærkest, Luerne slaar højest op, og røde Grannaale suser rundt som glødende Ildfluer . . . . .

En af os undrer sig over, at Præsten har saa lidt at fortælle om Frugter af sin Gerning . . . .

„Det kunde han nok bedre end Nogen,“ siger Søsteren henne fra Bordet.

Men han svarer: „Jeg er heroppe for at kalde paa Sjæle — ikke for at fastslaa deres Omvendelse. Desuden — Gudsforholdet er altid et Menneskes dybeste Hemmelighed . . . . . Det har sine ydre Sider. Maa have dem — naturligvis. Som ethvert personligt Forhold. Der er Kendsgerninger, En kan pege paa. Men det er ikke Hovedsagen. Om den fulde Overgivelse er sket — inderst inde — — det ved kun den Ene, som ser i Sjælen“.

Han sidder en Stund og ser paa Ilden . . . . Noget efter siger han: „Jeg har ofte selv følt mig beskæmmet heroppe — saa trohjertede og enfoldige som disse Mennesker kan være i deres Tankegang. Som Guttorm — Du ved.“

„Han med Huset?“ spørger Søsteren.

„Ja — Huset, han aldrig kunde faa „gildt“ og fint nok. Som han pynted paa i hver en ledig Stund — snitted, maled, fernisered — og kaldte for sit Barn. Bare sidde stille og se sig om i Stuen — bedre Glæde kendte han ikke. Og det hændte nok tidt, at han mærked Gigten rykke i Benet netop om Søndagen, saa han maatte blive hjemme — og bare hented gamle Knud op, for at vise ham, hvad nyt der var ved Stuen siden

sidst. — — Jeg sagde det til ham: „Vogt Dig, Guttorm, at Du ikke fæster dit Hjærte for stærkt ved det Hus! I Himlen kommer Du dog ikke ind med det paa Ryggen — som en Snegl". Han lo og mente, det havde nok ingen Fare . . .

Saa var det engang han skulde over Fjældet med Konen. Bort for to—tre Dage. Og som han vred den store Nøgle rundt i Laasen, bad han: „Herre min Gud, Du faar ta' vare paa Huset mit, nu jeg er borte."

Da han kom tilbage, var Lynet slaaet ned i det. Og det var brændt lige til Grunden . . . .

Han stod en Stund og saa paa den sorte, rygende Tomt. Konen jamred og græd, men Guttorm folded sine Hænder og bad: „Jeg takker Dig, Herre. Jeg ser, at Du har ta't vare paa mig selv."

Ja — kunde vi sige som han? Strax. I samme Nu, som vi misted det, vi havde fæstet os stærkest ved."

„Aldrig var han naat til at sige det, om ikke Du havde talt til ham — saa mangt og tidt," siger Søsteren.

Men Præsten hører det ikke. Han sidder atter og ser ind i Ilden som i dybe Tanker. Saa siger han — lidt tøvende: „Undertiden har jeg tænkt, at der var heroppe blot et eneste Menneske, som fik sit Gudsforhold — virkeliggjort . . . Som vel

kunde trænge til det. For det var fuldt af Brist. Netop paa dette — — med Virkeligheden. — — — — Men det er i hvert Fald ikke min Gerning.“ — — —

Han kaster atter et Bundt Grankviste paa Ilden, Den spruder og knitrer — og en Kaskade af røde Ildfluer svirrer sydende rundt. Nede mellem de store Favnestykker ligger nogle Grankogler og brænder med smaa stille, blaa Flammer.

Saa er der En, som beder Præsten om et Æventyr. Det hører til.

Helst om Huldrefolk — er en Anden saa dristig at tilføje.

Hans Søster ryster paa Hovedet. „Det kan min Broder nok ikke. Han har haft andet at tænke paa“.

Men Præsten svarer: „Ja — hvorfor ikke! — — Kanske jeg kunde fortælle noget — — som er hændet En. Heroppe . . . . . Naar jeg ikke siger Navnet“ . . . . .

Han sidder og ser ind i Ilden . . . . Saa fortæller han:

„Der gik en Gut langs Myren, da den var hvid af Multeblomster.

Som han gik, saa han En staa derude. Ingrid Kloppen syntes han det var. Hun sanked af Blomsterne.

Han raabte til hende, hvorfor hun plukked

dem? Der blev da mindre af Multer. Husked hun ikke paa det?

Da kom hun hen til ham og rakte ham Blomsterne. Over en smal liden Bæk, som skilte hende fra Vejen . . . .

Han tog dem og lo. — — —

— Næste Aften kom det over ham, at han maatte henad den Sætervej langs Myren igen.

Derude gik En og plukked af de hvide Multeblomster. Traadte saa let, at Fodspidserne aldrig sank i. Martha Sandvigen var det — saavidt han skønned.

Han raabte til hende — og hun kom hen og rakte ham Blomsterne.

Men han greb om Haanden med det samme . . .

Da stod hun ganske stille. Saa nær ved ham, at han kunde bøje sig frem over den liden Vandrende og kysse hende . . . . .

Hun bare saa paa ham. Og han kyssed hende igen . . . .

— Næste Dag var det Søndag. Han fulgte sin Mor, som var blind, til Kirke. Agted ikke paa, at hun stødte mod Vejens Sten. Hørte intet af de hellige Ord. Saa blot et Hav af Multeblomster, der svajed i Vinden . . . Og En, som stod imellem dem . . . .

Om Kvælden, da han kom derud, var hun der atter. Hun — — — nej, han kom ikke paa

Navnet nu. Hun var som Alle, hun. Og som Ingen . . .

Hun stod tæt ved Vejen og rakte ham Haanden over den smalle Bæk.

Han satte over med et Spring. Slog Armene om hende og kyssed hende . . . . Hun bare saa paa ham. Og han holdt hende fast.

Da begyndte hun at drage ham ind over Myren.

„Er det der, Du bor?“ spurgte han og peged bortover den. Hun nikked blot.

Da begyndte Grunden at give efter . . . Han saa sig om — kendte, at det bar lige mod det bundløse Sted, hvor Koen sank ifjor — og raabte: „Vi maa tilbage. Kom med“.

Men hun rysted paa Hovedet, som vilde hun sige: „Jeg kan ikke“. Og drog hans Øjne med sine.

Han sank i til Knæerne . . . Men han syntes, det var hendes Øjne, som gjorde det. Dem, han var ved at gaa tilbunds i . . . .

„I Guds Navn,“ skreg han da . . .

— — Aldrig vidste han siden, hvordan det var, da han slap fri . . .

— — Men da han stod paa Vejen og saa udover Myren — — da var der Ingen mer derude mellem de hvide Blomster . . . . .

De sagde Alle, at det var Huldren, som havde lokket ham. Og godt, at han slap fri . . . .

Men han fik ikke Ro med det. Husked vel, at hun var ved at drage ham indover Myren . . . Men syntes dog, at hun var En som han — som han . . . .

Og kunde ikke komme fra det — — om hun var gaaet tilbunds! Syntes, han følte paa sig, hvor hun sank og sank derude . . . .

Saa maatte han ud til Myren. Igen og igen. Og begyndte at kalde paa hende med alle Navne, han vidste.

Han tænkte: Engang finder jeg nok det rette. Da kommer hun. Og jeg drager hende over til mig. Paa den faste Vej!

Og — — — ja, der staar han vel endnu. Og kalder“ . . . . .

Klokken slaar ti. Præsten rejser sig pludselig og siger, at det er den høje Tid for os at gaa til Ro — vi, som skal bryde op saa tidlig den næste Morgen.

Saa gaar han hen til Harmoniet og slaar en Aftensang an:

Alt Solen sank bag vestlig Rand . . .
Jeg længes mod det Morgenland,
hvor aldrig Nat fremvælder,

hvor, lys i Lys paa Livets Kyst,
sit Hoved mod Guds eget Bryst
engang den Frelste hælder.

Nu skrider Natten tyst sin Gang . . .
Jeg længes mod den Edens Vang,
som aldrig Mulmet slører.
Hvor, gennem tusindfoldig Dag,
Guds eget store Hjærteslag
engang den Frelste hører . . . . .

— — — — — — — — — — — — — — —

— — Vi tager Afsked med Præsten ved den aabne Arne, hvis lysende Flammer nu er dalede ned til ulmende Gløder — der ligger og stirrer paa os fra Asken som røde Øjne.

Han siger, at han vil vaage for os Andre, til den sidste GløQ er slukt.

Og vi forlader ham dér, vogtende paa alle de røde Øjne, der lukker sig — et efter et . . .

Tænker han paa Sjælene heroppe mellem de fjærne Højder — de spredte Gløder, han vel gerne vilde samle til et luende Baal?

Eller — gaar hans Tanke endnu tilbage til det som var — for tretten Aar siden? . . .

DEN DANSKE DAME.

En Vinter for tretten Aar siden var der i Kristiania to Mennesker, som i en bestemt Kreds samlede en Del af Opmærksomheden om sig: en blændende Frøken fra København og en indfødt, asketisk Præst, hvis stærke, glødende Forkyndelse tiltrak eller forargede.

Hun var endnu i første Halvdel af Tyverne, elegant, livlig og begavet, fuld af kunstneriske Interesser — Scenen var hendes lønlige Ønske, hed det sig — uafhængig og formuende. Sin Fader havde hun mistet som ganske lille, sin Moder for et Aarstid siden. Hun var bleven boende i det store Hjem sammen med en Broder — i god juridisk Stilling, men forlovet. Saa Samlivet kunde ikke blive langvarigt.

Efter Sørgeaarets Slutning — i Oktober — var hun gaaet ind paa sin Faster, den danskfødte Konsulinde Hallagers Forslag, om at komme og tilbringe Vinteren i hendes smukke Hjem paa Drammens-

vejen. Københavnsk Selskabelighed kendte hun dog ud og ind. Nu vilde hun forsøge den norske.

„Saa faar vi hende nok gift heroppe med det samme,“ sagde Tanten. „Og det var i alle Maader den mest passende Løsning.“ — —

— Han var kun lidt inde i Trediverne. Havde været begyndende Forfatter i fritænkersk Retning, men var, hed det sig, ved sin bedste Vens pludselige Død ført til Brud med hele sit tidligere Livssyn.

Han havde da kastet sig over Theologien og var nu fremstaaet som Præst i flammende Nidkærhed, med Ordets tveæggede Sværd — rede til Angreb og Forsvar. Han var endnu kun tredie Præst ved en Kirke, men fyldte den, hver eneste Gang han prædikede, mer end hans to Formænd hele Aaret rundt.

— Konsulinden tog med overstrømmende Venlighed mod sin Niece, som hun ikke havde truffet i et Par Aar.

„Lad mig se, om Du er lige dejlig endnu? Jo, saamæn er Du saa,“ sagde hun, inden den unge Pige var steget ud af Toget. — „Kom saa hen og kys din gamle Faster.“

Dejlig kunde hun maaske nok kaldes — idetmindste momentvis — snarere end egentlig smuk. Hun virkede som Solskin. Og Folk blev blændede af de funklende Øjne, de hvide Tænder,

Hudens Farvepragt og især af Udtrykkets straalende Liv, uden at faa rigtig Rede paa, hvordan hun igrunden saa ud. — —

— „Har I noget aparte at more mig med?“ spurgte hun, da hun sad ved Frokostbordet lige efter sin Ankomst.

„Ja da,“ sagde Konsulen, som tog Ordet i den højtidelige Anledning, at dette var det første Maaltid, de samledes om. Til daglig Brug havde han vænnet sig til at overlade sin Part af Underholdningen til Konsulinden, som med Glans besørgede baade sin egen og hans: „Vi har en Trup Singhalesere“ — —

„Som vi lige har haft!“

— „Og en stor italiensk Tragiker, som smelter alle kvindelige Hjærter“. — —

„Og som vi ogsaa har haft!“

„Saa har vi en Torden- og Lynildpræst.“

„Dem har vi i Dusinvis! Det var ikke lovende!“

„Ja, hør ham nu først,“ sagde Konsulinden, som fandt, at Øjeblikket var kommet, hvor hun maatte overtage Ordet. „Af hans Slags gaar der dog ikke tolv paa Dusinet.“

„Synes Du om ham, Faster?“

„Om ham selv? Ja, Barn, han er jo Hallagers Søstersøn — og gaar ud og ind her i Huset. Jeg holder af hele Hallagers Slægt. Det har jeg vist, tør jeg nok sige.“

Konsulen mumlede noget, som kun hans egen Serviet fik godt af.

„Men hans Forkyndelse — nej, maa jeg bede om en lys og mild Kristendom — som kan trøste og ikke forskrække. Det har jeg sagt ham selv med rene Ord — det husker Du ogsaa, Hallager."

Interpellationen var mer bekræftende end spørgende, og Konsulinden fortsatte uden at afvente Svar.

„Men begavet er han. Du bør ubetinget høre ham — for Du gaar da vel i Kirke? Lidt mer Leverpostej? Hjemmelavet!"

„Tak, den er dejlig! — Ja, jeg er dog ikke en ren Hedning som Erik. Jeg gik i Kirke med Moder, og det er jeg bleven ved med — — siden. Idetmindste en Gang imellem. Men skulde Nogen faa mig helt væk fra Kristendommen, saa er det da de mørke, dømmende Præster! De giver mig bare Lyst til at sige imod. Og jeg tror slet ikke paa deres Hellighed. De nægter sig nogle ganske ligegyldige Ting, som de gør stort Væsen af, og ellers „spiser de og drikker og tager tilægte" akkurat som alle Andre."

„Ja, det gælder nu ikke Halfdan. Han spiser og drikker saa lidt, at Søsteren er bekymret over det. Og han er ikke gift."

„Det var mærkeligt — af en Præst! Ikke forlovet engang?"

„Nej. Han er egen i det Stykke. Han siger noget om, at der er en overflødig Masse „Gifteri“ blandt Præsterne . . . . og at det var rart, om man huskede lidt paa, at de to største af Apostlene ikke var gift. Det er jo Paulus — og Petrus. — — Nej — — der staar et Sted noget om hans Svigermoder, synes jeg. Ja, saa er det en af de Andre!“

„Johannes kanske“, foreslog Konsulen. Men der blev ikke reflekteret paa det.

„Bor han sammen med en Søster, din Præst?“ spurgte Niecen.

„Ja. De blev i Forældrehjemmet med hinanden, da Faderen døde. Søsteren er lidt ældre end han og gifter sig neppe. Jeg har altid tænkt mig, at Alette engang har haft — en Skuffelse. Nu gaar hun ganske op i Broderen. Det er mageløst for ham at have en sat, besindig og taktfuld Pige som hun i Huset. For Præster er saa udsatte! Men nu er hun der, til at tage imod de mange — — anfægtede Kvinder, som løber til saadan en Mand med det bare Pjank. Lysten til at betro sig til ham gaar nok lidt af dem, naar de først har set hende.“

„Hun vogter ham — kan jeg tro!“

„Det gør hun, ja. Trofast.“

„Det er nok et Par, jeg ikke vil synes om,“ sagde Niecen.

Saa rejste man sig fra Bordet. —

— Da hun havde været et Par Uger i Kristiania, sagde Konsulinden en Morgen til hende.

„Det er rent galt, vi har haft saa meget for, at Du endnu ikke har faaet Halfdan at høre! Nu venter vi ham imorgen Aften — saavidt man kan vente ham. For der er altid et Møde, der skal holdes, eller En, der skal dø — lige den Aften, man har bedt ham til! Men maaske han dog kommer — og saa er det jo lidt kedeligt.“

„Det er netop udmærket,“ sagde Niecen. „Han mener vel, man ikke kan have været en Time i Kristiania, uden at have siddet mindst den halve i Missionshus og hørt paa ham. Jeg tror slet ikke, jeg vil bryde mig om ham. Jeg hører, han skal være ligesaa gnistrende sort — som sin egen Forkyndelse . . . En rigtig „Halfdan Svarte.“ Og det er ikke morsomt. Han burde netop være lys — blinkende lys. Saa var der en pikant Modsætning!“

„Ja, sort er han,“ sagde Tanten. „Men godt ser han ud . . . Snarere for godt . . . Ellers var der maaske dog ikke saa stuvende fuldt i hans Kirke.“ — —

— Den næste Aften klædte Niecen sig paa med mer end almindelig Omhu. Det blev jo et større Selskab.

Hun valgte en helt ny Dragt af mørkt Fløjel

med udskaaret Liv, kantet med indisk Guldbroderi. Hendes hvide Hals steg blændende frem af det dunkle, drueblaa Svøb. Kun en fin Guldlænke snoede sig tre Gange om den. I sit lokkede Haar bar hun en eneste stor ildgul Silkevalmue.

„Vi skærer ham lidt i Øjnene," tænkte hun og nikkede til sit Spejlbillede. „Det kan han have godt af — for en Gangs Skyld". — —

— Der var en Del Gæster samlede i den lyse, smukke Sal. Og her som de fleste Steder hun kom, drejede Samtalen sig om Præsten og de Historier, der gik om ham. Det irriterede hende. Det Emne kunde man da snart faa nok af.

„Mærkeligt," sagde hun til sin Sidemand, „at en saadan Munk overhovedet gaar i Selskab."

„Det er nok ogsaa bare hos Slægten. Kanske tænker han at gøre Gavn — ogsaa saadan."

En Dame havde hørt en ny — aldeles sandfærdig og gyselig Historie om ham samme Dag.

„Ved De, hvad han sa' til Borgmester K.'s Datter, da hun kom for at bestille Faderens Begravelse hos ham? „Var Deres Far en troende Mand?" spurgte han — strax. „Far brugte ikke at tale om de Dele," sa' hun. „Gik han i Kirke?" „Far var syg i flere Aar". „Men før han blev syg?" „Ikke saa meget, tror jeg". „Læste han flittigt i Bibelen?" „Ikke det jeg husker. Men snil var han — Far!" — „Da er Helvede ham vist".

Men nu tog hun Bladet fra Munden, hun, Gudrun K. „Vil De putte min Far i Helvede?“ sa’ hun. „Nej Tak! Da gaar jeg før til en Præst, som vil sætte ham i Himlen! Ham skal jeg ikke ha’ svært for at finde.“ — —

Under den summende Pavse efter Fortællingen, midt imellem Latter og Forargelse, hørte hun en Stemme — rolig som Klokkeklang — spørge tæt ved hende.

„Om hvem er den Historie?“

— Konsulinden stirrede op med et Sekunds pinlige Forlegenhed. Saa sagde hun resolut: „Oprigtig talt, min Ven — den er om Dig!“

Lynsnart saa Niecen til Siden. Ham altsaa . . .

Gnistrende mørk — ja. Næsten blaasort Haar, bølgende strøget tilbage fra den hvide Pande med de stærke Tankeknuder, Øjnene mørke og smalle — lidt tillukkede — skarptskaarne Træk, Hagen og den skægløse Mund klassisk fine i Linjerne som selve Napoleon den Stores . . .

— — „Ja, undskyld, at Du fik den at høre,“ sagde Konsulinden. „Det var kedeligt!“

„Tværtom. Den var da ganske morsom. Det plejer de ikke at være — Historierne, som gaar om mig.“

Konsulinden præsenterede ham for de enkelte i Selskabet, som ikke kendte ham. Da Hilsner

var udvexlede, satte han sig ned der, hvor han stod — lidt i Baggrunden.

Niecen vendte sit straalende Ansigt fuldt imod ham.

„Er den ikke sand — Historien?“ spurgte hun.

Han trak Vejret med pludselig Hastighed, som En der overrumples. Jo — hun mærkede det godt, skøndt han ikke vilde være ved det.

Saa sagde han roligt: „Finder De kanske den ligner mig? Har De hørt mig?“

„Nej,“ var hun glad ved at svare. „De to første Søndage, jeg er et nyt Sted, naar jeg aldrig at komme i Kirke. — Men kunde den ikke være sand?“

„Nej. For der er den Egenhed ved mig, at jeg har saa ondt af de afdøde. Med de levende kan jeg tage Livtag — og gør det gerne. For der skal Kraft til for at vriste En fra sig selv. Men — en død! Det stille, værgeløse — hjælpeløse! — — Det er saa hændervridende tungt, at En intet kan gøre for en død! Men slaa løs paa den, som er inde under den værste Dom — nej, noget saa fejgt!“

„De ved jo slet ikke, hvordan Gud vil dømme.“

„Det tror jeg dog, En har ganske god Maalestok for. — — Men Guds Dom tænkte jeg ikke paa. Den afdøde gaar ind under sin egen Dom. — Med nøgen Sjæl — — — —

Jeg har haft det saadan fra Barn, at jeg vilde gaa til Verdens Ende — om jeg kunde give en afdød Skjul ved mit Hjærte! — Jeg kan ikke komme bort fra det — selv nu.“

Hun tænkte paa, hvor hans Øjne dog var bløde — havde ligesom Nathimlens fløjelsbløde, lukkede Mørke i sig!

Hendes eget Ansigt blev alvorligt ved hans Ord: „Jeg forstaar godt den Følelse,“ sagde hun. „Jeg har saa kære afdøde.“

„Jeg ved det — — Stakkels Dem!“

Det kom saa ligefrem, saa lidt imponeret, at hun — skøndt hun virkelig var rørt i det Øjeblik — dog ikke syntes om ham. Han var saa selvsikker og urokkelig! — —

Søsteren var kommet sammen med ham. Men hun havde en stille Evne til at unddrage sig al Opmærksomheden, for udelt at faa den samlet om Broderen, saa Ingen gav videre Agt paa hende, indtil Niecen gik hen og talte til hende.

Alette lignede sin Broder noget i Træk, men var lys. Med blaagraa Øjne, som paa Frastand saa meget kølige ud og nærved kunde være hjærtelige. Ja — men ikke altid var det, opdagede Niecen snart. Hun havde trot, at Frøkenen vilde vise sig taknemlig over, at Nogen gav sig af med hende, men indsaa efter en meget kort Ordvexel, at hendes Tilbageholdenhed var fuld af Selvfølelse.

Og at hun ikke satte mindste Pris paa at indlade sig med Andre end med de enkelte, hun selv valgte at tale med.

Niecen var hurtig færdig med hende og blandede sig mellem de Andre.

Saa kom Bordet. Staaende „Souper,“ ved hvilken hun maatte hjælpe Konsulinden med at sørge for Gæsterne.

Derefter satte en ældre Kusine — som kunde tredive Danse udenad og derfor gik paa Omgang i Familien — sig til Klaveret. Og Bordet i den store Spisestue blev rykket tilside, for at de unge kunde faa sig en Svingom. — —

Niecen betænkte sig et Øjeblik — saa gik hun tværsover Gulvet til Præsten, som stod lænet op imod Dagligstuedøren, og nejede for ham i al sin Glans.

Han bukkede. Saa dybt, at han ikke var helt færdig, da hun rettede sig igen.

„Tak. — Men jeg danser ikke.“

„Er De for hellig til det?“ Hun havde længtes efter at slynge det Ord ud imod ham.

„Synes De kanske om en Præst som danser?“

„Ja,“ indskød hun hurtig. „Jeg elsker selv at danse, og“ —

„Som fra en vild Galop — — med flagrende Skøder — — kommer hen til den kræftsyge Mand, jeg om lidt skal se til. Da er De mer nøjsom

end jeg. Den Præst vilde ikke jeg have ved min Dødsseng."

„Nej naturligvis — — naar De skal til en syg" — — —

„Ja. Forresten vilde jeg i det hele ikke tænkt det om Dem. Jeg vilde før trot, De fandt Præsterne for verdslige end for asketiske." —

Dette var i Bunden saa sandt, at hun ikke kunde modsige det. — —

„Deres Patient," spurgte hun med lidt rødere Kinder — „bliver han snart en afdød?"

„Meget snart!"

„Saa hjælp ham — forinden".

„Det er det, jeg prøver paa," sagde han kort.

Og hun vidste godt, at han ikke syntes om hende . . . . .

Men Søsteren endnu mindre. Det følte hun, da hun efter denne Ordvexel kom forbi hende og ramtes af de blaagraa Øjnes mest misbilligende Kølighed . . . Dog — hun kunde jo undvære det Pars Huld og Naade! — — —

— Den næste Søndag kom. Konsulinden havde Snue og turde ikke gaa i Kirke.

„Kirkeluft er det værste af alt, naar man er forkølet," sagde hun. „Og jeg vil nødig sige Nej

til Middagen hos Bøtkers. Ellers er det mig meget imod, at lade hele tre Søndage gaa, uden at komme i Guds Hus. — Hvem tænker Du at gaa til?“ spurgte hun Niecen, som var ved at tage Overtøjet paa.

„Jeg ved ikke rigtig,“ sagde hun, — medens hun bandt hvidt Slør om sin Hat i den Tanke, at det gør mer iøjnefaldende. — — „Maaske jeg gaar hen at høre „Halfdan Svarte“ buldre,“ henkastede hun lidt efter. „Hvis det da ikke er for sent?“

„Nej — Du kan godt naa det lige til Prædikenen begynder.“ —

Det gjorde hun. Og saa var det jo tidsnok. Skøndt hun havde gerne hørt hans Messen. Han var jo bekendt for sin smukke Stemme.

Som hun stod — sidde var der ikke Tale om, naar man kom saa sent — havde hun Prædikestolen lige for sig, og kunde endnu bedre end forleden studere Ansigtet — se, hvor Mund og Hage var fine i Linjerne, og hvor smukt han bevægede dem, naar han talte. Mundvigene især var bedaarende. Underansigtet havde virkelig al den store Kejsers Dejlighed . . . .

Paa en Gang vidste hun det — her paa Prædikestolen gav han ganske Billedet af Napoleon paa Arcole-Broen. Det var Blikket, hvormed han ser tilbage — om de følger — med hele den koncentrerede Viljes Energi til at drive dem frem . . .

Om de følger — — ikke hvem de er, ikke hvordan de ser ud . . . . Hun følte, at hundred hvide Slør svandt for de Øjne som Taage for Solen — — at alle Farver, al Yndighed i et Ansigt kunde ikke stanse de Øjne paa deres Vej indad, for at se efter det eneste ene: om Sjælen af al sin anspændte Evne fulgte ham paa Vej, dér, hvor han skred frem — — løftende et Banner højt over sit Hoved . . . . .

Saa slog hun Øjnene ned. Hun følte, at hun var ikke med i den samlede Strøm af Vilje, som fra alle de løftede Øjne skulde gaa ham imøde som Ja og Amen til det, han krævede . . . .

— Da han gik ned af Prædikestolen blev det hende først klart, at hun næsten intet havde hørt af hans Tale.

Hvad skulde hun sige til Tanten, som yndede, at faa Gudstjenesten — Prædikenen rettere sagt — debatteret ved Bordet? — „Naturligvis er han kras“ og „det var jo om Forklarelsen paa Bjerget“ — — disse to Kendsgerninger lod sig maaske med Held variere, saa den egentlige Mangel kunde skjules.

Under Salmesangen kom hun atter til at se paa ham. Han stod jo da med Ryggen mod Menigheden, men hun var saa langt mod en Side, at hun havde ham for sig i Profil omtrent. Hans

Øjne var løftede mod et stort Krucifix over Alteret.

Og pludselig saa hun Blikket skyde frem som et Lyn af Øjnenes mørke Nat. Blikket var Ild — Ildslue, der svøbte sig om den martrede Skikkelse foran ham — fra de gennemborede Fødder op til det tornekronede Hoved. Blikket bar hele Sjælen med. Og Sjælen var Ild . . .

Hvor hun gik og stod i Løbet af Dagen, kunde hun se det Blik bryde sig Vej som en Flamme. Og hver Gang ramte det hende som en svidende Smerte . . . . .

Var det fordi hun selv følte Mangelen af det eneste ene, mod hvilket man løfter et saadant Blik? Ja — det var vel derfor . . . . .

— Det var kun en lille Familiemiddag hos Bøtkers, men hun holdt af at komme der for de henrivende Børns Skyld. Det var den mindste af Guldtoppene dér, som, ved hendes første Besøg, bagfra havde lagt buttede smaa Arme om hendes Hals og sagt: „Aa — Du danske Dame!“ . . . .

De voxne i Familien tog Benævnelsen op, saa hun tilsidst næsten udelukkende gik under den.

Det var saa dejligt at have dem hængende efter sig, Guldtoppene — med deres skinnende Hoveder puttede ind alle mulige Steder . . . .

Præsten var der med Søsteren. Kom sent og

skulde naturligvis gaa lige efter Middag. Til en af de evindelige Forsamlinger.

Han saa træt ud og sagde næsten intet. Som de norske Mænd i det hele kunde tie! — Søsteren lod til at finde det i sin Orden, at Ingen her fik ham til at oplade Munden. Men den danske Dame vilde tale med ham, vilde ind paa Livet af ham. — Hun følte, at han ikke brød sig om det. Og det æggede hende . . . . .

Ved Bordet holdt hun alle de Andre i Aande — leende og livfuldt — men ved Kaffen gik hun hen til ham, da han et Øjeblik stod ene.

„Idag har jeg da hørt Dem."

„Jeg saa Dem — ja."

„De var meget stræng." — Det turde hun nok gaa ud fra, at han havde været.

„Stemte det ikke med Skriften, det jeg talte? — Da kan De jo blot kassere mine Ord. Men ellers faar De gaa — højere med den Klage."

„Hvor Deres Kirke er overfyldt!" Det var dog bedst, at slippe bort fra Talen.

„Ja."

Indladende var han ikke. Men saa let gav hun ikke tabt.

„Ved De — det gik op for mig idag, hvorledes et Ansigt forklares — det vil sige afsløres. Det sker, naar den Følelse, som er den dybeste i

Hjærtet, som har Personligheden inde, bryder ud i det."

Intet Svar. Hun syntes, at han saa utaalmodig ud.

„Jeg vilde ønske, jeg kunde gaa med Dem til Møde," begyndte hun igen.

„Hvorfor?"

„Fordi – her er ikke saa morsomt."

„Ja — den Grund var meget god."

Hun mærkede, at han vilde gaa — og saa ham pludselig lige ind i Ansigtet.

„Hvorfor taler De ikke til mig?" spurgte hun. „Hvorfor prøver De ikke paa at om — — ja, at paavirke mig? Er jeg ikke værdig til det kanske?"

Han mødte hendes Blik med urokkeligt Alvor — uden Spor af Blødhed i Øjnene.

„Det er de uværdige, jeg søger," sagde han. „Og netop det — ved jeg ikke, om De er . . . . Jeg har ikke gjort mig nogen Tanke om Dem — men snarest gør De Indtryk af, at være uden Forudsætning for Aandelighed — dybest set."

Hun lo: „Hvor smigrende! Hvad er det da, jeg mangler?"

„Hjælpeløsheden. De har jo Overflod og fattes intet."

„Hvor ved De det?"

„Jeg hører det — jeg ser det. De ved Vej, ved Raad til at undvige, De! Møder Livets Alvor

Dem, faar De det snart forflygtiget — som Samtaleemne! — — Lader det ikke kaste Dem ud i Angsten. — Naar det hjælpeløse er oppe i et Menneske — — stikker Hovedet frem — angstfuldt som en druknende — da er Stunden kommen til at række Planken, som kan bære. — Ikke til den, som kender sig tryg og blot vil — balancere henad Redningsplanken."

Hun havde sluppet Latteren. Thi hun følte, at den kunde kaste hende over i Graad . . . . .

Nu vendte hun sig fra ham uden et Ord mere. — — Og da mærkede hun, at han vilde holde hende tilbage — at det fortrød ham, at have forløbet sig. Men saa let — — nej, saa let skulde det dog ikke gaa for ham . . . . .

Hun forskansede sig bag Konsulindens Stol og sad der, til han tog Afsked. Hun rakte ham Fingerspidserne over Stoleryggen, uden at se op. Og det hjalp ikke, at der var en tøvende Anmodning i hans Haandtryk . . . .

I Døren til Spisestuen blev han staaende: „Det er sandt — — Frøken — De spurgte sidst til min Kræftsyge. Der var noget, jeg tænkte, at fortælle Dem om ham."

Hun rejste sig som forbavset: „Er det mig, De mener?" og fulgte ham nølende og ligegyldig ind i Spisestuen . . . .

Derinde rakte han Hænderne ud imod hende. „Har jeg saaret Dem? Tilgiv mig.“

Hun stod ubevægelig foran ham og sagde intet. Ikke strax.

„Det var ikke mig, som søgte Samtale med Dem. Jeg tænkte at undgaa det. Jeg mener — vi To er saa forskellige. — — Men det er ingen Undskyldning — jeg ved det. — Jeg beder Dem — tilgiv mig.“

Nu saa hun op. „De gør mig Uret,“ sagde hun. „Fordi jeg er livlig og — — maaske har mit Ydre imod mig, dømmer De mig strax fra alt Alvor. Det er meget overfladisk.“

„Nej — De tager fejl,“ sagde han. „Begavelse og — Skønhed er ikke Hindring for Kristendom — og det kunde jeg aldrig anse dem for. Det syntes mig blot, som De var tilfreds med saa lidt. — Slet ikke begærede andet og mere. Er det ikke saa — — er det ikke?“

„Nej, nej — dog ikke ganske.“

Hun hørte sin egen Stemme som en fremmeds. Den lød frygtsom.

„Jeg vilde ønske, De kunde gaa med mig nu,“ sagde han efter en Stund. „Da skulde jeg tale til Dem. — Men ikke med hvidt Slør om Hatten! Det vilde stikke af — der, jeg nu skal hen.“

Hun saa op imod ham med et udfriende Blink af Smil i Øjet.

„Gid jeg kunde!“ sagde hun. „Jeg skulde tage gammelt Tørklæde om Hovedet som den værste Madamme. Men prøv at tale, saa jeg dog kan fornemme det.“

„Jeg faar se, hvad jeg kan gøre. — Saa Farvel da.“

Han kunde ogsaa smile. Og Øjnene vare saa dunkelt-bløde, at Blikket føltes som en Berøring.

„Det er sandt — Patienten?“

„Det er bedre med ham — aandeligt.“

Medens hun gik ind til de Andre tænkte hun: Kunde han blot forløbe sig næste Gang ogsaa! Forpligtelsen til at gøre godt igen vil altid være stærk hos ham. — Og ellers interesserer jeg ham dog ikke — som enhver glatkæmmet Missionsdame var sikker paa at gøre det! — —

Men næste Gang lod vente paa sig.

Søsteren havde nok lagt Mærke til Scenen i Spisestuen og advaret ham. Den selvfølende Alette havde jo erklæret, at Københavnerne var ikke noget alvorligt Folkefærd og sikkert fremstillet hende som den værste af denne letsindige Race. Overhovedet — En med Haaret i Pur, smalt Liv og smaa Fødder kunde der ikke være Alvor i. Hende havde man blot at undgaa . . . .

Og Mændene er saa naive — saa hildede i det rent ydre. Der er nogle Kvinder, man altid kan faa dem til at tro, at de maa vogte sig for . . . . Hun vidste om andre — som vilde have trot sig fortabte, hvis de havde anlagt Pandelokker, som læste paa Søndagsskole — og havde antaget den beskedne Fremtræden, der gør Undskyldning for at være til — — og som bagved meget godt vidste, hvad de vilde . . . Men de var sikre paa at møde fuldkommen Tiltro.

En som den danske Dame tænkte man ikke engang paa at omvende. Dertil havde man jo Fattighuslemmer og Fabrikspiger! Hvor underligt, at Mænd som han i Reglen arbejder saa lidt indenfor deres egen dannede Kreds! Det vilde hun lægge ham paa Sinde næste Gang — — den Gang, der ikke vilde komme!

Hele Ugen gik. Hun blev saa træt af at føre lange, tænkte Samtaler, der altid lykkedes, altid førte til et forbavsende heldigt Resultat — at hun gerne havde byttet dem alle for en eneste lille, virkelig — mislykket Ordvexel!

Saa kom Søndagen. Da prædikede han ikke engang! — —

— „Gaar Du aldrig til Møde, Faster?“ spurgte hun en Morgen med Avisen i Haanden.

„Nej, Barn! Maa jeg bede om at faa mit i Kirken! Men jeg har ikke noget imod den Slags.

Jeg lader Pigerne skiftes til at gaa — imellem. Iaften skal Margit hen at høre Halfdan tale i Kalmeyergadens Missionshus. — Om Frihed synes jeg, det var."

„Saa tror jeg næsten, jeg gaar med. Jeg maa dog prøve det en Gang."

„Ja, da følger hun Dig." — —

— Der var fuldt i Missionshuset og trykkende varmt. Fuldt af Mennesker, der ikke sang ganske i samme Toneart. — — Frihed — til at feje dem alle ud og faa frisk Luft ind, var den, hun i Øjeblikket mest kunde have ønsket.

Da den høje, mørke Skikkelse kom op paa Talerstolen og saa udover Forsamlingen, syntes hun med et, at hans Udtryk blev træt og koldt. — „Han har opdaget mig," tænkte hun.

Det var tydeligt, at hun forstyrrede ham. Var der ikke noget anstrengt, uvirkeligt over hans Bøn? Bar den ham selv og alle de Andre med?

Saa kom Talen. Frihed — det Ord, der tager Vejret fra En — hvis blotte Lyd sprænger et eller andet — som har alle løsslupne Stormes Sus i sig — — skulde han tale om det! Han, der blot ønskede at stramme Baandene om sig selv og Andre . . . . .

Naa, ja — som han lagde det ud, kunde man nok have tænkt sig det.

Man fødes i Trældom og lever bunden — —

ja, det var man jo paa mange Maader. — Ikke af ublide Kaar, Sygdom, Sorg, Armod, Andres Tyranni, alt det man kalder sin onde Skæbne og vaander sig under. Alt det er ikke for Baand at regne. — — Aa, hun syntes dog! — Eller rettere, det kommer altsammen fra et eneste: Aaget, Jernaaget, som hedder den syndige Natur. — Jernaaget, som et afsindigt Menneske engang i Tidens Morgen tog paa sine Skuldre i den falske Tanke, at det var Friheden — og som groede fast med det samme — — Jernaaget, man nu fødes under, som voxer sig tungere med hver Dag, skærer sig længer ind i Ens Kød og knuger En dybere ned mod Jorden . . . Tilsidst ud i Dødens bundløse Svælg . . . . .

— Ja, naturligvis, der var noget ufrit i dette med alle Ens Fejl! Men de hang dog sammen med Ens gode Sider . . . . . Ja, det var maaske netop den Indgroen, han mente. — —

Saa gik han over til at forklare, hvad Frihed er . . .

Frihed er kun et: Trældommens Ophævelse — Jernaaget under Fod! Men — „hvo er dertil dygtig?“ Vi magtstjaalne Mennesker, som ikke kan mestre det mindre — Sygdom, Sorg, Armod — hvem af os kan staa op og bryde sin egen syndige Naturs Jernaag? . . .

Saa — — ja, saa kom der jo om En, som

havde gjort det . . . En, som ikke selv var født under Aaget — gik rank, aldeles rank og fri gennem de krumbøjede Rækker — men som tog det fra de Andre, vristede det fra Menneskehedens krogede Ryg med stærke rene Hænder og bar det bort paa blodige Skuldre — — flængede sine Haandflader, for at bryde det itu. — — En, som havde Kærlighed nok til selv at styrte til Jorden under Jernaaget — knuses under det — — og Livskraft, hellig ubrydelig Livskraft nok til at staa op en Morgen med det under Fod — for at Du skulde være „virkelig fri“. — —

„Er Du det? Kanske har Du ikke følt det engang, at Du er Træl? Saa afsindig taabelig er jo Verden endnu, at den mener, Jernaaget er Friheden! Vover at paastaa, at jo dybere det kan faa knuget En ned i Dyndet — jo større er Friheden! Frigørelsen fra Aaget derimod kalder den Trældom! . . . .

Dog er der inderst inde i hvert Menneske et Sted, hvor Sandheden sidder, hvorfra han kan se ret — om han selv vil. Og naar Kaldet, Sandhedens store Kald, gaar gennem Verden med Aandens Vingesus — og lydt i Klarhed bekræfter det, Du selv dunkelt fornemmer — da har Du Ansvaret for, hvordan Du vælger. Ud af den Verdens-Visdom, som Du selv dybest inde ved, er Løgn, eller ud af Sandhed. Enten Trældom —

Trældom under din egen syndige Natur — eller Frihed — gennem den eneste Ene, der kan bryde Jernaaget, ogsaa for Dig. — — Ogsaa herinde er Valg — mærk Dig det. Ogsaa i denne Stund „er I kaldte til Frihed, Brødre!“ — — —

Efter Talen blev Præsten ligefrem belejret af alle dem, der vilde trykke ham i Haanden til Tak. Det var vel Skik efter Møder.

„Gaa De kun hjem, Margit,“ sagde hun til Pigen. „Konsulinden savner Dem maaske ved Thebordet. — Der er Bekendte, jeg gerne vil hilse paa — — og jeg kan følges med dem.“ —

Langsomt tyndedes Rækkerne, medens hun skred frem imod Centrum. Hun syntes, han opholdt de Andre, eftersom hun kom nærmere. Var det for at undgaa hende? Eller — nej, det kunde ikke være, for at have hende sidst og ene . . .

Hun blev den sidste. „Er De ene?“ spurgte han som forbavset.

„Og De?“ var hun ved at udbryde med noget, der lignede Jubel, men svarede blot: „Jeg sendte Pigen hjem, da det trak saa længe ud.“

„Min Søster hoster — ganske slemt,“ sagde han — uden Forbindelse med hendes Ord. Men hun syntes, at de forstod hinandens Tankegang, og at hans Bemærkning faldt ganske naturlig.

Det faldt ogsaa ganske naturligt, at han fulgtes

ud af Salen med hende og begyndte at gaa ved Siden af hende.

„De talte hele Tiden om Friheden fra," sagde hun — „fra det, der binder. Ved det Ord — jeg elsker det — tænker jeg altid mest paa Friheden til."

„Det kommer da ud paa et. Den ene følger jo af den anden."

„Ja, det kan godt være — men det er dog ikke det samme. De talte alligevel ikke om min Frihed — Friheden til . . . . Det var den, jeg længtes efter at høre, hvad De vilde sige om. Forstaar De ikke — den Frihed, der ligesom suser bort med En . . . Bort i et umaaleligt Rum, hvor ingen Tvang kendes. Friheden til — — til at tænke, tale, føle, leve, som jeg, netop jeg, vil og maa. Retten til at være mig selv, følge min egen Personligheds Trang — — som Fuglen der flyver, som Fisken der svømmer." — — —

„Hvor finder De den?" spurgte han. „Den Trang kender jeg godt. Kanske var det den, som — mer end andet — kasted mig ud — — i den store Frihed. — — — Tumleplads for sin Personlighed — Luften for Fuglen, Havet for Fisken — — Livselement for Ens Liv — — med jublende Ret til at være, aande og røre sig som den, man er — dybest og sandest — — hvor finder De det?"

Det undslap hende uvilkaarlig at sige — skøndt hun aldrig havde forbundet dette med Tanken om Frihed før: „I et andet Menneskes Hjærte".

— — „Ja — — ja, dér fandt man det vel nærmest. — Men det er dog begrænset Rum. Et Menneskehjærte har Grænser. — — En støder Panden imod — ogsaa dér. Kun et Hjærte er ubegrænset. Kun et Sted kan En trække Vejret af Sjælens fulde Lunger. Dukke sig i Verdenshavet" — — —

„Ja — men er De dog ikke bunden — bunden" — —

„Af min Frihed? Jo. Men dens Aag knuger ikke ned. Det er Vinger, som bærer. Opefter — ubønhørligt!" — —

Han stansede med et og saa sig om:

„Maa jeg faa Dem i en Sporvogn her?" sagde han. „Der er en liden Pige i et Hus her i Nærheden, som er døende — død maaske — hvis Moder jeg maa se til. Snarest."

„De skal ikke vente efter Vogn for min Skyld," sagde hun hastig. „Gaa endelig strax derop."

„Nej, nej — jeg lader Dem ikke staa paa Gaden ene. Den kunde jo være optagen."

„Kan jeg da ikke?" — hun stansede angst for et Afslag.

„Gaa med op? Jo. Men det er et sørgeligt

Syn. Hun er døvstum, Barnet. Og det gør det hele saa svært!“

De gik ned ad et Par Smaagader hun ikke kendte. „Karl d. XII.s Gade“ læste hun i Lygteskinnet paa et af Hjørnerne.

Ved et lavt gammelt Hus stansede Præsten: „En og tyve,“ sagde han. „Her er det.“

De gik gennem Porten mod et mørkt Hul. Han strøg en Tændstik af, og i dens flakkende Lys saa hun en lille sort Gaard — der syntes skabt til at vrimle af Rotter — og en Trappe, der førte op til en aaben Svalegang.

De brøstfældige Trin knagede under deres Fødder. Præsten famlede sig henad Gangen — frem mod en Dør og bankede paa.

En Kone, gammel midt i unge Aar, med rødgrædte forvaagede Øjne, lukkede op for dem.

„Det er mig — Præsten. Jeg maatte op igen at se, hvordan det er med Tulla.“

Konen rystede blot paa Hovedet.

De kom ind i en lille, ganske renlig Stue Ved Siden af den store Seng stod en mindre, hvori der bevægede sig smaa famlende Hænder og et lille stønnende Bryst. Der laa et Barn paa to—tre Aar med Døden i sit Ansigt og store, hjælpeløst forskræmte Øjne, som intet fattede af al den Kval, der var over hende. Aandedrættet gik som en tung Hvæsen over de febertørre, aabent-

staaende Læber, der var overtrukne med en brunlig Skorpe . . . .

Præsten og hans Ledsagerinde gik frem imod Sengen. Hun saa et Øjeblik i Tavshed paa Barnet — saa vendte hun sig pludselig om imod Konen og kyssede hende . . . .

Moderen brast i Graad: „Lille Tulla," sagde hun. „Lille Tulla!"

Damen gik hen mod Vinduet og stødte en Rude op.

„For at lette hende Aandedrættet," sagde hun. „Her er lidt beklumret."

Fra hvid og rolig Stjernehimmel strøg et Sus af ren og kølig Luft ind i Stuen. — — Derpaa tog hun sin Eau de Cologne Flakon, som hun havde taget med til Mødet — men ikke benyttet — og stænkede af dens Indhold paa Puden om det lille gustne Ansigt. — Barnet tog pludselig lidt hastigere og dybere efter Vejret . . . .

Et Glas med Saft og Vand stod ved Sengen, men den Lille kunde intet synke mer. — Hun stak en Finger ned i Glasset og begyndte at væde Barnets haarde, fortørrede Læber. Hun var saa glad ved, at finde paa en Smule ydre Nytte at gøre. — Thi andet kunde hun jo ikke bringe.

„Fruen er hel Sygeplejerske da," sagde Konen, medens Præsten var henne at lægge sin Overfrakke paa en Stol.

Hun nikkede blot til det. At oplyse Konen blev saa omstændeligt . . . .

„End at Præsten tog Fruen med,“ blev Konen ved, da han atter traadte hen til Sengen.

Nu kom Oplysningen — med Lynets Fart.

„Det er en dansk Dame, som gik med fra Mødet. Jeg er ikke gift.“

— Hastigheden, hvormed han fralagde sig den graverende Mistanke, drev Blodet op i hendes Kinder . . . . Men hun blev roligt ved at pusle om den Lille.

Præsten saa med et paa Fingeren, hvormed hun strøg langs Barnets Mund.

„Tuberkulose“, sagde han sagte.

„Ja,“ svarede hun — som om hun ikke forstod Tanken. Men hun ønskede, at der maatte være Rift paa Fingeren — og at han kunde se det . . . . .

Barnet kæmpede for Vejret — med de smaa, krampagtig urolige Hænder og Fødder, med de udspilede Næsebor og de gispende Læber.

„Lille Tulla,“ sagde Moderen, som laa paa Knæ ved Sengen. „Mor er her — kan Du se Mor, Tulla? — Mor vilde ta’ det altsammen paa sig — bare hun kunde!“

Præsten skød læmpeligt en Haand ind under Barnets Pude og løftede dets Hoved en Smule.

Idet de saaledes i forenet Omhu bøjede sig

over den døende Lille, faldt en Tanke hende ind — som drev meget rødere Blod end før op i hendes Ansigt . . . Faldt den ogsaa ham ind? . . .

„Lad os bede," sagde han — med et Tonefald, som om han afbrød sig selv. „Lad os bære hende op i Bøn. Stakkels liden Tulla! Hun trænger nok til at bæres — op over!"

Han knælede ved Siden af Moderen og lagde den Haand, han havde fri, over hendes foldede Hænder . . . .

Hun tænkte: skulde hun ogsaa knæle ned? — Vidste ikke, hvad hun skulde. — Følte, hvor han nu ønskede, at have haft sin Søster og ikke hende med derop. — Blev sluttelig staaende — — for at væde Barnets Læber og tørre Panden, hvor en isnende, klæbrig Sved sprang frem . . . . .

Han bad langsomt med ganske enkle Ord, som Konen lige kunde gentage, eller være med i. Men hun blev slaaet af Inderligheden — Inderlighedens Styrke, hvormed hvert eneste Ord tog om denne lille Pige og virkelig bar hende, løftede hende opefter. — „Der de bad, bevægedes Stedet." Hun fik med et Fornemmelsen af denne Magt, der bryder igennem . . . .

„Nu løftes Laft og Lofte
til Stjernehvælven blaa" — —

Hun kom selv med i Bevægelsen paa en Maade, kunde ikke forblive udenfor, maatte følge. — — Stigningen tog hende . . . .

„Der er en Stige stillet
fra Jord til Himlen op.“

Ad den var det de nu steg — han foran — — med Barnet højt paa Armen og Moderen ved Haanden.

— — Opad, Trin for Trin — — til det sidste var naat . . . .

Den Sikkerhed i Henvendelsen . . . Nej, de Ord blev ikke kastede ud i den tomme Luft, hvor de Tusinder af Bønner flakser rundt — uden at naa — — de taltes lige, lige op mod et Ansigt — — Ansigtet dér ovenover Stigen — — de taltes lige ind i et Hjærte — et aabent Hjærte — favnende vidt — — med Ly for Millioner af smaa forpinte Tulla'er . . . . .

— Barnets Aandedræt var gaaet over til en stødvis Rallen — — som stansede — — og kom igen — — i brudte Ryk . . . .

Hun havde kun set En dø — sin Moder — og var angst for det Syn. Alligevel bøjede hun nu sit Hoved ned over Barnet, for at skjule de sidste Trækninger for Moderen . . . .

Men der kom ingen. Det blev blot, som om en Haand — en Haand, hun kunde have kysset

for det — strøg ned over det lille fortrukne Ansigt og glattede det. — — Viskede hvert Spor af Pinen ud i dyb, dyb Ro . . . .

„Guds Engle smaa de vaage
for Vuggebarnets Fred.“ — —

— Præsten sagde: Amen — og Stilheden fik Moderen til at springe op.

„Herre Gud,“ sagde hun — og kastede sig i Graad over det lille Lig. — — —

En halv Timestid efter gik de. Moderen havde grædt sin første Graad ud, og en Nabokone havde lovet at tage hende ind til sig for Natten, eller blive hos hende.

De gik tavse under den dybe, funklende Stjernehimmel . . . .

„Lille Tulla,“ sagde hun og saa opad. „Kan hun nu høre? — kan hun nu trække Vejret?“

„Ja,“ sagde han. Men hun forstod ikke, om han besvarede hendes Spørgsmaal eller blot gentog det.

Saa blev der atter Tavshed mellem dem. Det var saa dejligt at tie ganske stille — at gaa ved Siden af hinanden — — uden Ord — med en Tanke — — gennem vid og dyb og stjerneklar Nat — — imod — —

De kom til Porten — og hun bad ham ikke gaa op med. Hun forstod godt, at han ikke vilde.

Kunde hun blot selv have undgaaet det — og alle de Spørgsmaal, der skulde besvares angaaende hendes Udeblivelse.

„Tak for iaften da,“ sagde han, idet han rakte hende Haanden.

„Nej — Tak, at De tog mig med,“ svarede hun, „skøndt jeg ved — — De havde foretrukket enhver Anden.“

„Hvorfor?“ — Hun tav.

„Af Alle vilde jeg helst have den med — der kunde gøre det, De fandt paa.“

„Hvilket?“ Hun saa forbavset paa ham.

„At kysse Moderen,“ sagde han alvorligt.

„Aa, det“ — — Der skød blændende Taarer op i hendes Øjne. — Og det var ikke let at faa deres Spor til at forsvinde, medens hun gik op ad Trappen. — —

— De kom igen, Taarerne, da hun var bleven ene i sit Sovekammer og sad foran det store Spejl med det opløste Haar glidende ned over den hvide Kashmirs Frisérkaabe . . .

Hendes Ansigt saa saa sorgfuldt ud derinde — midt i al den dunkle Fylde, at hun selv undrede sig derover . . . .

Det bankede let paa Døren og Konsulinden traadte ind.

„Det er blot mig, min søde Pige. Jeg vilde

gerne tale et Ord med Dig, før jeg gaar til Ro. Ved Aftensbordet lod det sig jo ikke gøre."

Konsulinden satte sig paa en af de lave, polstrede Cretonne-Stole.

„Hør, mit Barn, Du er da ikke ved at lade Dig — omvende af Halfdan?"

„Hvor falder Du paa det, Faster?"

„Jo, for det saa jo lidt — aparte ud sidst hos Bøtkers, da Du skulde ind efter ham i Spisestuen og tale om — Vorherre maa vide, hvad for en Patient, som Du slet ikke kender! Og nu iaften kommer Du ganske underlig hjem fra det Møde — en hel Time efter Margit — og siger, at Du har fulgtes med ham. Og" — —

„Var det da saa forfærdeligt, om Livets Alvor ogsaa kunde tage mig — engang?"

„Nej, slet ikke. Jeg synes langtfra, at et Menneske saa let kan faa for meget af — det kristelige — — selv om den krasse Form er mig lidt imod. Men Tingen er den — — naar det er Kvinder, der bliver paavirkede af Halfdan, unge Kvinder, — ja, ældre da forresten med — saa bliver de i Reglen — — omvendte til ham selv. Og det er der ikke vundet noget ved! Derfor vilde jeg blot advare Dig. Jeg havde slet ikke tænkt, han kunde falde i din Smag. Men nu synes det alligevel — paa en Maade" — —

„Faster — ved Du, at det er oprørende, det, Du siger! Naar en Præst ikke er hundred Aar, skaldet, eller vanfør — — saa skal man strax være indtaget i ham, hvis hans Ord gør blot mindste Indtryk paa En.“

„Nej, søde Barn, man skal slet ikke være det. Men man bliver det meget let. Naar en Præst — især en af de rigtig strænge — er smuk og ung, saa er det en farlig Ting.“

„Ja, her kan Du ialtfald være ganske rolig, Faster. Af alle i den vide Verden var jeg nok — den sidste, han vilde vælge.“

„Det tror jeg, Du har Ret i, min Pige. Saa forstandig anser jeg ogsaa Halfdan for at være. I det hele har jeg kun set ham ganske uberørt af Kvinder. Han bryder sig ikke i mindste Maade om at behage dem — og vil jo ikke engang gifte sig — — hvad jeg nu vilde finde allerheldigst, naar det kunde blive med en besindig, sat og kristelig Pige — som Alette f. Ex. Jeg har ofte tænkt, at det er kedeligt, de To er Søskende. De passede saa udmærket til at være Mand og Kone.“

Niecen lo — højt og harmfuldt afvisende — og rystede sine lange, løste Haarlokker.

„Naa, ja — det kommer jo heller ikke for. — — Men forstaa mig nu ret, min søde Pige, jeg vil paa ingen Maade have, at han maa gaa hen og faa gjort Dig — fanatisk. — Saa Du

overser, hvad godt der kunde findes for Dig i Verden — og tror, at han er den eneste, hvis Visdom Du skal rette Dig efter. — — Og ender med at blive Diakonisse eller Sygeplejerske — som jeg ved hele to, der gaar rundt og er — for hans Skyld."

„Det skal Du ikke være ængstelig for. Det ligger slet ikke for mig, at rette mig efter en Andens Visdom. — Eller at blive Sygeplejerske" — hun stansede og tænkte blot videre — „skøndt det ikke var det værste at være — i en Verden, som er fuld af smaa Piger, der skal dø — — og af Mødre, som maa se derpaa." . . . .

— Da Konsulinden var gaaet, sprang hun op og gik længe op og ned ad Gulvet, medens hun hvert Øjeblik rystede sine løste Haarlokker. Hun var inderlig oprørt — over alt, hvad Tanten havde sagt . . .

Men da hun endelig lagde sig, kom Taarerne igen. Thi da maatte hun atter se tilbage mod den tunge Verden, hun havde faaet et Indblik i — den Verden befolket med smaa Piger, der skal dø — og med Mødre, som maa se derpaa . . . . .

Atter endeløst tomme Dage! Og intet kunde hun gøre for at faa dem fyldte! Alle de Steder,

hvor hun kunde have truffet ham, sendte han Afbud — baade til større og mindre Sammenkomster.

Hun ønskede at tale med ham. Ganske, ganske anderledes i Rækkefølge. Længtes efter, at han maatte faa et meget rigtigere Indtryk af hende — netop fordi hun stod paa helt modsat Grund.

Stod — ja, det vil sige, saa megen Grund under Fod i Form af en bestemt Livsanskuelse, en rodfæstet Overbevisning havde hun vel egentlig ikke. Men hun elskede alle store Følelser, alle store Skikkelser. . . . Og havde jo da heller ikke kastet Religionen helt over Bord. Det var blot, at den ikke spillede nogen Rolle i hendes Liv, at hun ikke levede ud af den. Men de fleste Kristne havde da forresten deres Liv ved Siden af!

Hun vilde saa gerne, han skulde vide, at hun kunde forstaa alt det store — ogsaa dette, at have sat sit Liv ind paa sin Overbevisning. Ja, at dette ogsaa for hende stod som det største.

Men han brød sig vel ikke om at blive værdsat af hende, eller at faa nogetsomhelst andet Indtryk af hendes Personlighed end det, han selv havde dannet sig. Det som — trods alt — dog nærmest frastødte ham.

Det var blot hende, som længtes efter, at det maatte ske. Men intet kunde hun nu forsøge i den Retning efter Tantens Udtalelser den Aften

Saa var Kousulen saa medgørlig, at skaffe sig en lille Influenza paa Halsen, som ikke holdt ham i Sengen, blot inde for en Ugestid, men som dog foranledigede, at Søstersønnen kom op for at se til ham.

Han blev en lang — urimelig lang — Stund inde hos Onkelen. Saa kom han gennem Kabinettet, hvor Konsulinden sad med Niecen, som malede gyldne og bronzerøde Krysantemum paa en vandblaa Atlaskes Skærm til Tanten.

„Er hun ikke et Geni, Halfdan?" sagde Konsulinden. — „Kom og sid et Øjeblik hos os, min Ven."

Han hilste paa begge Damerne — og idet Niecen saa op imod ham, syntes hun, det blev saa haabløst længe siden den dybe, straalende Stjernenat, da de gik Side om Side, at det slet ikke lod sig gøre, at tage fat, hvor de dengang slap.

At tage fat blev forøvrigt her ikke hendes Sag. Det besørgede Konsulinden altid, hvor hun var tilstede.

„Kan Du ikke hjælpe mig, Halfdan, med at faa det forstokkede Pigebarn til at indse, at det er Kvindens Bestemmelse at gifte sig. Ikke sandt?"

„Jo — jeg indser ikke, at der er nogen anden. Hun er skabt som Mandens Medhjælp, har jeg lært. Og bedst at løse sin Bestemmelse, synes mig."

Hun vidste ikke rigtig, om det var Alvor eller Ironi, men svarede lidt udfordrende: „Det tror jeg dog, man kan paa mer end en Maade. Jeg har altid haft Lyst til Scenen. Mener De ikke, at man derfra kan være aandelig Medhjælp — for Mænd og Kvinder?“

Han gav ingen Forargelse tilkende, som hun havde tænkt, men svarede blot roligt: „Kanske. Det falder dog lidt mer indirekte.“

„Ja, det er en — prekær Vej,“ sagde Konsulinden. „Og den var din Moder saa meget imod. Jo, den var. Hendes Ønske var at se Dig godt gift. Det ved jeg bedst.“

„Ja, lille Faster, men til det skal der jo uheldigvis to. Og jeg ved slet Ingen, som vil have mig.“

„Ikke det? Ja, da ved jeg — flere. Lad os blot tage Doktor Karlsen f. Ex. — Lagde Du ikke Mærke til det forleden hos Bøtkers, Halfdan, hvordan hans Øjne ikke veg fra hende?“

„Nej. — — Jo — kanske.“

„Ja, Barn, jeg er da vis paa, at han kun har en eneste Tanke: at faa Dig til Kone. Nu siger de jo, at han bliver Overlæge ved R. Sindssygeanstalt efter Faderen og saa“ — —

„Saa kan han melde sig selv ind som sin første Patient, hvis Du ser ret! For saa maa han jo lide af Storhedsvanvid.“

Hun kunde ikke modstaa at drille Tanten en Smule — og at lade en Anden vide, hvilket Lavmaal af Følelse hun sad inde med for Doktor Karlsen. Alligevel stod det hende klart, da Ordene var undslupne hende, at hun med dem havde gjort sig umulig for Livstid — netop der.

Men — idetsamme hørte hun ved Siden af sig en Latter, ganske høj og „gutagtig", som Konsulinden forarget kaldte den. Og da maatte hun le med — ustanseligt. At le sammen! Det rykker mange Mil nærmere. Siden huskede hun det med frydefuld Gysen, hvordan det var, da hendes Latter kunde dø hen i hans . . . .

„Du hjælper mig rigtig godt til at formane hende," sagde Tanten. „Ja, Du har jo heller ikke selv givet det gode Exempel."

„Undskyld, Tante — det er jo ikke mig, der er skabt som Medhjælp."

„Nej, men du er skabt til at have en. Og uden det har Manden det „ikke godt". Saadan har jeg lært."

„Synes Du kanske, han fik det saa godt ved Kvindens Hjælp — Manden? . . . Et andet bibelsk Sted betegner da ogsaa med ganske rene Ord en Hustru som en Hindring. Og jeg skønner ikke rettere, end at En bør være meget varsom, med at indlemme den — Mulighed i sit Liv. En Præst

især — for hvem alle Kravene skærpes. Udadtil idetmindste."

„Da ved jeg blot, at de bedste Præster, jeg har kendt, har haft baade en og flere Koner. Jo mer en Præst lever som alle Andre — jo mere præstelig tror jeg han kan være — paa den rette Maade."

„Paa den bekvemmeste i hvert Fald!"

„Lad dog Pastoren i Fred, Faster," sagde Niecen lidt nervøst. „Naar man en Gang hvert Aarhundred træffer en Præst, som ikke er gift, maa man jo dog indrømme, at — det er der mest Mening i."

„Nej, det kan jeg paa ingen Maade indrømme Dig. Biskop H. var hele tre Gange gift. Og bedre Sjælesørger forlanger jeg ikke. En anden mageløs Biskop ved jeg om, som drev det til fire" . . .

„Kanske jeg da bør opgive at blive Biskop . . . Jeg kommer sikkert til at mangle de afgørende Betingelser."

Han lo igen. Og hendes Latter fløj ud til Samklangen — som en Fugl, med løste Vinger. Tænk, at han kunde le saadan! Hun kendte jo den Latter ud og ind. Hvorfor gemte han den saa godt?

Men Konsulinden rystede misbilligende paa

Hovedet. Man spøgte ikke med den Slags Værdigheder.

Siden sagde hun, at saadan hørte man ham nu kun sjældent le. Det var Opkog fra den Tid, da han var saa sprudlende.

Og sprudlende havde Niecen ogsaa Lyst til at være den Dag. Hendes Krysantemum skinnede som Gyldensol . . . . Og der var ikke Ende paa Konsulens Elskelighed! Havde han ikke faaet maget det saa, at Præsten havde lovet, at komme den næste Aften med Søsteren — ganske alene!

— Ja — den første Del af Aftenen blev det nærmest hende, man fik godt af. Han murede sig jo inde hos Onkelen lige til Aftensbordet. Og Konsulens spiste saa sent baade til Middag og Aften. Helt modsat den gængse Kristiania Tid.

Konsulinden satte Pris paa Alette og holdt af, imellem at have hende hos sig i Sofaen „til en stille, fornuftig Samtale om Livets Alvor,“ — hvormed hun mente al den Fattigdom, Sygdom og Nød, som Frøkenen gennem Broderen fik Indblik i.

Niecen sad bøjet over et Haandarbejde og blev ganske bleg af Utaalmodighed over alle de „traurige Geschichter“ fra dette evindelige Samliv med „Halfdan“ — — Men paa en Gang gød en klar Rødme sig over hele hendes Ansigt.

Alette fortalte, at Broderen for nylig havde været hos en Enke, der mistede sit eneste Barn,

en døvstum, treaars lille Pige, af Tuberkulose, og at det havde været saa hjærteskærende, at se den Lille, som intet forstod eller kunde udtrykke, gaa al den Lidelse igennem.

„Den Aften, hun var død, var Halfdan mer opreven, end jeg længe har set ham. Gik op og ned i sin Stue til langt ud paa Natten. Kunde slet ikke faa Ro efter det Syn. — Jeg havde saa gerne været med ham, men det var i de Dage, jeg holdt mig inde for Hosten. Saa han maatte gaa der alene."

„Det var tungt at høre om," sagde Tanten, „og trist, at Du ikke kunde gaa med til det Sorgens Hjem. En Kvinde kan saa tidt finde den rette Balsam til det forpinte Sind."

Der var En, i hvem der steg en syngende Glædesstemning op . . . . . Men hun sad ganske tavs, bøjet over Arbejdet . . . .

Alette henvendte sig ikke til hende. Det Slags laa nok udenfor hendes Erfaring og Interesser . . .

Da Broderen endelig kom ind med Konsulen, var Søsteren ved at fortælle om en Dreng, der var bleven overkørt af en tung Vogn og led saa meget. Det var en Arbejders Søn, og da Præsten havde sagt til Faderen, at han maatte bede for sin stakkels Dreng, havde han svaret:

„Vi har Ingen at be' til, vi!"

„Det er forfærdeligt at tænke sig," sagde Alette,

„at der er Tusinder som den Mand — der ikke har En at bede til! Kan man forstaa, hvor det er muligt at leve uden det!“

„Nej, det maa Du nok sige,“ sagde Konsulinden. „Det er rystende!“

„Dog er det værre næsten,“ sagde Broderen, „at der er Tusinder — ogsaa af dem, der beder til — — i Ny og Næ — som ikke har En, de tilbeder.“

De sagde begge ja i Sofaen — Søsteren vel nok af Overbevisning, Tanten maaske nærmest af Værtinde-Høflighed.

Et Øjeblik efter stod han inde i Kabinettet, for at se hendes Krysantemum, som hun næsten havde malet færdige den Dag.

„Jeg ved, hvad det er at tilbede,“ sagde hun pludselig, medens hun holdt Lampen løftet for ham.

„Saa — til Lykke da!“

„Nej, aa nej — det var ikke saadan ment. Jeg vilde blot sige — — jeg har set det engang. I et Menneskes Blik. Det er at give sin Sjæl.“

„Ja — — det kunde vel kanske siges saadan. Men det høres ikke slaaende. Ikke stærkt nok . . . . . Ligesom samle hele sin Personlighed — — alt det, man har — alt det, man er — i en eneste Følelse — — en eneste bundløs Fornemmelse af Afmagt, Intethed — — og saa udgyde

den for en Enestes Fod . . . . . . David siger i en af Salmerne, at han er „udøst som Vand“ — — — Det maa til. Ens ganske Sjæl udøst som Vand paa Jorden — for en Enestes Fod . . . . . Og derigennem vundet, samlet — — inderliggjort — virkeliggjort“ . . . .

„Ja,“ sagde hun. „Jeg har set det.“

„Det er sjældent, tror jeg,“ sagde han. „Det staar der jo: „Du skal tilbede Herren, din Gud.“ Og det er i Gudsforholdet det højeste og dybeste — det første og det sidste . . . Men de gør det ikke — de Tusinder . . . . Naar aldrig Øjeblikket — det mest uundværlige i et Menneskeliv, hvor alle Ord og Tanker — Evner og Kræfter synker til Jorden — bristende . . . Hvor det uudsigelige Suk bærer Sjælen — — som et sidste Bølgekast — ind i Helligdommen“ . . . .

Han stod hele Tiden og saa mod hendes skinnende Krysantemum. Men hun følte, at hans Blik gled lige igennem dem mod langt lysere Fjærnsyn. Med noget af det i Øjet, som hun kendte fra den Dag ved Alteret . . . .

Og ligesom dengang stak det hende som en Smerte . . .

Hun var jo selv saa langt borte — borte fra ham i denne Stund — og langt, langt borte fra det dybeste og det højeste — det første og sidste Moment i et Gudsforhold . . . .

Alligevel — dette med at have hele sin Personlighed samlet i en eneste Følelse — og udøst som Vand paa Jorden for en Enestes Fod — — hvem, aa, hvem i den vide Verden kunde forstaa det som hun! — — —

I December vilde Konsulens give Bal. Det vil sige — Fruen.

„Noget maa man gøre, naar man har en saadan Fugl Fønix i Huset“, sagde hun.

Konsulen saa ud, som om han tænkte, at mindre kunde have gjort det. Men Udsigten til et uforstyrret Spilleparti i hans Stue med nogle af Fædrene lokkede ham til stiltiende Indvilligelse.

Stort skulde det være. Naar Salen blev rømmet, kunde de godt være fire og tyve Par Dansende. Hvad gjorde det saa, om man flere Dage før og efter sad i sit eget Hjem „som Marius mellem Karthagos Ruiner“ — eller hvad det nu var, Hallager kaldte det . . . . .

Niecen havde kun en Tanke ved det hele, medens hun skrev udenpaa Indbydelser og prøvede Dragt — om, om? — — —

Nej, det var vel umuligt!

— „Det vilde være som at gøre Nar af Halfdan og Alette, at indbyde dem til saadant,“ sagde

Konsulinden. „Men bag deres Ryg skal det ikke holdes. Et Par Dage før skriver jeg til dem, at vi har en lille Dans — for vor søde „danske Dame“ — og om de har Lyst til at se paa den. — Men det har de ikke!“

Og Dagen rykkede nær . . . .

— Det skete — — — ja, selve det Umulige brød ind i Livet med sin ubændige Vælde og gjorde alle blege Muligheder til Skamme . . .

Der var en Salmelinie, der engang efter en Begravelse gik rundt i hendes Barnehoved og satte sig fast der: „Da faar til Gulv jeg det, som før var Tag.“ Den Forestilling tiltalte hende som lille Pige. Men nu var det, som om hun oplevede den.

Stjernehvælvet, som hun havde set flamme langt over sit Hoved i umaalelig Glans — — det laa en Aften som Gulv under hendes Silkefod — det bar hele hendes Tilværelse.

Øjeblikket kom, da alt ikke længere gik sin Gang, sin vante, træge, kendte, døgnmaalte Gang, men da „Solen stod stille i Gibeon og Maanen i Ajalons Dal“ — da hele det store, svirrende Verdenshjul stansede, medens alt i Universet blot undrende lytted med tilbageholdt Aandedræt . . .

„Og det skete“ — —

— Hvordan det skete? Aa, tusinde, titusinde Gange begyndte hun forfra paa det igen i Tan-

ken . . . Og kom dog aldrig til Ende . . . Kom aldrig forbi Punktet, hvor alt brast for hende — i flimrende Lys — — — saa hun maatte tage fat igen i en Uendelighed . . . .

— Det var paa Konsulens Bal-Aften.

Hun havde valgt Dragten og iført sig den med den eneste, næsten umulige Mulighed for Øje . . .

Det bleggule Atlask, sløret af Kniplinger, svøbte sig blankt og knitrende om hendes slanke Skikkelse og sluttede som et Panser om hendes fine Buste. Gyldent lysende Topazer funklede i hendes mørke, lokkede Haar, om den hvide Hals og mellem Kniplingerne over Brystet — hvor de fastholdt dunkelt violfarvede Heliotroper, der bøjede sig tunge af Duft . . . . .

Hun var bleven sent færdig, og da hun fra sit Værelse traadte ud i de festlige Stuer, var Lysene allerede tændte overalt. I Salen var man ifærd med de sidste.

Derinde stod Konsulinden i bleggraat brocheret Atlask, ivrigt optagen af at give en Lejetjener nogle eftertrykkelige Instruxer, medens Konsulen alt var placeret midt paa Gulvet, hvor han sammen med hende skulde tage imod Gæsterne, som hun allerede „hørte derude“ . . . . .

Niecen vendte om i Døren til Salen og gik tilbage gennem Dagligstuen . . . Ind i Kabinettet, hvor der var en Aftenrødes lysende Dæmring fra

de rosenfarvede Silkeskærme over alle Lamperne og foran Lysene.

Det var hende imod, at skulle beses og beundres . . . .

Og dog var hun Dronning den Aften — det følte hun selv — ligefra de blinkende Naale i Haaret helt ned til den spidse Atlaskes Sko . . . .

Det store Spejl i Hjørnet mod Vinduet gengav hendes Skikkelse i virkelig betagende Glans, medens hun langsomt — ligesom i træt Majestæt — skred frem imod det. — —

Da — — — — nej, nej — — nej — — —

Hun lukkede Øjnene med lynsnar Hast . . . .

Nej — — det var en Hallucination, en brændende Længsel, der skød op i hende og forvirrede hende — — det var en Indbildning, at hun inde i Spejlet — — fra Stuens Baggrund — havde set to Øjne rettede imod sig . . . .

To Øjne — hvis Blik skød frem som en Ildslue, der svøbte sig om hele hendes lysende Skikkelse . . .

Hun holdt Øjnene fast tillukkede . . . . Kunde ikke udholde at se, at det kun var en Indbildning . . . . .

Eller turde ikke blive sikker paa, at Øjnene var der . . . .

Mekanisk blev hun ved at glide frem imod Spejlet . . . Men naar nu den forgyldte Kasse

med Blomsterne, som stod foran det, stansede hende — hvad saa? . . .

Hun stødte med Foden mod Hindringen — — blev staaende tæt foran Spejlet — — aabnede Øjnene, store og mørke af angstfuld Spænding — — og saa . . .

Blikket var der endnu. Og Blikket var Ild . . .

Langsomt vendte hun sig fra Spejlet med hvide Kinder . . .

Blikket var der . . . . Nærmere — nærmere . . . . . Steg flammende op imod hende . . . .

Det kom fra En, som var gaaet frem midt i Stuen . . . . . Og nu knælede for hendes Fod . . .

Et halvkvalt Skrig — — — og hun faldt mod Gulvet i al sin skinnende Herlighed . . .

Et eneste svimlende Nu var der Arme om hende — — var der et glødende Aandedræt over hendes Ansigt — — var der en dristig Haand, som tog Heliotroperne fra hendes Bryst og gemte dem ved sit —

— Saa kom Gæsterne.

„Vi har nydelige Damer iaften, ikke sandt, Fru Smit?“ sagde Konsulinden. „Men min Niece bærer dog Prisen.“

„Ja, det skal De ha' Ret i. Bare hun ikke var saa bleg. Er hun rask?“

Niecen skulde aabne Ballet med en Fætter fra

København, som var kommen for en Uge, og som hun ikke satte stor Pris paa. Han havde Fætteres lidet ærbødige Frisprog overfor hende.

„Bliver Du ked af det, hvis vi ikke danser ud?“ spurgte hun, medens de marscherede Salen rundt.

„Er Du gal?“

„Nej — men jeg tror, jeg er ved at arve Onkel Hallagers Influenza. Mit Hoved er ganske underligt.“

„Ja, Du ser egentlig ud som Døden fra Lybæk! — Nej, for min Skyld ingen Allarm! Skøndt — man er jo berømt for sin Dans!“

De traadte tilside og lod andet Par svinge sig ud, fulgt af flere.

„Det var da ærgerligt, om Du skulde blive syg lige midt i Sæsonen! Ja, for det er da vel ikke „han Halfdan“, som har gjort Dig kulret, saa Du ikke mer tør ta' Dig en ærlig Svingom! — — Har Du ellers set, at — Hs. Hellighed er mødt iaften? Midt i al denne Verdens Fordærvelse! Hvad mon det skal ligne? Der er Ingen, der kan begribe det.“

„Der er maaske — en Sjæl, han vil tage sig af.“

„Sikke noget Skaberi! Midt i en Balsal!“

„Aa — hvis det nu var Livet om at gøre, synes jeg godt, man kunde træde til — selv i en Balsal!“

Konsulinden kom farende hen til dem i sin brocherede Glans.

„Men Barn, hvorfor danser I ikke?“

„Fordi jeg har Febergys, lille Faster. Saa er jeg bange for, det skal bryde ud.“

„Min søde Pige, det manglede blot! Lad Doktor Karlsen se paa Dig!“

„Nej, nej. Ikke iaften. Det vækker blot Opsigt.“

„Saa sæt Dig endelig ned. Og faa noget varmt at drikke.“

— Lidt efter kom Præsten langsomt henimod dem.

„Har De en Dans tilovers til mig?“ spurgte han. „Paa den Maade kan ogsaa jeg være med.“

Hun rakte ham sit Balkort, uden at sige et Ord og uden at se op imod ham.

Den første Dans efter Bordet havde hun holdt ledig. Han satte et Mærke ved den og fjærnede sig.

Hun saa paa Kortet — — — og gemte det i sit Bælte.

„Du ser ud, som om Du skulde besvime,“ sagde Fætteren. „Gaa op og læg Dig i Mellemakten.“

I Mellemakten var hun udsat for mange deltagende Spørgsmaal og Raad, som pinte hende.

„For en Gangs Skyld er det ganske morsomt,

ikke at danse," sagde hun. „Jeg faar mer interessant ud af mine Herrers Underholdning."

„Mener Du ogsaa det om den Dans, der lige er gaat," spurgte de norske Kusiner. „Han Nikolaj har det da bare i Benene, synes vi." —

— Souper'en var sat usædvanlig tidligt, da Konsulen indtrængende havde frabedt sig, at de, der ikke dansede, skulde sulte lige til Midnat. Konsulinden havde da delt den saaledes, at man fik al den solide Anretning ved et første Bord og siden skulde samles om et meget udsøgt Dessertbord.

Fruen selv blev ført til Souper'ens første Del af en bekendt svensk Professor.

Han var Bordtaler og efter en Skaal for Vært og Værtinde, en for det herlige Fjældland Norge, stod han op og talte for Kvinden.

Efterat have fundet adskillige skønne, om ikke absolut nye Lignelser til hende, erklærede han sluttelig, at han, sikker paa begejstret Tilslutning, vilde fastslaa, at „kvinnan, när hon är, som hon bör vara" — —

„Det er hun jo aldrig," indskød pludselig Konsulen.

Det blev hørt. Og han fik den begejstrede Tilslutning.

Professoren lo ligesom de Andre og sagde, da han atter kunde komme tilorde, at eftersom hans

Tales Slutning i den første Form nu var umuliggjort, og Alle syntes enige med den ærede Vært, vilde han foreslaa, at tømme Pokalen for Kvinden, der ikke er, som hun bør være — „ty hon är förtjusande ändå.“

Der blev raabt Bravo over hele Salen . . .

Men Konsulinden, der forbeholdt sig sin Mening om Konsulens Ytring, truede smilende ad Professoren og sagde, at den Skaal tog hun ikke imod, da hun fandt dens Hyldest mer end tvivlsom . . . .

Da gik Niecen pludselig med løftet Champagneglas og feberrøde Kinder hen til Professoren.

„Maa jeg tage imod Skaalen?“ sagde hun. „Som Kvinden, der slet ikke er, som hun bør være. Men som takker den Mand, der hævder, at hun dog kan gaa an.“

Professoren bukkede smilende for hende. Saa drak han et privat Glas med Værtinden for Kvinden, som hun bør være . . .

Derefter Dans, hvorunder den danske Dame atter sad rolig med sin Herre fra Bordet og mer og mer forfaldt til Enstavelsesord som Svar paa alle hans Bemærkninger.

Under det Ophold, der fulgte, bad Tanten hende indtrængende om at gaa tilsengs. „Du er rigtig syg! Det mærker man paa alt.“

Men hun svarede, at hun vilde holde ud indtil Enden . . .

Da Musiken spillede op til den næste Dans, var hun bange for, Nogen skulde se paa hende.

Hun følte, at hun blev ganske kold i sit Ansigt . . . .

Parrene begyndte leende og snakkende at drage ind i Salen, og de Ældre fulgte langsomt efter henimod Dørene for at se paa Dansen. — Hendes Hjærte stod stille . . . . .

Han kom og bød hende Armen.

Hun lagde sine hvide Fingerspidser paa den med nedslagne Øjne.

Og han førte hende uden Ord, som efter Aftale, bort fra Salen, gennem tomme Stuer, ud imod den store Veranda, som i Anledning af Festen var aaben og omdannet til Vinterhave med mange blomstrende Væxter, henover hvilke matte, hvide Ampler kastede et blødt Opallys . . . .

Idet han vilde føre hende ud gennem Glasdørene, følte han, at den Haand, der hvilede mod hans Arm, var kold som Is og sitrede . . .

Han lagde sin Haand over den: „Hvorfor?“ spurgte han. „Er De bange?“

„Ja.“ Det kom tonløst — som en næppe hørlig Hvisken. Og de skælvende Øjenlaag laa dybt ned over Øjnene.

Han stansede: „Skal vi vende om?“

„Nej, nej — — nej.“

Han bøjede sig ned og trykkede sine Læber mod den hvide, sitrende Haand . . . . .

Saa førte han hende ud — under de blomstrende Væxters duftende Skygge . . . . . .

— Sove — — — nej, sove blev der ikke Tale om den Nat . . . .

Hun kastede sig blot hid og did, endnu som vugget af Ildbølgen . . . . Ildbølgen, der slog op om hende, tog hende med den store Vælde, bar hende bort fra sig selv — — derude mellem alle Blomsterne . . .

De Blomster — de Blomster! Der var saa mange udsprungne, huskede hun nu . . . . . De havde set paa hende som med Øjne . . . . Hun fik Lyst til at lukke for alle de aabnede Kalke — —. — — holde Hænderne om dem . . .

De maatte ikke — — maatte ikke have set — — det, hun selv kun sank tilbage imod med lukkede Øjne — med stanset Aandedræt . . . Øjeblikket — — det eneste virkelige Øjeblik, der havde været fra hun blev født — — det, hvor hun gav sig over i en Andens Hænder . . .

Aa, de Hænder, der lukkede sig sammen om hende — saa sejrsikre, saa myndige og dog saa bedende!

De Hænder, som tog — og, idet de tog, gav hende tusindfold mere — — berigede hende uden Maal og Grænse, fyldte hende med dette ufattelige, uudgrundelige: at være, at være ..... Det, man aldrig naar, før man er en Andens.

Thi det at være sin egen, er at dø! Ja, mindre end at dø — er ikke at være ....

Men det at blive en Andens er at leve .... Hun trykkede begge Hænder ind mod sit Hjærte. Jo — nu slog det ... Hvor jublende stærkt — hvor levende! ...

Saalænge Mørket svøbte sig om hende, var al den svimlende Lykke der endnu ...

— Men da Dagningen listede sig ind i Stuen og saa paa hende med kolde, nøgterne Øjne — — da satte hun sig med et Ryk overende i Sengen og forstod, at det kunde ikke være muligt. Det kunde ikke vare.

Dagningen — graa og isnende, uden Farve, uden Skygger, uden Glans som selve Fornuften — den mindede hende altid om Henrettelse. Og paa en Gang syntes hun, at hun var den dødsdømte.

Thi denne Dagning — den sneg sig ogsaa ind til ham. Den vilde vække ham op af Gaarsdagens Forblændelse som af en Feberdrøm. Han vilde se det ubarmhjærtig tydeligt, at det var af alt det

mest utænkelige, mest vanvittige — — at hun var af Alle den sidste for ham at vælge. — —

Han vilde fælde Dødsdommen — hun følte det — og stadfæste den, naar han ved Kaffebordet mødtes med de blaagraa Øjne — nøgterne som selve Dagningen — hvis rolige Blik gjorde ham ganske lysvaagen . . .

Da vilde Øxeslaget falde — — det gøs i hendes Nakke — og hun vilde faa Bud derom . . .

— Hun stod op og klædte sig paa — staaende vilde hun tage mod Slaget — og forfærdede Pigerne ved sin pludselige uventede Indtræden. De var vante til, at den danske Dame stod op sidst af Alle.

Kaffebordet blev snart istand. Og for første og sidste Gang drak hun sammen med Konsulen, der tidlig som altid skulde til sit Kontor. Konsulinden, der ellers var morgendygtig, var overtræt den Dag og mente, at Niecen hvilede som hun.

Hun satte sig ind i Kabinettet. I alle de andre Stuer gik man endnu om „mellem Karthagos Ruiner“ — som Onkelen mumlede, idet han skyndsomt unddrog sig det Syn.

Der ventede hun paa Brevet, som maatte komme. — Og uvilkaarlig begyndte hendes Svar at forme sig:

„Det er sandt, at jeg langtfra er fuldkommen — hvem vil De forresten finde, som er det? —

men jeg elsker Dem, som ingen, ingen Anden i Verden kan det" — —

Henad elleve ringede det. For tyvende Gang stod hendes Hjærte stille — og da hun hørte Stemmen, forstod hun det. Han vilde sige hende det selv.

Stuepigen lukkede Døren op for ham. Hun rejste sig og stod der — stiv og hvid som en Støtte . . . .

Døren blev lukket . . . Og i samme Nu var hun borte for al Verden og al Verden for hende . . . Ildbølgen tog hende . . .

— — Det første, hun sagde, da det blev muligt at komme tilorde, var dette:

„Jeg er det ikke værd — — jeg er det ikke værd."

„Det er de uværdige, jeg søger," sagde han og vilde slet ikke holde op med at kysse hende.

„Ja — men ikke til det. — — Halfdan — Du maa høre mig."

Han holdt hende pludselig i Armslængde ud fra sig: „Hvad var det, Du sagde?"

„Jeg kommer aldrig til at sige det mer, hvis — De ser saadan paa mig."

Hun foldede Hænderne om hans Skulder og lagde sit Hoved ned imod dem: „Halfdan — — elskede Halfdan" — —

„Jeg maa se Dig nu — jeg maa virkelig."

„Nej — nej. Du skal høre mig . . . Halfdan — fra Haaret helt ned til Taaspidsen — — fra Øjnene helt ind til Sjælens Bund er der intet ved mig, der er nær godt nok til Dig“ . . .

Han strøg hende læmpeligt over Haaret: „Det kan Du lade mig afgøre, synes jeg.“

Den mørke Nakke blev energisk rystet: „Nej — for Du kan ikke vide det som jeg. — Og Du kunde da heller ikke taale mig strax.“

„Kunde jeg ikke?“ Han strøg igen over Haaret. „Nej — ikke taale kanske.“

„Og, ser Du Halfdan, Du maa ikke føle Dig bunden for Livet, fordi Du igaar Aftes blev lidt — — forvirret“ — — —

Han løftede med et hendes Hoved mellem begge sine Hænder: „Hvad blev jeg?“

— — — „eller overrumplet — — af alt det, som ikke er en Smule værd.“

„Hvad blev jeg?“

Hun brast i Graad. Den forfærdelige Spænding, hun havde gaaet i, maatte have Luft . . . . Og hun kunde ikke udholde hans spøgefuldt lykkelige Tone.

Han knælede for hende og kunde ikke bære at se hende græde. Maatte vide, hvad han havde sagt, som kunde gøre ondt.

Hun lagde sit taarevaade Ansigt ind imod hans.

„Hvad var det, Du vilde sige mig, Elskede — Elskede?“ spurgte han.

„At hvis Du skulde fortryde det, Halfdan — — hvis Du for Dig selv maa indrømme, at Du burde have gjort et bedre Valg — — saa er der Ingen“ — hun trykkede sin Kind fastere ind mod hans — „hører Du, Ingen, der giver Dig mere Ret i det end jeg — — Ingen, der dog bedre kunde forstaa Dig, hvis Du nu — — — — — maatte gøre det ugjort.“

„Da var der det, som først maatte gøres ugjort: at Du er til.“

Han rejste sig og drog hende op med sig.

„Du er den, jeg elsker,“ sagde han og lagde Armene fast om hendes Nakke. „Det har ingen Anden været. Det kan ingen Anden blive. Du er ført til mig som Hustru, det tror jeg. Og hvad som er mit — det slipper jeg ikke. For det hører med til mit eget Liv — til min egen Personlighed.“

Han bøjede sine Læber ned imod hendes.

„„Kød af mit Kød“ — Sjæl af min Sjæl — — trods alt det, der kan se anderledes ud — — jeg elsker Dig.“ — — —

Konsulinden blev halvvejs fortvivlet, da hun hørte det og lagde ikke Skjul paa sine Følelser.

„Det er det pureste Vanvid,“ sagde hun til Niecen. „I passer sammen saa lidt som Nogen i Verden.“

„Men vi elsker hinanden — som endnu aldrig to Mennesker“ — —

„Ja, det kender vi! Det kan hvilkensomhelst Mand og Kvinde komme til — med en Smule god Vilje og Lejlighed. Det er ikke noget at bygge paa. Nej, om man passer sammen — det afgør Lykken i Ægteskabet.“

Niecen slog Armene om hendes Hals: „Udi Kærlighed er en stor Glæde,“ sang hun. „Tror Du ikke det?“

„Jeg tror, at I vil gøre hinanden ulykkelige. Det tror jeg. Du passer ikke ind i de snævre og mørke Folder, han nu engang har lagt sit Liv i. Du, med dine kunstneriske Interesser, dit levelystne Sind, dine forfinede Vaner — — Du skulde være gift med en Videnskabsmand eller Kunstner, der førte stort og — intelligent Hus . . . . Men det er ogsaa Synd for Halfdan. Du er slet ikke den Kone, han skulde have.“

„Han har dog valgt mig.“

„Ja — han er bleven forelsket i Dig. Det undrer mig ikke. Oprindelig er han en noget — — voldsom Natur. Og han har snøret sig saadan ind, at det maatte briste paa et eller andet Punkt.

I det hele er Mændene jo — i Momenter — langt mere passionerede, beherskede af deres Lidenskaber, end vi kender til. Saa er de ikke modtagelige for nogen Slags Fornuft! — Men til andre Tider er de igen langt mer nøgterne — — aandelige — end vi forstaar. Og i de Momenter kan Du prøve at spørge ham, om Du svarer til hans eget Ideal af en Præstekone? Til det er Du jo ikke engang kristelig nok."

„Jeg har spurgt ham, og han har svaret — med velberaad Hu. Aldrig vilde jeg binde ham gennem det, Du kalder de passionerede Momenter! Der er ikke saa megen Enshed mellem os, det er sandt. Derfor kan der blive Enhed. Den kommer ikke ved, at man ligner, men ved at man udfylder hinanden."

— I hele Familje- og Omgangskredsen mødtes Nyheden med Efterklange af Konsulindens Udtalelser, der syntes at være Udtryk for den almindelige Opfattelse — —

„Vox populi" kan vi ikke tage fejl af," sagde Præsten. „Godt, at den ikke altid falder sammen med „vox Dei."

Hun lo — men ikke helt frejdigt som han. Thi der var Utryghed over hende. Og den lod sig ikke le bort . . . .

Hvad den nærmeste, hans Søster, havde sagt til ham, fik Ingen at vide. Til alle Andre hed

det blot: „Jeg har i flere Aar ønsket, at Halfdan vilde gifte sig.“

Og spurgte man videre, om ogsaa Svigerinden syntes hende efter Ønske, svarede hun: „Jeg stoler paa min Broders Valg — i dette som i alt andet.“ — —

— „Alette har taget det nydeligt,“ sagde Konsulinden. „Og hun vil nok opføre sig taktfuldt og korrekt — saa længe det varer. For Ingen skal faa mig bildt ind, at det dog ikke gaar overstyr.“

— Det var med Hjærtebanken, den danske Dame første Gang gik op til Alette.

Første Gang i de Stuer, hvor hendes længselsfulde Tanker saa ofte var smuttede ind i alle Kroge, hvor hans daglige Liv randt — — det Liv, hvis mindste, tarveligste Enkeltheder hun kunde have givet sit Hjærteblod for at være indlemmet i, syntes hun næsten. Første Gang at staa ved hans Skrivebord, ved Stolen, han plejede at benytte, at gaa gennem Spisestuen, hvor han sad tilbords — — hun blev saa overvældet deraf, at hun følte sig ganske „maalbunden“.

Søsteren var bleg, men gik imod hende med fremrakte Hænder: „Til Lykke,“ sagde hun og saa alvorligt paa hende.

Den Anden forsøgte at smile: „Jeg ved, at De holder ikke af mig.“

„Dertil kender jeg Dem endnu meget for lidt,“ sagde Alette roligt, idet hun trak en Stol frem til hende og selv satte sig.

Da skete noget, som vistnok overraskede dem begge lidt meget. Svigerinden laa pludselig paa Knæ for hendes Stol med Hovedet i hendes Skød.

„Jeg er ikke nær — nær god nok til ham! Jeg ved det — jeg føler det.“

Alette strøg hende let og ikke ublidt over Haaret: „Vi kan alle voxe,“ sagde hun. „Med Vorherres Hjælp! Jo mer vi føler vore Mangler, jo mer søger vi den — ikke sandt?“

„Ja, ja.“ — Men det Udbrud, der ikke blev mødt med Varme, som svarede til det, gjorde blot Situationen mer tvungen end før. — — —

— De var inde i hans Stue — han var ude. Hun trængte til at røre ved alle Tingene, uden rigtig at turde. Bad om at se alle Portræter ligefra hans tidligste Aar — og turde slet ikke fordybe sig i dem, som hun ønskede. Hun fik et Billed af ham som Barn og et fra senere Aar.

„Dette kan jeg ikke give Dem,“ sagde Alette, da hun blev ved at se paa et, hvor Øjnene vare betagende i deres Søgen bort — mod et eneste. „Det blev taget til mig alene. Lige efter — Omslaget. Han sagde, at det Billed kunde kun jeg forstaa, som var med — i Kampen.“

„Var det svære Tider?“ Hun spurgte ivrigt

med skinsyg Interesse for en Periode, som hun var udenfor.

„Det er altid svært, naar Sandheden skal sejre i et Menneske. Den skal købes, ved De nok“ . . .

Hun stansede, som om hun tænkte, at den Anden dog ikke vidste det . . .

Der blev saa trykkende, at der maatte gøres Ende paa det.

„Der er saa meget, jeg skal høre af Dem, lære af Dem,“ sagde Svigerinden sagte og tog hendes Haand. „Maa jeg komme op en Gang imellem og spørge Dem?“

„Ja da — saa tidt De vil.“ Men der var ingen Begejstring i Tonen — og det kunde der jo heller ikke være. —

Da hun kom hjem, laa der Brev fra Erik. Naar Erik endda var glad! Men det kunde man ikke vente. Han var rasende.

„Du kunde ikke gøre mig noget værre end at skaffe mig en af de gejstlige Natravne paa Halsen som Svoger,“ skrev han. „Du er hundred tusind Gange for meget værd til saadan en.“

Erik forstod det godt! Hun lagde Brevet bort med et Suk. Halfdan maatte ikke se det for nogen Pris! Men ganske morsomt kunde det være, om Alette havde læst det . . .

Som en Oase i Ørken havde blot Konsulens Lykønskning været. Han kyssede hende paa Panden

og sagde: „Gud velsigne Dig, Barn. Du faar en god Mand, — en god Mand. Bliv ham nu ogsaa en god Kone.“

En god Kone! Det lød saa ligetil, saa enkelt. — Egentlig saa lidt attraaværdigt, vilde hun før have fundet. Men dog saa svimlende langt over hende, syntes hun nu.

Og hun kunde ikke være sikker paa, at det ikke vilde blive ham selv klart. At han ikke vilde komme til at indse, at de Andre havde Ret. Nej — ikke de Andre i og for sig. Men at „vox populi“ dog her var „vox Dei“.

Aa, den Angst fra den første Nat, som kom igen fra Stund til Stund! Om Søndagen især.

„Dejligt maa det være for Dem at høre ham prædike nu,“ sagde de Andre.

Dejligt — ja. Hvem kunde som hun følge Ordenes betagende Flugt! Og dog sad hun i hans Kirke som med Livet i Hænderne, med Gysen for, hvad der vilde komme . . . Hver Gang han stod for Alteret, og hun saa Nakken bøjet tilbage — og vidste, med hvilket Blik Øjnene var løftede — — da var Angsten stærkest . . . .

Nu forstod hun, hvad det Sting i Hjærtet havde været ligefra den første Gang: Smerte — ja, virkelig — skinsyg Smerte over den Magt, som var den stærkeste i hans Liv! Hun syntes bestandig, at den var ved at kræve ham — ene og

udelelig. Det flammende Ord fra det gamle Testamente: „Jeg er en nidkær Gud,“ stak hende som en Brodd. Hun syntes, Halfdan vilde vende sig om fra Alteret og forkaste hende ....

Det var, som om Alette sad og vented paa det — bad om det maaske — under hver Kirkegang. — —

Og stort tryggere var hun egentlig ikke, hvergang hun saa ham sammen med Andre. Da var han næsten af Væsen imod hende som før — fjærn og til Tider misbilligende. Kunde aldrig falde paa at kysse blot hendes Haand, naar Nogen saa det. Ja, det var jo saa forstaaende, naturligvis! Men han saa næppe henimod hende. Især ikke naar Alette var tilstede.

Heller ikke var hun nær saa indlemmet i hans Livs Hændelser, som Søsteren. Det var rimeligt, at han fandt, det blev for omstændeligt at regne op for hende alle dem, han skulde døbe, vie eller begrave. Og at han ikke kunde komme rundt og hente hende, hvergang han skulde til en syg — som hun havde bedt om.

Men derved havde Søsteren bestandig langt mer Samviden med ham. Og Følelsen af at staa udenfor var saa pinligt over hende.

Der var et endnu, som foruroligede hende. Næsten mest af alt: hun mærkede ikke mindste

Forsøg fra hans Side paa at forandre — omvende hende.

Hvis han virkelig tænkte sig hende som sin Livsledsagerinde, som Præstehustruen for ham, vilde han da ikke, rent uvilkaarlig og snarest muligt, søge at paavirke hende til at blive et med ham i Livssyn? — Og naar han undlod det — var det da ikke, fordi der var en ubevidst Tvivl hos ham selv om Forholdets Varighed?

Dog var der Stunder, hvor al Angst og Utryghed svandt bort som syge Drømme for den klare Dag — de Stunder, hvor Ildbølgen tog hende. Hvor hans Arme, lagt om hende, sluttede hende ind i den eneste Verden, som var til for hende — videre, større, uendeligere, jo nærmere, jo tættere han drog hende ind mod sit Hjærte. Da levede hun — da aandede hun . . . . Men ud maatte hun igen, ud, hvor den klamme Angst sad og lurede paa hende . . . .

— „Halfdan,“ sagde hun en Formiddag, „der er en Ting, Du skal sige mig hurtigst muligt. Hvordan vil Du have mig? Jeg kan dog langtfra endnu være helt efter din Smag.“

Hun foldede Hænderne ind mod hans Hjærte.

„Kvinden, som Du synes hun bør være, vil jeg blive. — Sig saa, hvordan Du vil have mig?“

Han tog hende under Hagen.

„Mener Du, det gaar saadan til? „„Han talede — saa skete det“.“

„Prøv det! Skal jeg rede mit Haar glat ned? Jeg ser grusom ud med det. Skal jeg klippe mine Negle ganske korte? Skal jeg gaa anderledes klædt?“

Han gav sig til at stryge hendes Haar: „Lad mig se,“ sagde han.

Hun gemte sit Ansigt: „Nej, nej! Du slaar op med mig i samme Nu.“

„Var det kanske det, Du vilde opnaa?“

„Jeg vil opnaa at blive den fuldkomneste Hustru, Du kan finde.“

Han rystede paa Hovedet: „Mener Du, det naas paa den Maade? Et Menneskes Forvandling! Den inderste, den frieste Ting som findes! Udefra — og paa Kommando!“ — —

„Jeg troede ialtfald, at Ens Kristendom skulde spores helt ud i Fingerspidserne. Det har Du selv sagt engang.“

„Ja vist, ja vist! Men den skal da ikke begynde derude! — Alle de ydre Ting, Du nævner — om de stryges bort som vissent Løv af det nye Liv, eller de brune Blade bliver hængende — som paa Ungbøgen i dine Skove — bag alle de friske Skud — det er saa ubeskrivelig ligegyldigt!“

„Men hvis de ydre Ting er en Hindring for

det nye Liv — det kan de saa let være — da maa man dog begynde med at stryge dem af?"

„Ja, naturligvis! Alt, hvad som er Hindring for Livets Gennembrud i et Menneske — som blot hæmmer Væxten — — om det var Ens egen Haand, den skal jo „hugges af." Om det var „Ager eller Købmandskab" — om det var" — — —

Konsulinden traadte ind. Og han rejste sig for at gaa.

I Entreen kyssede han pludselig hendes Haar. „Jeg beder for Lokkerne," sagde han. „Lad dem være som de er." —

Aa Lokkerne — naar det ikke var andet, der kunde blive Fare for! — Ager, Købmandskab . . . Ja, det, man ikke havde, kunde man gerne gaa ind paa at slippe. Men — det tredie, han ikke fik nævnt . . . . Den „Hindring", han før havde været saa betænkelig ved at indlemme i sit Liv, vilde den ikke en Dag — i hendes Skikkelse — gøre ham saa betænkelig, at — —

„Om det var Ens egen Haand — den skal jo hugges af" . . . . .

Der var gaaet flere Uger. Den glade Julefest var skreden forbi, og man var næsten kommen igennem den lange Januar Maaned.

Den danske Dame gik overalt, hvor hendes Forlovede talte og til alle de Møder, han blot overværede. Men hverken til større Fester mer eller i Theatret. Overhovedet kun hvor han kunde være med — skøndt han ikke med et Ord havde paavirket hende i den Retning.

Hun gik ogsaa mest i enkle Dragter. Og i flere af de Formiddagstimer, hvor hun ellers malede eller øvede sig, strikkede hun nu tykke, graa Strømper til hans fattige Børn. Og syntes, hun holdt saa meget af alle de smaa kolde, ikke ganske propre Ben, som skulde stikkes i dem . . .

Hun var ogsaa daglig ude i Køkkenet hos Trine — med glødende Kinder og stort Bomuldsforklæde. Thi et var vist: god Mad skulde Halfdan have, naar han blev gift med hende. Saa god, at han aldrig vilde have tænkt sig, at ganske dagligdags Ting kunde smage saadan. Og faa Lyst til at spise dobbelt saa meget som nu. Eller idetmindste blive saa vel ernæret som muligt af det, han fik ned.

„Tag nu ikke for stærkt paa Vej,“ sagde Tanten. „Jeg synes, Du overdriver det. „Elsk mig lidt og elsk mig længe,“ det er mit Valgsprog. „Man skal aldrig ødsle med sin Iver — eller med sine Følelser. Ellers kan det hele slippe op en Gang.“

„Lille, kloge Faster — Verdenshavet behøver ikke at spare paa Vandet.“

„Ja, de store Ord — dem tror jeg ikke rigtig paa. Maa jeg bede om den gyldne Middelvej ogsaa dér."

„Den gyldne Middelvej — det er som Regel den forgyldte Elendighed."

„Hvem siger det?"

„Halfdan."

„Ja, han siger saa meget! Skulde Du rette Dig efter alt, hvad han siger, saa — kunde Du jo ikke en Gang have taget ham! For han har da talt mer end nogen imod Præsternes Svaghed for at gaa ind i Ægtestanden."

„Naar Halfdan gør det, saa er det fordi han ser klarere i det Punkt nu. Han handler altid ud af sin inderste Overbevisning — kun af den."

„Ja, for mig gerne! Du maa vel bedst vide det. Jeg tror dog, at det maaske kunde forklares lidt anderledes. Vi har et rart Salmevers, hvori der staar:

„Store Helgen ogsaa haver
Adams Kød og Klæder paa."

— Ved Tantens Ord faldt det hende pludselig ind: skulde Halfdan have mistet i Andres Omdømme, være sunket ned til et lavere Stade i deres Bevidsthed, fordi han havde bundet sig — til hende?

Aa, Verdens Dom! Hvor feig, hvor falsk!

Havde de ikke alle sagt, at han var for streng imod sig selv, rent urimelig asketisk! Og i samme Nu, som han handlede lidt mer efter deres egne Anskuelser — vendte de om og pegede Fingre ad ham for det! Nej — hun var oprørt!

Men det fik saa være! Hvad Andre dømte om hendes og Halfdans Forhold var hende saa usigelig ligegyldigt. Det var ham — blot ham, som skulde dømme om det og om hende. Saa klart, saa klart som muligt! — — —

— „Halfdan," sagde hun en af de sjældne Gange, han havde Tid til at spasere med hende — en smuk Vinterdag, hvor der fra hvide Træer paa St. Hanshaugen dryssede Snefunker ned i hendes lokkede Haar og lille mørke Pelshue — „Du spørger mig saa lidt ud om mig selv. Du skulde dog kende mig helt."

„Det Kendskab til en Anden, En faar ved at spørge, giver jeg ikke stort for. Jeg bruger anden Maade, jeg."

„Blot den er ligesaa sikker! Jeg vilde gerne, Du skulde være ganske klar over" — —

„Hvor meget godt der sidder gemt bag det — stygge Ydre?"

„Nej. Lige det modsatte."

„Altid rykker Du frem med dine Fejl! Om vi tog mine — for en Gangs Skyld! Jeg er hidsig — sydende! Utaalmodig! Herskesyg!"

Hun lo og trykkede Haanden fastere om hans Arm:

„Aa Du fæle Mand! Hvor slemt jeg faar det med Dig! — — Dine Fejl, Halfdan — nej, at Du kan være saa dum at regne dem op! Tror Du da, det var mine Fejl, jeg tænkte paa! Du og jeg — kan vi komme til at nævne hinandens Fejl! Vi kan jo se lige igennem dem! Og vi har da den store Kaabe, Du ved — til at skjule dem alle med! Har vi ikke?“

Han lagde sin Haand over hendes, hvor den laa paa hans Arm — med den Bevægelse hun kendte saa godt fra den Aften — —

„Elskede,“ sagde han. „Elskede“ . . . .

— Lidt efter vedblev hun: „Nej, det var det, jeg vilde sige, at — der er jo saa stor Forskel paa os to. For Du, Halfdan, Du er — — ja, Du staar i Gudsforhold. Ud fra det lever Du hele dit Liv. Du har givet Dig over — — helt ind i Sjælen — helt ud i Fingerspidserne — til En, som vil for Dig i alle Ting, fordi Du selv — af al din frieste Vilje — kun vil et eneste: ham og ham i al Evighed.“

Han stod stille under de slanke, hvide Træer.

„Ja,“ sagde han. „Saa er det. — Hvor kender Du det fra?“

„Fra mit Forhold til Dig. Ud fra det kan jeg nok forstaa Gudsforhold . . . Og især forstaa —

at jeg staar slet ikke i det. Jeg beder nok — det har jeg gjort ligefra Barn, — jeg gaar i Kirke — nu kunde jeg ikke undvære at høre Dig — og jeg tvivler egentlig ikke . . . . Jeg mener, jeg indlader mig ikke paa mine egne Tvivl. Det, min Forstand indvender — det kan jeg snart blive færdig med. For en Gud, som den ikke havde en Smule at indvende imod, ham kunde jeg dog ikke rigtig tro paa. Han blev saa mistænkelig selvlavet. — — Men alt det er det bare Intet — det ved Du bedst. Jeg — tilbeder ikke. Jeg staar kun i et eneste levende Forhold — med hele min Personlighed. Og jeg vil et eneste: Dig — Dig og Dig!"

Han stansede igen: „Jeg kunde fristes til at sige: Du er fortvivlende ærlig!"

„Hvad mener Du med det?"

„Intet."

De gik videre en lille Stund, saa sagde han: „Det vil jeg dog sige: at være klar paa, at man staar udenfor, er den første, nødvendige Betingelse for at komme ind. Saa det Standpunkt er ikke helt det værste."

„Men langtfra det bedste."

„Nej — selvfølgelig." — —

— I Entreen stansede hun ham et Øjeblik, før de gik ind i Stuerne:

„En Ting til har Du forud for mig. Men den maa jeg hviske. Den er letsindig."

„Taaler jeg at høre den?"

„Jeg ved ikke rigtig. Vi kan prøve."

Hun lagde sine Læber tæt mod hans Øre: „Halfdan Svarte er saa dejlig" — —

„Ja, det er sikkert. Dér er han langt forud for den danske Dame!"

— — „saa dejlig som en romersk Kejser."

„Det har han aldrig hørt før!"

„Nej, naturligvis! Men en Ting har Du maaske ikke hørt før. Hvad de romerske Kejsere lod sig kalde: „*Æternitas tua*". Er Du saa meget Latiner, at Du begriber, hvad det er? Det kalder jeg min egen, allerdejligste Kejser — af hele mit Hjærte. *Æternitas tua!* Han er den værende, den blivende, den eneste for mig. — — Og jeg er hans — for Tid og Evighed." — —

— En Ugestid senere spiste Præsten og hans Søster med en mindre Vennekreds hos Konsulens. Fruen havde faaet en fin lille Middag istand til Ære for en tilrejsende — en dansk Præst, som var Ungdomsven af hende, og som hun ikke havde set i adskillige Aar.

Niecen var imod Sædvane tidlig færdig og sad i sin hvide Kjole med en Bog i Haanden, da Halfdan kom ind.

„Jeg tænkte paa Solen," sagde hun. „Nu skinner

den . . . Halfdan, hvorfor skriver Du ikke mere? Jeg elsker dine Vers!"

„Siger Du ikke Goddag engang!"

Hun sprang op. „„Jeg hilser Dig, min Kærlighed! God Morgen." — — Hvorfor skriver Du saa ikke? Kan Du ikke faa Tid til det?"

„Jo. Men Personligheden kan man kun have i et!"

„Der er andre Præster, som gør det."

„Faar være! Jeg maa samle mig helt paa et Sted. Ikke spredes. Ikke faa noget uvirkeligt ind. Min Prædiken skal ikke blive Digt. Det har vi nok af i Kirken. Ogsaa fra dem, som ikke er Digtere."

„Hvis Du har opgivet at skrive, da Du blev — omvendt, saa har sandelig din Kristendom været Dig dyr!"

„Ja — den Kristendom, En faar for Ingenting, den er i Reglen lige saa meget værd — — som Indsatsen."

„Men Halfdan, Du har ikke Ret til det engang, synes jeg. En Evne har man faaet for at bruge den!"

„Undertiden kanske for at hæmme den. Hvis den hæmmer det, som er mere værd."

„Nej, da var det meningsløst at have faaet den. Den skal da forrente sig, ved jeg!"

„Hvis en Evne — hæmmet af Overbevisning,

gav en ethisk Værdi mere, da har den forrentet sig. Dybest. Rigest. Den bedste Frugt er altid Personlighed."

„Halfdan, nu er det Dig, som er fortvivlende! Skal man da gaa lige imod alle sine Evner og Lyster? Det bliver ikke til at udholde!"

„At Du kan spørge saa taabeligt! Med eller mod sin Lyst — det er ganske ligegyldigt. Men Kravet, Sandhedens personlige Krav til En, skal følges. Hvad det saa koster. Derfor skriver jeg ikke nu. Men gør det kanske engang. Ingen Anden kan raade eller dømme En i sligt. Ikke engang den danske Dame — — som er saa klog!"

— De andre Gæster samledes efterhaanden, og man gik tilbords.

Der var en meget livlig og behagelig Stemning under hele Maaltidet.

Da Herrerne efter Bordet var gaaede ind til Cigarerne, unddrog Niecen sig de andre Damer og tyede ind i Kabinettet, som dog var lidt nærmere ved Rygeværelset.

Som hun sad der, greb det hende med et helt overmægtigt: Gud i Himlen — hvor hun elskede Halfdan! Saa stærk, saa klar! Saa urokkelig tro mod sin Overbevisning! Saa skaanselløst paa Vagt overfor alle Smuthuller i sin Sjæl, hvor en jordisk Svaghed kunde sætte sig fast og spinde ham ind i sine Garn.

Saa rent overvældende skød Følelsen op i hende, at hun lod sit Hoved synke ned mod Marmorbordet foran sig . . . . .

Saa var der En, som trykkede brændende Læber mod hendes bøjede Nakke.

„Jeg maatte have Dig et Øjeblik. Jeg maatte . . . . . Og jeg syntes, Du var herinde.“

Han sad hos hende og slog Armene om hende.

„Halfdan, det er ikke til at bære, at der skal være Dage, Timer — Sekunder, hvor jeg ikke ser Dig, hører Dig — oplever Dig“ . . . .

„Jeg tror ogsaa, at nu — nu slipper jeg aldrig mere.“

„Nej — gør Du vel? Du kan ikke nænne det. Verden forgaar hver eneste Gang! Husk lidt paa det.“ — —

Nærmere, fastere drog han hende ind til sig.

„Er Verden nu?“

„Ja — aa ja! Livet er. Og jeg er!“

„Ja, Du er — Du er! Det er Livs-Under det! . . . . . Ved Du ellers — jeg taaler næsten ikke at se Dig i hvidt.“

„Og jeg, som tænkte, at jeg var pæn.“

„Ja, det er ikke det. Snarere — snarere for pæn! Men — naar jeg ser Dig i den Dragt — — da synes jeg, at Stunden er inde, at i den hvide Kjole er Du Brud — er Du min — min . . . . . Min helt og ganske.“

„Det er jeg i alle Kjoler.“

„Ja. Men“ — —

„Halfdan, forstaar Du da ikke, at — — jeg kan ikke blive din mer end jeg er det. Det er umuligt.“

„Kan Du ikke — kan Du ikke!“

„Nej. Er Du ikke saa klog, at Du forstaar en Smule af, hvordan jeg elsker Dig? — Nej — Mændene begriber jo ingenting! Nu skal jeg sige Dig det en Gang for alle — men det er en stor Hemmelighed: Jeg er — jeg er Kærlighed til Dig. Forstaar Du saa, at mer kan jeg ikke blive? Det er mer end Brud, mer end Hustru. De siger tidt saa jammerlig lidt, de Navne! — — — Men — kan Du finde paa mer og mer — — og mer endnu, som min Kærlighed — ja, altsaa jeg — kan give — og give Dig — — saa gør Du mig blot gladere og gladere! Saa det skal Du studere paa — — Dag og Nat — hele dit Liv igennem — hører Du!“ . . .

„Aa, Du danske Dame — — — Du danske Dame!“ . . . . . .

„Og Halfdan — — nej, jeg har mer endnu at sige Dig“ — — —

„Nej, nej — nej! Ikke tale nu! Blot tie sammen . . . . . . Være sammen — det korte, korte Øjeblik vi har! Staar der ikke et Sted: „Han lukked hendes Øjne, han lukked hendes Mund.“

Nu lukker jeg dine Øjne — nu lukker jeg din Mund — — den søde, urolige, dejlige Mund ..... Saa ser Du ikke — saa taler Du ikke .... Er blot hos mig. — Du elskede — — elskede.“ ....

— Fra Herrernes Værelse lød der Skridt henimod Døren.

De rejste sig begge: „At Andre skal have Lov til at være til!“ sagde hun.

Han lo og kyssede hendes Hænder.

— Da de sammen med Herrerne kom ind til de Andre, var Konsulinden ved at spørge til en Missionær i Indien, hvis Kone var Alettes Veninde.

„Jeg tror,“ sagde denne, „at han søger bort derfra.“

„Tænk! Og de siger dog, at hans Forkyndelse vandt saa mange derovre!“

„Ja, men Laura taaler ikke det Klima.“

„Nej, saa“ —

„Hun er ganske undergravet af Feber. Saa hun kan ikke være der.“

„Hvad kan hun ikke?“ brast det pludselig harmfuldt ud fra Niecen.

„Leve i det Klima, det hører Du jo, Barn.“

„Saa lad hende dø i det!“

Den danske Præst nikkede smilende til sin norske Embedsbroder:

„Vi kan da høre, De faar en Hustru, som ikke bliver en Hindring for Dem.“

„Nej,“ kom Svaret roligt. „Ellers kunde jeg heller ikke bruge hende.“

Hun saa straalende henimod ham. Men han mødte ikke hendes Blik.

„Det er meget rask af Dig at sige,“ sagde Konsulinden misbilligende. „Men den Mand har ikke lovet at ville ombringe sin Kone. Saa vi andre synes, han gør sin Pligt ved at følge hjem med hende.“

„Saa lad ham det! Men rejse ud igen alene for at missionere.“

„Hvad blev der saa af Samlivet?“

„Det maa han ofre — naturligvis. Naar det kommer i Strid med hans Kald.“

„Nej, undskyld,“ faldt den danske Præst ind. „Jeg holder virkelig med Deres Faster. Den Mand har for Alteret lovet at staa sammen med sin Hustru — i gode og onde Dage. — Jeg tror næppe, det kunde være ret for Gud, om han forlod hende.“

„Jeg troede dog, at alt skulde en Kristen forlade for vor Herres Skyld. Den Mand staar op — forlader Arbejdet for Guds Rige og følger sin Hustru. Og i Bibelen staar der paa hvert Blad, at „de forlod alle Ting og fulgte ham“.“

„Ganske vist, det staar der — nogle Gange.

Og det skal ogsaa gøres — naar det kræves. Men det er kun specielle Tilfælde, Undtagelser. Vor Herres Samtidige kunde ikke tage fejl af, at Fordringen gjaldt dem og skulde tages bogstaveligt. Vi andre maa være særdeles varsomme paa det Punkt. Thi som Regel er vor Herres Krav blot dette, at alt, hvad man har, skal man forsage for hans Skyld. Og det er ikke forlade. Saadan opfatter blot Katholikerne det. Derfra al deres misforstaaede, sygelige Askese. Vi andre forstaar, at vi blot skal — eje i Forsagelse. Ikke — — ja, ikke sætte noget af det, vi har, over vor Herre og hans Rige . . . Ikke elske det højere. Penge, Hjem, Hustru, Livet med — — en Kristen skal ikke forlade og bortkaste det, men eje det i Forsagelse.“

Konsulinden nikkede rørt til sin Ungdomsven. „Tak, kære Berg! Det var saa klart udlagt!“

Alle de Andre syntes at godkende den — vamle Forklaring. Men det var hun dog for ærlig til.

Og hun vidste En, som ikke gjorde det. Som blot ikke vilde modsige den ældre Kollega. Men han skulde høre, at hun forstod ham.

„Ja, paa den Maade bliver det jo bekvemt nok at være kristen,“ sagde hun. „Men saa forstaar jeg ikke, hvorfor de stærke Fordringer er givne — overalt i Bibelen. Naar man blot skal vogte sig for at holde dem! Kan de saadan læmpes og omforklares, maa man før være ærlig og — stryge

dem helt. For i Praxis kan jeg ikke se Spor af Forskel imellem at eje i Forsagelse eller ikke."

„Den maa føles," sagde den danske Præst. „Det haaber jeg, De vil naa til. Kristendom er Aandelighed — ikke Bogstavtro. Dette maa man lære at forstaa."

Konsulinden foreslog Musik, for at faa en passende Afslutning paa en Ordvexel, hvori Niecens Part absolut ikke havde hendes Bifald.

Og snart var denne Dissonans opløst i Spil og Sang.

— Da Selskabet brød op, havde Halfdan glemt en Bog i Kabinettet og gik ind for at hente den.

Hun løb efter ham. Maatte have et forstaaende Blik, et Haandtryk.

Men han vendte fjærne og kolde Øjne imod hende.

„En Gang for alle — tal ikke med om saadant, før Du har bedre Forstand. Du viser bare, at Du er saa uendelig udenfor! Ikke har Begreb om aandelig Opfattelse."

Hun bruste op: „Er Aandelighed at tage Brodden af alle Bibelord, beklippe dem, beskære dem, sylte dem ind — for at kunne synke dem uden Ulæmpe — — saa er aandelig Kristendom den rene Ynkværdighed! Og det kan Du da aldrig mene, Du, som ofrer hvad det skal være!"

„Ja — men Du tager det saa uforstandigt!

Fordi Du er og bliver saa ganske udenfor. Og foreløbig har Du blot at lære — ikke at docere — Kristendom."

Hendes mørke Hoved rettede sig knejsende foran ham.

„Hvad jeg skal sige eller ikke — det lader jeg mig aldrig foreskrive." —

Han gik mod Døren uden at sige et Ord mere. Og da var kun en angstfuld Følelse over hende.

„Halfdan — nej, gaa ikke saadan! Jeg forstaar det jo ikke som Du. Sig blot, hvordan Du vil, at jeg skal tale."

Han stansede og saa paa hende et Øjeblik. Saa tog han hende om Hovedet og trykkede sine Læber fast imod hendes.

„Saadan," sagde han.

„Aa, Halfdan — naar jeg kan tie paa den Maade, vil jeg helst aldrig sige et Ord mere!"

Han saa paa hende — og kyssede hende igen . . . . . .

Februar og Marts Maaned gik. Og Planerne for Fremtiden begyndte at antage fastere Former.

Tanken var, at hun skulde rejse til Danmark først i Maj for at faa sit Udstyr i Stand, og at de skulde holde Bryllup i Løbet af Sommeren.

Det var jo godt, at Alette var saaledes stillet, at hun kunde indrette sig „et lille sorgfrit Hjem“ — som Tanten sagde — og at hun selv havde saa meget efter sine Forældre, at de ikke behøvede, at vente med at gifte sig, til Præsten fik et større Embede.

„Ved Du, om Halfdan søger Kald?“ spurgte Konsulinden en Morgen i Foraaret. „Ja, Du maa jo være den første til at vide det.“

„Det kan jeg ikke tro. Han sagde forleden, at det egentlig kunde være ligesaa godt at komme bort fra Kristiania. Men han talte ikke om, at han tænkte at søge. Hvorfor?“

„Jo, for Bøtkers Broder, som er i Kirkeministeriet, var inde hos Hallager og han sagde — men det maa jo være en Fejltagelse“ — —

„Hvilket?“

„At Halfdan søger et af de skrækkeligste, ødeste, højeste Kald, vi har, tror jeg. Men det er jo umuligt! For der kunde han da ikke have Dig med. Han kunde ligesaa godt byde Dig Nordpolen!“

Hun løftede Haanden mod Hjærtet med en pludselig angstfuld Bevægelse, men sagde blot:

„Om han søgte Kald paa Maanen — mig er det uden Forskel!“

„Ja, det var ogsaa bedre — for det fik han jo næppe. — — Men det maa være Vrøvl af

Bøtker. Det er jo umuligt. — Det vilde rigtignok være den misforstaaede Askese, som Pastor Berg talte saa klart imod."

— Hele Dagen gik hun med et eneste Billed i sin Tanke. Et Billed, hun syntes, hun maatte have drømt engang, og som stod saa klart for hende, at det var, som saa hun det med legemlige Øjne — Billedet af En, som steg og steg, indtil Højdens flimrende Lys tog ham. Og af en Anden, som stod nede og sled sine Haandflader tilblods mod Klippesiden — — uden at kunne vinde med . . . . .

Hun var strax sikker paa, at det var sandt. Og hun forstod ganske hans Tanke: han brød op — han brød af. Saadan blev Slaget forberedt, som hendes lønlige Angst havde ventet — ligefra den første Stund.

Oppe fra Højden, den strænge, hvide, ensomme Højde, havde han hørt Kaldet — det, der drog „opefter — ubønhørligt". — — „Og han forlod alle Ting, stod op og fulgte".

Strøg hende af uden en Klage, uden en Indvending. Steg mod den stærke, klare, skinnende Dag . . . Uden at vende sig en eneste Gang efter det, som laa bag.

Nu faldt det — Damokles-Sværdet, hun havde følt hænge over sit Hoved . . .

Og bag al Angsten, al Smerten var der dog som en underlig — — blødende Fryd . . . .

Thi det, der tog ham saa helt — endog bort fra hende — det var dog det, hun elskede højest i ham! . . . .

— Præsten kom den Aften og var næppe traadt ind i Stuen, før Konsulinden sagde:

„Her gaar de vildeste Rygter om Dig, Halfdan. At Du er bleven vanvittig — og søger Fin-Lierne.“

„Jeg skulde næsten tro, Rygtet har Ret. At jeg er saa vanvittig.“

„Nej, hør nu — det er for galt. Det er fuldstændig urimeligt! Du med din Dygtighed og Begavelse — op til de ensomme Bønder!“

„Skal de bare have udygtige?“

„Og det kan Du jo aldeles ikke byde hende! Jeg haaber, Du ikke faar det!“

„Det er der nok ingen Fare for.“

„Ja, saa haaber jeg virkelig, hun slaar op med Dig — havde jeg nær sagt.“

Tanten blev kaldt ud et Øjeblik. Da de To var ene, gik han hen til hende:

„Spørger Du slet ikke?“

„Jeg er sat til at følge Dig — ikke til at spørge,“ sagde hun med lidt Anstrængelse.

„Og jeg, som gerne vilde svare . . . . Nej — hvor Hænderne er kolde! Er Hjærtet saa varmt?“

Hun spurgte sagte: „Er det — for de ensomme Sjæles Skyld?“

„Kanske. Skøndt — Sjæle er der paa hvert Sted. Og ensomme er de alle. Nej — det er ikke netop det!“ — —

Konsulinden kom ind igen.

„Hallager siger som jeg, at det maa vi faa Dig fra. Der er Kald nok at søge i Lavlandet.“

„Ja. Og det er godt for dem, som ikke taaler Højden. Men der er Andre, som maa stryge Lavlandet af sig. Maa op, helt op — til Spidsen.“

„Ja, det er rigtignok sat paa Spidsen! Det skal Du have Ret i.“

„Halfdan,“ sagde hun pludselig stærkt. „Du vil være Højfjældspræst! Derfor er det. Og det gør Du ret i. Det passer Du til. Du maa ikke lade Dig stanse! Du maa ikke lade Dig binde i Lavlandet!“ —

Han strøg hendes Haand: „Det er ikke ganske, hvad vi forstaar ved Højfjæld deroppe“, sagde han. „Men det var et smukt Navn.“

„Synes Du?“ sagde Konsulinden. „Da ved jeg dog, der staar, at man skal ikke „tragte efter høje Ting, men holde sig til de lave.“

„Hvis Paulus mente det som Du — da har han ikke levet efter det selv! Og vi har en Større end han — som har vist os den Vej opad. Som talte og bad, som stred og døde paa Tinderne.

Som har lært os, at i Højden skal der leves. Derfra gaar man ind — til Livets Fuldendelse."

„Ja, det er meget sandt altsammen. Men Efterfølgelse skal man ikke tage bogstaveligt — har Du da selv sagt."

„Skader ikke, at En gør det — engang imellem."

„Ja, der kan nu alligevel ikke være Tale om det. Sig dog noget, Barn! Den Ansøgning maa tages tilbage!"

Men hun sagde ikke noget. — Heller ikke, da Konsulen kom ind og med virkelig fyndige Enstavelsesord understøttede sin Kones Bestræbelser, for at faa den Beslutning ændret. — — —

Efter Aftensbordet satte Præsten sig ind ved Flygelet i Salen, for at synge nogle nye kirkelige Sange, han ønskede, hun skulde høre.

Hun sad bagved ham i en lav, sort Atlaskes Sofa — i den Dunkelhed, som de to Lys paa Instrumentet ikke mægtede at sprede — og hørte paa den klokkerene, smukke Stemme, uden at forstaa det mindste af Sangen . . . .

— Noget efter sad han ved Siden af hende i Sofaen: „Ved Du, hvorfor det er?" spurgte han.

Hun tænkte hele Tiden paa Kaldet deroppe, som han søgte. Nu kom Forklaringen.

„Jeg skal sige Dig det. Men det er en Hemmelighed. Idag er det mig, som maa hviske."

Han lagde Armene om hendes Hals og sine Læber tæt mod hendes Øre:

„Der er En, jeg maa have helt for mig selv. Ganske, ganske alene. — — Derfor tror jeg det er.“

Hun rørte sig ikke. Forstod det ikke rigtig endnu.

„Jeg maa have alle Andre tilside, hele Verden bort. Maa finde et Sted, fjærnt, ensomt, skjult — som det, hvor Hvidørnen bygger sin Rede. Rejse Brudehuset der . . . . . Og bære Dig derop paa mine Arme. Ind til mig — til mig . . . . . Til mig alene“ . . . .

Hun drog Vejret dybt — udfriende.

„Og jeg troede — jeg tænkte“ — —

„Hvad tænkte Du?“

„At Du — vilde bort fra mig.“

Han lo og drog hendes lokkede Hoved tættere ind til sig.

— „Ja, Du er et Barn! Et taabeligt — taabeligt Barn! Forstaar ikke det mindste af det hele! Ved slet ikke, hvor Du har bundet alt, hvad der rører sig i mig . . . Hvor jeg er afhængig af Dig for at leve! Hvor Du er Livsbetingelse for mig! Øjets Lys! Hjærtets Banken! Aandedrættet — selve mit Aandedræt . . . . . Det, man ikke lader vriste fra sig! Det, man strider for indtil Blodet . . . For uden det kan man ikke leve.“

„Aa, Halfdan — sig det igen! Sig det igen“ ....

„Mit Liv — mit Liv! Har Du hørt det? .... Forstaar Du det nu? Ved Du det nu, at alt maa jeg have ryddet tilside — skaaret bort — fordi jeg vil Dig saa udelt — saa uendeligt — — at ingen Anden maa faa det mindste Fnug af Dig! Forstaar Du, at jeg maa højt, højt op til den fjærneste, skysvøbte Top — — hvor intet spejdende Øje ser os — for at hjemføre min Egen. — — Derop — — hvor Du blot lever for mig .... Blot er til — — livsvarm og hjærtebankende — for min Elskov ... For mig — — for mig! .... Hvor vi kan glide ud sammen i det store — — svimlende — — hemmelige Dyb ... Intet vide — — intet huske — — intet føle uden hinanden ..... Og blot grænseløst — — endeløst være — være — — være hinanden.“

Hun slog Hænderne for Øjnene.

„Halfdan, da — — da maa jeg dø!“

„Vist ikke! Da skal Du leve!“

„Ja, aa ja ... Men forstaar Du ikke, at der er som Dødsangst i dette, at give sig saa grænseløst .... Halfdan, den Fryd at være ene — med Dig — for Dig — — den vil sprænge mit Hjærte! Jeg maa dø deraf! Men det bliver saadan, at „havde jeg end titusind Liv — ej et af dem vilde jeg tigge““ .....

— Da de kom ind i Dagligstuen igen, sagde

Tanten: „Har Du saa faaet ham fra det gale Indfald?"

Niecen saa over til hende med et straalende Smil: „Nej, nu forstaar jeg ham. Vi er ganske enige om Tingen."

„Ja," sagde Præsten roligt, „hun tager det virkelig saa fornuftigt, Tante, at der ikke bliver mindste Mening i, at opgive det, der staar for mig som det rette." — —

Da han var gaaet, sagde Konsulinden: „Hvis Du saadan vil gaa ind paa alle hans forrykte Ideer, bærer Du Dig meget uklogt ad."

„Jeg tænker heller ikke paa at være klog overfor Halfdan. Jeg ønsker blot, han skal føle, at han ikke har mindste Hensyn at tage til mig."

„Det Ønske kan Du nemt faa opfyldt. Han er allerede saa hensynsløs imod Dig, at det er mageløst! Hans Maade overfor Dig har flere Gange stødt mig. Men det er din egen Skyld! Og det vil Du ikke gøre ham lykkelig ved."

„Aa, Faster!" . . . . .

„Ja, i Øjeblikket synes han naturligvis, det er meget bekvemt, at have en — Slavinde af alle sine Ønsker. Men i Længden vil det trætte ham. Han vil blive mer og mer urimelig i Fordringer — og agte den mindre og mindre, som aldrig har en fornuftig Modstand at møde ham med."

„Du kender ikke Halfdan, Faster."

„Kære Barn, Mændene — — hvis blot man kender en, kan man dem alle udenad.“

Niecen tog hende om Halsen: „Kom op og besøg os ved Nordpolen. Saa skal Du se, hvor forfærdelig godt vi faar det sammen.“

„Nej, det bliver Du fri for! Hverken Hallager eller jeg kan indlade os paa at knække Halsen i en Afgrund, eller sidde fast i en Myr til Dommedag.“

— Hun kunde slet ikke gaa til Ro.

Fløj op og ned i sit Værelse i aandeløs Fryd . . .

Al den klamme, pinefulde, dumme Angst væltet som en Sten fra hendes Hjærte af den glødende Sejrsvished! Den stærkeste Magt i hans Liv — det var hende!

Han slap hende aldrig, fordi han — kunde ikke! Han var afhængig — uløselig bunden af hende. Følte, tænkte, vilde kun hende . . . .

Aa, den jublende Sikkerhed!

Alette — hendes Faster — — al Snusfornuften — hele Verden — — hvad vidste de, hvad forstod de, hvad formaaede de! Selv — selv den Magt, hun bestandig havde set som en Haand, udrakt efter ham — den kom slet ikke i Strid med hende! Den havde hans Overbevisning — naturligvis. Men hun havde ham selv — ham selv. Hendes var han . . . . .

Oppe i Højden, hvor Skyerne svøbte sig om Toppen vilde han rejse Stedet for den store — altforglemmende Gude-Elskov . . . .

Derfor — kun derfor søgte han derop . . . .

Og det var lovligt, fuldkommen lovligt — menneskeligt og naturligt ret. — Hvem kunde sige et Ord imod det! . . .

Da hun endelig, træt og svimmel af Lykke, gled over i Drømme, var der nogle Ord, som blev ved at følge hende — Ord, som hun ikke huskede, hvor hun havde læst: „Dronning — Dronning skal jeg være evindelig! — — Jeg — og Ingen uden jeg“ — —

— Den næste Dag kom Præsten ikke. Men han sendte hende nogle Linjer — som ofte, naar han ikke skulde se hende.

Denne Gang indeholdt Brevet kun et Par Vers:

Smaafugle næbbes i blid Natur,
i Vaarens liflige Dage . . .

Oppe, hvor Fjældvind støder i Lur,
højt over Jøkel og Fossedur
  Ørnen flyr med sin Mage.

Smaafugl har bygget sin Glædes Hjem
i Dal blandt Roserne røde.

Ørnen suser langt videre frem . . .
Vinker ham højt nær Sneens Bræm
svimlende Elskovs-Møde.

Smaafugl besynger — glædesør
sin Elskov bag Krattets Smykke . . .

Oppe hvor Verdens-Genlyden dør,
tavs mellem Skyernes Brudeslør
— Ørnen skjuler sin Lykke.

Hun gemte Papiret ved sit Hjærte . . . . Og hvergang hun blot lagde Haanden imod det og hørte den svageste Knitren, gennemfor den Jubel hende, hvis Styrke næsten tog Vejret fra hende . . .

Præsten fik det Kald, han søgte. — I Juni skulde han rejse derop, indsættes og træffe Forberedelser til sin Bruds Komme. Derpaa først i Juli rejse til Danmark for at hente hende.

Tiden for den danske Dames Afrejse fra Kristiania nærmede sig med stærke Skridt.

Og saa medtaget og urolig var hun bleven at

se til, at hendes Faster var ganske bekymret for hende.

„Saa nervøs har jeg endnu aldrig set Dig,“ sagde hun. „Jeg tror det er godt, Du kan komme helt bort fra Halfdan en Tid og rigtig samle Dig i Ro.“

„Ro! Ja, det er som Døden at tænke paa.“

„Døden! Er det, at skulle være fra ham i to—tre Maaneder?“

„For mig er det som Døden at være borte fra Halfdan — enten det staar paa i Dage, Timer eller Minuter.“

„Det vil jeg slet ikke svare paa,“ sagde Konsulinden. „Jeg sad i hele to Aar som forlovet i København, uden at se Hallager mer end en Gang hvert Foraar. Og det faldt mig ikke ind, at jeg skulde beklages!“ . . . . .

— En af de sidste Aftener skulde Præsten tale ved et Møde, og derefter havde Konsulinden bedt ham og Søsteren følge Niecen hjem og drikke The hos dem med det samme.

„Hvad talte Halfdan om iaften?“ spurgte Tanten, da hun havde faaet Alette anbragt hos sig i Sofaen.

„Om det Ord af Esau, da han sælger sin Førstefødselsret for Linserne: „Giv mig af dette røde — dette røde.“

„Det var et — aparte Ord,“ mente Konsulinden. „Hvad kunde Du egentlig sige om det, min Ven?“

„At det gentages den Dag idag.“

„Tror Du det? Forholdene er dog helt anderledes nu. De kan da ikke godt sammenlignes.“

„Men Menneskene er lige vanvittige. Nu som dengang. Sælger Førstefødslen — Retten til Guds Rige — Retten til Guds Kærlighed for „dette røde“ i alle Slags Skikkelser. For „Kødets Lyst, Øjnenes Lyst, Livets Hoffærdighed“.“

„Ja, paa den Maade kan det jo nok siges.“

„Og ikke blot den evige Herlighed — ogsaa sit Kald, sin Opgave, sit egentlige Liv slipper man for „dette røde“. — — — Det er Rædselen, dette, at det dybeste, det sandeste i os ikke altid fornemmes som det stærkeste! . . . . . Fordi den overfladiske Bevægelse er den voldsomste. Derfor kan det mindre tage Magten fra det større.“

Da Konsulinden tav med den eftertænksomme Mine, hvorunder hun en enkelt Gang skjulte, at hun i Øjeblikket ikke fandt noget at sige, tog Alette Ordet:

„Medens Du talte iaften, maatte jeg flere Gange tænke paa den Vismand i Oldtiden, som kastede alt sit Guld fra Bjergtoppen ned i Afgrunden og forklarede det saadan: „For at det ikke skal styrte mig ned engang.“ Saa kloge og klartseende er ikke alle Kristne.“

„Nej. Skøndt det, han gjorde, egentlig er paalagt os. Af samme Grund. Men paa det Punkt, hvor vor Lyst binder os, er vi ofte mer Hedninger end han. Jammerlig afhængige! Og blinde! „Det røde“ flimrer for Øjnene og blænder. Først bagefter ser man klart. Da begriber man ikke, at man har kunnet svigte, fornægte det største i sig for den usle Hunger efter „en Ret Linser.“ „Esau skreg med et stort og saare bittert Skrig,“ da han saa Følgerne. Hvad hjalp det! Førstefødslen var forspildt!“ — — —

„Hvad hed den Vismand, Alette?“ spurgte Tanten. „Det var en køn Historie. Et Ord til Eftertanke.“

„Jeg husker det ikke i Øjeblikket,“ svarede hun. — —

Saa gik man ind til Aftensbordet. Niecen var saa tavs, at Konsulinden spurgte, om hun ikke var vel?

Hun svarede blot: „Mødet var saa gribende.“

Præsten var saa optaget af sit Emne fra den samme Aften og af flere Tilhørere, som bagefter havde takket ham, og, som han og Alette vidste, ellers ikke var kirkelige — at han ikke lagde videre Mærke til hende.

Da han og Søsteren skulde gaa, var hun forsvunden.

Han fandt hende inde i Kabinettet.

Hun løftede sit Ansigt imod ham: „Alt det Du har sagt iaften — ved Mødet og her — mener Du det?"

Han trak Øjenbrynene sammen: „Om jeg mener det," sagde han kort. „Hvad er det for et Spørgsmaal! — Om Du ikke ellers stoler paa, hvad jeg siger, kan Du ganske trygt gøre det, naar jeg taler ud af — — mit Gudsforhold. For da taler jeg ud af det, som er det sandeste i mig."

„Ja, ja — naturligvis. Det var taabelig spurgt!"

Han bøjede sig for at kysse hende:

„Nej — hvor Kinderne er blege! Og Læberne med!"

Han smilede, medens han drog hendes Ansigt nærmere imod sig. „Hvor er alt „det røde — det røde," som plejer at være der? Jeg maa se, om jeg kan faa det frem."

Hun trak Hovedet tilbage som i pludselig Angst: „Nej — nej."

„Ja, saa — — Godnat da."

Hun strakte Hænderne ud efter ham: „Halfdan, jo — prøv, prøv om Du kan faa det frem!"

Medens den danske Dame gjorde sine Afskedsbesøg, kunde Folk ikke noksom undre sig over, hvor elendig hun saa ud.

Hun sagde Farvel til Alle, thi Tanken var, at hun skulde vies i Danmark og, uden at Dagen blev bekendtgjort, rejse lige igennem Kristiania og Trondhjem op til det fjerne Hjem, hvorfra hun vel ikke i lange Tider vilde komme ned igen. Saaledes havde Præsten ønsket det, og hun havde som altid rettet sig efter ham.

Alle de Andre fandt, at det var alvorligt nok, det hun gik imøde. Men ikke saa oprivende, som hun lod til at finde det. Og man begyndte saa smaat at hviske i Krogene. Skulde hun dog ikke være paa Vej til at fortryde det Skridt, som Alle havde fundet saa ubetænksomt, og som nu drog Konsekvenser med sig, hun ikke havde beregnet — det strænge, ensomme Liv i Højden, som slet ikke passede for hende ....

— Aftenen før sin Afrejse gik hun til Bøtkers, hvor hun var kommen en Del sammen med Halfdan.

Guldtoppene var lige lagt i Seng. Men hun bad om at maatte komme ind og kysse dem. Moderen gik da med hende ind i Barnekamret.

„Den danske Dame kommer for at sige Farvel,“ sagde hun. „Nu skal vi ikke se hende længe! — — — — — Og nu vil vi folde Hænderne og bede for hende, allesammen — ikke sandt? Vi har holdt saa meget af hende.“

Fra fire hvide Senge havde der strakt sig smaa ivrige Arme ivejret, og alle Børnene vilde

have hendes Hoved ned til sig paa Puden for at knuge hende helt ind mellem de skinnende Lokker . . . . .

Men da der blev Tale om at bede — medens hun hørte derpaa — blev de større flove . . . Turde ikke. Krøb ned under Sengetæpperne — og gjorde det først med en Mund senere, da hun var ude af Stuen igen.

Kun den mindste lille Pige raabte strax: „Jeg vil,“ og satte sig overende i Sengen.

Moderen knælede da hos hende og foldede sine Hænder om de buttede, rosenrøde Fingre. Saa bad hun langsomt, medens den Lille gentog hvert Ord med sin søde Barnestemme:

„Kære Fader i Himlen! Nu rejser den danske Dame langt bort fra os — og vi kan ikke være med hende. Men vil Du gaa med hende — og skærme — og velsigne hende — for Jesu Skyld — hvor hun staar og gaar . . . . Men især — — især naar hun skal til at dø. Amen.“

— Den danske Dames Hoved sank pludselig ned mod Fodenden af Barnets Seng . . . . Og Moderen saa, hvor hele hendes Legeme dirrede af voldsom, undertrykt Graad . . .

Blidt og varsomt lagde hun sin Arm om den slanke Skikkelse og førte hende ind i den anden Stue.

„Kære, Kære,“ sagde hun, „har jeg bedrøvet

Dem? Jeg ved, De ønsker at leve nu — og da kan det falde tungt at tænke paa Døden. Det slap mig ud af Munden — for en god Død er dog det bedste, vi kan ønske hinanden. Men jeg ønsker jo, De maa leve først — leve længe og lykkeligt med den kære Halfdan."

Men den Anden græd ustanseligt mod hendes Skulder. Og det var, som hvert af de kærlige Ord blot forstærkede den underlig fortvivlede Graad.

Hun drog hende ned med paa en Sofa og strøg hendes Haar — ligesaa moderlig ømt som om det havde været en af hendes Guldtoppe.

„Kære," vedblev hun, „der er en Ting, jeg trænger til at sige Dem: jeg har været glad ved det — ligefra jeg hørte det. For jeg tror, De er kommen som en Glæde fra vor Herre til Halfdan. Og han har taget sit Liv saa strængt, saa forsagende, at jeg under ham al den Glæde, han kan faa! .... Og jeg tror, at han vil vinde Dem — — for det højeste. Det er umuligt andet ... Men De vil ogsaa kunne lære ham noget. De er saa ærlig, De — at jeg ofte har følt mig ganske beskæmmet ... Og naar en Ting først staar for Dem som ret — forstaar De ikke andet, end at man øjeblikkelig gør den. Det har jeg mærket mer end en Gang ..... De kan ikke bortforklare og tilsløre — — som vi andre ofte har

god Øvelse i. Jeg synes, at det, Halfdan taler, det vil De engang kunne leve — bedre end Nogen af os andre."

Den danske Dame løftede sit forgrædte Ansigt og kyssede hende:

„Alt det, De tror og tænker om mig," sagde hun, „det er langt — langt bedre end jeg er. Men — det, Halfdan taler, det vil jeg leve — — om jeg saa skulde dø deraf!"

— Mange, mange Gange senere, naar hun bad med sine Guldtoppe, maatte Moderen huske paa denne Aften. Og da faldt hun hen i dybe Tanker .... Og endte altid med at ryste paa Hovedet, som En, der ikke kan faa det hun tror, til at stemme med det, der foreligger ......

Næste Formiddag, som hun skulde rejse om Aftenen, gik den danske Dame til Alette. Præsten var ikke hjemme, og hun vidste det.

Søsteren tog begge hendes Hænder og saa alvorligt og indtrængende paa hende.

„Vor Herre berede og styrke Dem til den Opgave, De gaar ind til — den skønneste jeg ved for en Kvinde: at være Medhjælp for en Herrens Tjener i hans høje Kald."

„Tak," sagde hun.

Saa bad hun om at maatte gaa ind i hans Stue et Øjeblik.

Hun stod lidt og saa mod det store Billed af

Murillos Madonna fra Palazzo Pitti, som han havde hængt over sit Skrivebord — fordi han fandt, det lignede hende. Et Billed af hende, som Alle kunde se paa og kende, vilde han ikke have fremme. Det bar han blot. Men dette var hende alligevel, sagde han. Bagved — og for ham alene . . . . .

Hun stod op paa Stolen foran Skrivebordet, knælede paa Bordpladen og kyssede Billedet . . .

Paa Bordet laa en lille Lap Papir, paa hvilken han i Hast havde kradset en fattig Familjes Adresse ned. — Hun tog det hvide Elfenbens-Penneskaft, hun selv havde givet ham, og skrev: „Elskede, elskede Halfdan Svarte“ — med den store smukke Skrift, han holdt saa meget af — lige under det fremmede Husnumer . . .

Et langt dvælende Blik, der ligesom tog alle Genstande i Stuen ind til sig — saa gik hun ud igen.

— Da hun bød Alette Farvel, sagde denne tøvende: „Der er et, jeg gerne vilde sige Dem endnu. De bliver saa ene med ham — og faar nok en Del Indflydelse over ham. Det faar en Hustru altid . . . . . Men — — vil De huske, at rigtig af Hjærtet lykkelig bliver Halfdan aldrig, om ikke — det ene, som er det største og dybeste i ham, gaar først i alle Ting. Forud for alle Hensyn, alle Glæder — — alt Samvær med Dem“ . . .

Den Anden løftede sine mørke Øjne mod hendes: „Det tror jeg selv,“ sagde hun. „Ja — — jeg skal nok huske det.“ —

Halfdan skulde spise til Middag hos Konsulens og følge hende til Toget — ganske alene.

Han bragte hende en Buket lyse Roser og mørke, duftende Heliotroper. „Til Tak for dem, jeg tog,“ sagde han. „Husker Du?“ . . .

Hun var i hvidt ved Bordet og bar hans Blomster.

Konsulen havde taget Champagne frem, og da hans Hustrus Veltalenhed var ganske opløst i Bevægelse over at skulle af med sin egen danske Perle, maatte han i faa Ord tale for de To.

„Vorherre være med Eder — oppe i Højden, der Vejen nu gaar! Om Dig, Halfdan, har jeg sagt hende min Mening. Nu siger jeg det til Dig: En ved ikke, hvor „snil“ hun er, før En faar hende i Huset. Og det er meget sagt. Til Lykke, Børn!“

Niecen græd, kyssede ham og sagde, at det var ham, der havde set paa hende med sine egne ejegode Øjne. — — —

— Da hun senere var klædt om i Rejsedragt og Vognen holdt for Døren, græd hun atter meget — om sin Fasters Hals. Takkede og takkede hende for Vinteren, den bedste, den eneste hun havde oplevet . . . .

Og Konsulinden græd med af ganske Hjærte. Bad hende endelig huske, at her havde hun og den stygge Mand, der tog hende saa langt bort, altid et Hjem.

Konsulen var da mest optaget af, at hun fik alt sit Tøj med — men pudsede sin Næse adskillige Gange. Pigerne græd i Kor . . .

— Da hun skiltes fra Halfdan paa Banegaarden, græd hun ikke selv. Var ganske stille og bleg som en død.

„Om to Maaneder,“ hviskede han. „Da henter jeg det, som er mit. Og slipper ikke for Livet. Lader Dig aldrig i Verden rejse bort mer.“

Da hun stod i Kupévinduet, og Toget begyndte at sætte sig i Bevægelse, rakte hun pludselig Armene ud og skreg: „Halfdan“ . . . .

Angstfuldt som et Raab om Hjælp . . . . Saa han næsten maatte springe efter hende . . . . .

Men idetsamme var hun udenfor hans Rækkevidde . . . . .

— En Maanedstid senere vidste man det i hele den store Kreds af Bekendte i Kristiania, at den danske Dame havde hævet sin Forlovelse.

Men det var ogsaa alt, hvad man fik at vide. Bevæggrunden og Maaden hvorpaa det skete, blev Ingen indviet i.

Ingen — ikke engang Alette — saa det Brev, Præsten havde modtaget, det, han gennemgik saa fortvivlet ofte, at han snart kunde det bitterligt udenad:

„Det, jeg idag maa skrive, skal siges saa hurtigt og saa kort som muligt — skøndt det er Resultatet af lange, lange, alvorlige Overvejelser og af en uigenkaldelig Beslutning. Jeg kan ikke følge Dem derop. De maa gaa uden mig til Deres Fremtids Kald . . . . .

Jeg ønsker Dem, at De helt og fuldt maa løfte den Livsopgave, som er det første og største for Dem — blive Højfjældspræst, som jeg tror, De er kaldet til. — — —

Jeg ved — jeg ved, at De vil lide nu . . . . Men jeg tror, at Deres Gerning vil kunne udfylde al Tomheden efter mig. — — Og jeg kan ikke være med Dem.“ — — — — —

— Samme Dag han fik Brevet rejste Præsten til København. Det var i Begyndelsen af en Uge, og han kunde nok tage sig nogle Dage fri.

Den næste Aften stod han i hendes Hjem, hvor Broderen, som var meget ilde berørt af den pinlige Situation, tog imod ham.

Præsten forlangte at faa hans Søster i Tale. Men Broderen sagde, at hun var rejst bort — til en Slægtning langt ude paa Landet — og at han

af et bestemt Løfte til hende var bunden til at fortie hendes Opholdssted.

Præsten forlangte da, at et Brev, han samme Aften vilde skrive, uopholdelig blev sendt til hende. Og dette lovede Broderen.

Brevet fra hende lagde Halfdan i sin Konvolut for at sende hende det tilbage. Og skrev desuden selv:

„Dit Brev er som uskrevet. — For jeg har ikke taget imod det. Og gør det aldrig.

Forholdet til mig kan Du ikke ophæve. Aldrig bryde ud af! For saa længe Du og jeg er til, er vi i Forhold til hinanden. Det er en Del af os selv. Og dette ved Du lige saa klart som jeg. —

Jeg kræver Dig som den Du er — som min. Og Du tør ikke unddrage Dig dit eget Livskald.

Jeg tager Dig om Haanden — den er min. Jeg tager Dig om Hjærtet — det er mit . . . . . Og ud fra den store Kærligheds-Ret, jeg har til Dig, siger jeg: Kom. Følg mig." —

Han havde lagt Papiret sammen, da han pludselig foldede det ud igen og skrev hendes Navn — blot hendes Navn tilsidst . . .

Paa dette Brev fik han omgaaende kun de tre Ord til Svar: „Jeg kan ikke." — — —

Saa rejste han tilbage.

Og der var et Par Linjer af Peer Gynt, som ustanseligt gik rundt i hans Hoved:

„Jeg var i en Kvindes Eje en sølvspændt Bog; —
det er en og samme Trykfejl at være gal og
klog!“

Thi enten var han klog og Alverden gal — eller ogsaa var det ham, som var gal . . . Et var vist: hele Tilværelsen var et ubegribeligt Kaos . . .

— Den offentlige Mening var i dette Tilfælde — ligesom efter Forlovelsen — ret enstemmig.

Det var nok godt, at det blev hævet. De To passede slet ikke sammen. Og det Liv, han vilde føre hende ind til, havde sikkert skræmmet hende — saa forvænt og forfinet som hun var.

Alligevel syntes det jo, som om hun havde været oprigtig forelsket i ham. Og beklageligt var det, at hun havde ventet saa længe med at gøre det forbi.

Konsulinden, som selv havde faaet Brev derom fra Niecen, tog sig det overordentlig nær:

„Jeg er tilmode, som om her havde været Dødsfald i Huset,“ sagde hun. „Hallager er ganske ude af sine vante Folder . . . . Men hvad sagde jeg! Det er som en Skæbne over mig, at jeg altid skal faa Ret! Nu indser de kære Mennesker det nok selv. Men det er noget sent . . . . . Jeg er bedrøvet for dem begge — — mest for Halfdan.

Han binder sig kun meget stærkt — og maaske aldrig siden. — — Paa min søde Pige er jeg lidt vred. Hun skulde have tænkt sig bedre om forud. — — Men Halfdan bar sig heller ikke altid rigtigt ad overfor hende“ — — — —

„Nej,“ sagde den offentlige Mening i Skikkelse af en besøgende Dame. „Han var meget kold og lidet hensynsfuld imod hende.“

„Kold, ja det — kan Andre aldrig tale med om — — efter min Erfaring. Men hensynsløs var han. Tænkte aldrig paa, hvad hun kunde ønske eller behøve . . . . . Og saa det Kald tilsidst! Det har dog slaaet Hovedet paa Sømmet! Jeg sagde ham det dengang, at det var den urimeligste Ide! Det er jo ikke mer helligt at prædike det ene Sted end det andet!“

„Var hun fortvivlet over det strax?“

„Nej, da sagde hun, det var dejligt. At hun helst vilde med ham — — til Maanen, tror jeg det var . . . . Men den Slags holder jo ikke! Da hun kom til sit dejlige Hjem, sine Venner, sin kunstneriske Omgangskreds og tænkte paa Præstegaarden deroppe paa en Klippespids, uden anden Omgang end — — Bjørne, naar det kommer højt — da brast det for hende! Og det er ikke underligt. Men det gør mig mere ondt, end jeg kan sige Dem, Fru Smit.“

— Fra Præstens Søster fik man endnu færre Udtalelser om Bruddet end om selve Forlovelsen.

Til Konsulinden, som viste hende Niecens Brev, for at stemme hende lidt mildere, sagde hun blot:

„Jeg dømmer hende ikke. Hun staar egentlig saa aldeles udenfor min Forstaaelse . . . . . Hun har dømt sig selv, synes jeg. Og sikkert ganske rigtigt. Naar hun siger, at hun ikke kan følge Halfdan — saa er det nok sandt. Den Gang i Højden ved hans Side mægter hun ikke . . . Det er blot saa tungt, at han har kunnet tro det, og skal gaa den bitre Smerte igennem, at skuffes saa dybt i et andet Menneske.“ —

Siden den Dag Præsten vendte tilbage fra den korte Danmarkstur, der blev en saa skærende Modsætning til, hvad den skulde have været, blev den danske Dame og hele den Periode, der knyttede sig til hende, ikke mere nævnt mellem de to Søskende.

Hele den første Dag og Nat lukkede Halfdan sig inde. Med et Udtryk i sit Ansigt, saa Alette aldrig havde vovet, at lade ham være ene, hvis hun ikke havde vidst, hvem han lukkede sig inde med.

Natten igennem hørte hun ham gaa op og ned i sin Stue . . . Eller kaste sig tungt ned. I en Stol — eller mod Gulvet. Hun vidste ikke hvilket . . .

Henad Morgenstunden kom han ind til hende — og saa ud som en død i det blege Dagslys.

Han gik hen til hendes Seng og sagde: „Nu er det stridt igennem. Det er taget op — og skal bæres. Nu gaar jeg videre.“

„Gud ske Lov da,“ sagde hun stille.

— Men i samme Øjeblik brast han sammen ved hendes Hovedgærde. Og Sengen, som han støttede sig til, rystede under hans stærke, forfærdelige Hulken . . . . .

Hun omfattede hans Hoved med nænsomme Hænder, medens Taarerne randt ned ad hendes egne Kinder, bøjede sig henover ham og begyndte sagte og inderligt at bede for ham. Ud af sit Hjærtes Kærlighed til ham og ud af sin urokkelige Fortrøstning til den store Hjælper . . . . .

Lidt efter blev han roligere og rejste sig.

„Tak,“ sagde han og kyssede hende paa Panden. „Det, som skal bæres, det — kan ogsaa bæres! Den Hindring, vi støder Panden blodig imod, den skal ikke slaa os ned. Den betyder altid blot, at vi skal højere op! Over den.“ — —

Fra den Dag opfyldte han som før alle sit Kalds Pligter og forberedte sin Afrejse op til den fjærne Præstegaard.

Søsterens Hjærte blødte, naar hun tænkte paa, at han skulde drage derop i Ensomheden.

Hendes Helbred var meget for skrøbeligt til,

at hun kunde tænke paa at bosætte sig paa saa barsk et Sted. Alligevel havde hun strax tilbudt ham det. Hun havde gerne sat Helbredet til for hans Skyld.

Men han vilde ikke tage imod det. Han fandt, at det vilde ikke være ret. Kun et Besøg i Højsommertiden gik han ind paa, at hun skulde aflægge i Præstegaarden . . .

Sidst i Juni rejste han. Og i Juli tog hun op til ham. Dette gjentog hun regelmæssig hver Sommer.

Hun havde haabet, at han vilde søge bort derfra, da de første fem Aar var gaaede og komme til et mildere og nærmere Sted.

Men han sagde: Jeg har en Opgave at fuldende heroppe." Saa havde hun ikke berørt det mere.

Hver Vinter haabede hun paa et Besøg af ham — blot for en kort Tid. Men han sagde, at det maatte vente. Endnu vilde det blot berøre ham pinligt at komme til Kristiania igen. —

Om Sommeren fulgte undertiden andre med derop. Slægtninge eller Venner. Bøtkers og enkelte af Kusinerne — de, som Præsten mest sympathiserede med.

„Jeg tror, jeg forstaar Alettes Tanke med at tage Margrethe og den søde, beskedne Sofie op med i den Udørken" — sagde Konsulinden. „Blot

man snart fik at høre, at Halfdan skulde giftes med en af dem! Saa man kunde tro, han havde forvundet den Hjærtesorg og var ved at faa sig et hyggeligt Hjem med en elskværdig Kone, der kunde gøre ham lykkelig paa en fornuftig Maade. — Paa den, der holder." — — —

Men det fik man ikke at høre.

Den fremmede Fugl, han engang havde tænkt at kunne fæste til sin Rede, fløj længer og længer bort fra hans Omraade . . .

Halvandet Aar efter den hævede Forlovelse hørte man, at den danske Dame var gaaet til Theatret efter en energisk og grundig Uddannelse.

Hun skrev til Konsulinden, som misbilligede det, at en Opgave, som helt kunde tage hende, maatte hun have at fylde sit Liv med.

I flere Aar havde hun en smuk og fremskudt Stilling ved Scenen.

Saa hørte man, at hun atter ret pludselig havde trukket sig tilbage til Privatlivet.

— Langt fjærnede fra hinanden var de Verdener, i hvilken de to Tilværelser havde hjemme, som engang var ved at rinde ud i hinanden . . . . .

———

OPOVER.

Du bærer, hvor højt din Stræben
Dig løfter mod Lysets Kyst,
mit Aandedræt over Læben,
mit Hjærteslag i dit Bryst.

Den lyse Nat hviler over Fjældene . . . .

Det store slebne Vandspejl kaster Solens Afglans tilbage, og en sølvklar, skælvende Lysning har lagt sig over den stejle Brink op imod den hvide Præstegaard.

Underligt med denne lyse Nat! Føles alligevel bestandig, som var den lidt udenfor Døgnet!

Den lyse Dag, den mørke Nat — i dem finder man sig saa naturligt tilrette. Men den lyse Nat — det er, som hørte den ikke Tiden til. Som maatte den indvarsle noget — — langt større end den Morgen, der plejer at rinde op over Jorden . . .

Man synes, der gaar som en Dør op . . . Ind til lydløse, klare Vidder — til et Forventningens Sted — — hvorfra man ser den store Fuldendelses Sol-Opgang imøde . , . .

I den lyse Nat er der Adgang fra Verden til Verden. Man føler sig ligesom nærmere ved den stille, levende Tilværelse hinsides end ved al Døgnets støjende Uvirkelighed.

— Henover den skinnende Vandflade glider en Baad mod Præstegaards-Brinken. En enlig Skikkelse stiger ud og staar paa Bredden.

Manden, som har roet Baaden, og som hører hjemme i den lille Postgaard, roer bort igen efter nogle Øjeblikkes Forløb. Han ved, at Præsten er paa Annextur i Sørli og først plejer at vende hjem derfra den tredie Dag ved Midnat. Men Præstegaards-Døren er aaben — det ved han ogsaa — hvis Forpagterens skulde være gaaede til Ro.

Hans Baad forsvinder som en Skyggeplet henover Fladens glatte Sølv.

Skikkelsen gaar ikke op imod Præstegaarden, men sætter sig paa en stor Sten ved Bredden og svøber den lange, mørke Kappe tættere om sig. Sidder ubevægelig, som var den et med Stenen. Og venter . . . .

Den lyse Nat stiger lydløst op af det hvidlige Vand og rander alle Fjældene med sin skære Glans . . . .

Den blanke Flade er ubevægelig som et Glar. Kun inde mellem Breddens Stene slaar den nogle lysende Folder, der med en sagte, beroligende Syngen glatter sig ud i det bløde Sand. Og denne svage Bevægelse — i tusindfoldig Gentagelse — er den eneste, hvoraf man kan spore, at Tiden gaar.

Ellers er det, som om alt stod stille. Fortabt i drømmende Anelse . . .

— Saa høres en Lyd — fjærn og ubestemmelig. En Lyd, der ikke synes at bryde Stilheden — selv da den bliver tydeligere — snarere at smelte sammen med den. En taktfast Klang af Aareslag, der kommer nærmere . . . . .

En rolig Klang. Alligevel er det, som om en anspændt, hjærtebankende Lytten med stanset Aandedræt gik den imøde . . . .

— Om den mørke Gran-Odde tilvenstre kommer en Baad glidende og skyder sig frem imod Brinken.

Den skurer mod Bunden og ligger stille.

Præsten rejser sig og stiger ud. En ensom Mand, der i Natten vender tilbage til sit ensomme Hjem. Som det er sket de hundrede — ja de tusinde Gange.

Pludselig stanser han. Staar som fastnaglet . . .

Skikkelsen dér — foran ham. Paa Stenen. Ubevægelig som den . . .

Præsten fører begge Hænder op til sit Ansigt. Thi med et føler han alt Blodet spænde mod Hjærtet, som skulde det sprænges. Og det bliver sort for hans Øjne . . . .

Ikke fordi der overhovedet sidder en Skikkelse. Skøndt i og for sig vel uventet nok. Snarere fordi Skikkelsens smekkre Omrids — — hele Stillingen — — Maaden, hvorpaa Kappen folder sig — — —

Skikkelsen rejser sig. Gør en Bevægelse henimod ham . . . . Og glider lydløst ned i Sandet for hans Fødder . . . .

Med en voldsom Kraftanstrængelse træder han hen til Stenen og sætter sig. Dækker saa atter Ansigtet med den ene Haand.

Thi det suser for hans Øren — det svimler for hans Øjne.

Skikkelsen bøjer sit Ansigt ned mod hans anden Haand, som hviler tung og kold paa hans Knæ.

Og saaledes forbliver de ubevægelige . . . En lang Stund. — —

Det er muligt, at der bag ham er et stort og gabende Svælg af tomme Dage og kvalfulde Nætter, der nu langsomt og dulmende ligesom fyldes til Randen, saa den fredelige Forbindelse med Fortiden kan genoprettes . . . . Og det er muligt, at

han foran sig ser en Vej — banet imod Livets Fuldendelse . . .

Thi det er den lyse Nat — i hvilken de skilte Verdener mødes . . . .

— — — — — — — — — — — — — — —

„Halfdan — det er mig.“

Stemmen igen! Klangen, den uopnaaelige, som hans Øren har været paa en eneste Længselsvagt efter at opfange. Nu saa hjemlig og tilvant, som havde den altid lydt mellem disse Højder . . . .

„Det er mig.“

En Anelse af Smil strejfer hans Læber. Som om det behøvede at siges!

Han sidder endnu en Stund uden at tale. Har glemt, hvad han vilde sige, hvis han engang saa hende. Har forberedt sig saa længe, at det er borte nu — altsammen.

„Halfdan — maa jeg komme?“

Han vil tale. Kan ikke . . . . . Lægger blot Haanden mod hendes Haar . . .

Endelig siger han: „Du har været sen til at komme. Jeg har kaldt og kaldt!“

Hans Stemme er underlig hæs og tonløs — som dens, der taler i Drømme. Og han har Møje med at faa Ordene frem.

„Jeg har ventet dig . . . . Du maatte komme . . . Jeg har kaldt Dig . . . Ikke til mig — men

jeg vidste, at naar Du gik over engang — — og fandt Dig selv — — da kom Du herop."

Hun ser op imod ham: „Halfdan — jeg har hørt Dig kalde . . . Og nu er jeg gaaet over . . . Du har faaet mig med . . . . Men paa min egen Maade — — og paa ingen Andens i Verden."

Idet hans Øjne møder hendes, er det som han vaagned. Og de mange Aars indestængte Lidelse er ved at bryde ud i en stor og bitter Harme . . .

Han griber om hendes Hoved med dirrende Hænder: „Hvor kunde Du! — Hvor kunde Du! . . . Du vidste hvad Du gjorde . . . Du" — —

Men i samme Nu slipper han hende og rejser sig: „Nej, nej . . . Svar mig ikke — — svar mig ikke . . . Du er her . . . Det skal være nok — — det er nok . . . Kom" . . .

Hun rejser sig langsomt: „Ja, hvor kunde jeg!" siger hun.

Gennem Kappen fatter han om hendes Haand og stiger med hende opad Brinken. Halvvejs stanser de for at trække Vejret.

Han peger ud mod den sydlige Himmel: „Se," siger han, „den hvide Stribe over Fjældtoppen der — — som en fin, lang Regnbue — den staar der igen — ganske som igaar Aftes" . . .

„Ja," siger hun. Som om hun havde set det igaar Aftes.

Han vil gaa videre, men hun stanser ham:

„Alle de Steder, hvor — — Du har lidt for min Skyld — vis mig dem.“

Han ryster paa Hovedet: „Det blev for mange. Det er alle Steder!“

Men han drejer ikke ind imod Præstegaarden. Gaar til den modsatte Side, ind mellem sagte susende Fyrretræer og fører hende til Josaphats Dal — den blomsterfyldte Klippespalte dybt i Skoven.

Alle de brogede Væxter staar ubevægelige og dufter — i natlig tilsløret Glans. Og det er, som om den lille Bæk græd i Søvne . . .

„Her,“ siger han „havde jeg tænkt at have Dig siddende. — — I Middagssol . . . . Mellem alle Blomsterne . . . . og at slaa Armene — om dem og Dig med det samme.“

Hun plukker et Par af Blomsterne og fæster dem ved sit Bryst . . . .

Saa gaar de videre.

En fin og klinger Vandstraale risler ud af en Revne i Klippen, glider ned over den haarde Sten — hvor den efterlader et spinkelt grønligt Spor — og bliver borte mellem smaa Bregner og Ren-Mos ved dens Fod.

„Her tænkte jeg Du vilde prøve at drikke af Vandstraalen . . . . Blive ganske overstænket af Draaber . . . . Og le . . . . Og jeg vilde drikke

alle Draaberne af dit Ansigt . . . . Jeg er altid gaaet tørstig forbi det Vand“ . . .

Hun holder sin hule Haand ind under Straalen . . . og løfter den op mod hans Mund . . . Han faar en eller to af de kølige Draaber.

Men idet han slipper hendes Haand, tager han om hendes Ansigt:

„Jeg har tørstet — tørstet“, siger han. Og kysser hende . . .

Da glider hendes Arme op imod hans Hals: „Halfdan — Halfdan“ . . . .

Det er, som om hun slap sit Hjærte ud i et forløsende Skrig . . .

Et Øjeblik er han ved at bryde sammen . . . Saa retter han sig med et Ryk.

„Kom,“ siger han. „Vi skal højere.“

De stiger og stiger. Ad en smal Sti, der snor sig langs Klippen, til den munder ud paa en stor flad Sten, som luder frem over den mørke Fyrreskov og den blanke Sø ved deres Fødder.

„Her —“ siger han og sætter sig paa en lille Bænk, der støtter sig mod Klippesiden.

Hun sætter sig ved Siden af ham. Og han tager om begge hendes Hænder.

„Heroppe“ — — siger han. Stanser igen — og ser paa hendes Hænder . . .

„Det, jeg nu vil sige,“ begynder han lidt efter

— „det maa forstaas, som om det blev sagt inde i mig selv.“

„Ja — ja“ . . .

„Heroppe lærte jeg — en bitter Nat, da Sandheden tvang mig — at se fra Højden ned paa det — — — som havde været mellem os . . . . Og — det kunde ikke bestaa . . . . Nej — ikke helt.“

Hun gør en Bevægelse. Og han vedbliver med stærkere Stemme:

„Det var ikke, fordi jeg tvivled om, at Du var den rette — den eneste Ene for mig. Den, jeg havde fuld Menneskeret til at eje i det store Kærligheds-Forhold. Det var jeg ganske sikker paa . . . . .

Heller ikke, fordi det havde nok af Mangler og Brøst — Forholdet imellem os. Det har saa lidt at sige. Maa altid være saa — mellem ufuldkomne Mennesker.“

Han stanser . . . . . . Og hun trykker hans Hænder:

„Men det var, fordi jeg — stod udenfor, ikke sandt? spørger hun sagte. „Derfor blev jeg en Hindring for Dig. — — Sig det kun.“

„Nej, nej — Du skal ikke have Skylden . . . . . . Havde Du staaet anderledes — var det vel ikke blevet saa . . . . Men Skylden var min — min egen.

For det var dette, at jeg — — — havde Dig udenfor mit Gudsforhold. Tog Dig „som et Rov". Vilde drage Dig af al Magt — men til mig — — til mig alene. Saa udelukkende ind i min Besiddelse — at ikke blot alle Andre var stængt ude — — — man at der var som stængt mod oven med .... For det var — — nu taler jeg som inderst inde under min Samvittighed — det var som frygted jeg for, at noget skulde gaa tabt for min Elskov — hvis Du kom ind under en Magt, højere end min . . .

Jeg var Hedning i det Stykke. Vilde Dig blot for min egen Lykke .... Og for intet andet — i Himlen og paa Jorden! — —

Jeg vidste det ikke selv. Men da jeg kom herop i Ensomheden — saa jeg det. Saa, hvor dybt jeg havde været nede i Lavlandet — — — skøndt jeg talte om at gaa i Højden .... Den er kun én, Vejen i Højden: opover sig selv — mod Gud. Og jeg var nede . . . Dybt nede i mig selv!

Da skønned jeg, hvorfor det Samvær maatte brydes .... Da kunde jeg gaa ind paa — ikke det, som var gjort imod mig, men det, jeg skulde lære gennem den — unaturlige Smerte at være uden Dig. Da kunde jeg bøje mig under den . . . Ja — ville den.

Og først da blev mit Gudsforhold helt. For

da gik jeg helt ind i det. Overgav min Vilje paa det sidste Punkt. Det — hvor den „stod imod indtil Blodet,“ for at holde paa sit eget . . . . . . Da blev jeg præsteviet — — „helliget Herren“.“

Hun bøjer sig ned og kysser hans Hænder: „Højfjælds-Præst,“ siger hun sagte.

Han vender sit Ansigt imod hende:

„Men da følte jeg mig næsten som din Skyldner — forstaar Du. Og det naged mig, hvor lidt jeg havde hjulpet Dig opover. Da ønsked jeg blot at sætte Livet ind for at kalde Dig. Ikke til mig — nej, ikke til mig — til det Forhold, hvor Du har hjemme, mer end Nogen, jeg ved . . . . Det har jeg gjort. Daglig. Og ikke mest da, naar Kaldet gik ud i Verden . . .

Her vilde jeg blive — til Du kom . . . . Og naar Du kom, vidste jeg, at jeg trygt kunde tage imod Dig. For da var Du et med mig i det højeste. Og blev rakt mig paany . . . Fra oven . . .

Og nu — blot det vil jeg sige: det, Du gjorde — det kan ikke forsvares — ikke undskyldes. Skal det ikke heller. Men det er ikke mere — naar Du er her. Og for mig blev det godt. Drog mig opover.“

Hun sidder en Stund ganske stille. Saa siger hun: „Halfdan — jeg har vidst det altsammen. Jeg har læst det ud af hvert Ord, Du skrev. Og

jeg har følt det paa mig selv, hvor langt Du var naaet. Derfor turde jeg komme."

Han stryger hendes Haar: „Turde Du ikke før? Turde Du ikke altid komme til mig? . . . . Hvad vilde jeg ikke slette, naar Du kom! Ogsaa før jeg var naat saa langt!"

Han rejser sig: „Kom," siger han. „Jeg har Husly til Dig . . . . . . Og snart — — snart et Hjem."

Hun tøver endnu paa Bænken. „Halfdan — er Du vis paa, at Du siger det samme — — ogsaa imorgen?"

„Hvorfor ikke? Hvad mener Du?"

„Jeg mener — — at naar Du ser mig ved den klare Dag, saa — — aa, Du" . . . .

Hun gemmer pludselig sit Ansigt i hans Hænder.

„Naa, saadan! Lad mig se." Han løfter hendes Hoved. „Er Du meget forandret?"

„Noget, tror jeg maaske — jeg mener, naturligvis" . . .

„I et Punkt er Du ikke forandret," siger han roligt. „Du er taabelig som dengang . . . . Det Slags burde Du vide, at jeg ikke svarer paa."

„Aa, Halfdan, men saa — — det gør ikke noget, om Du finder mig taabelig igen — — jeg vil saa gerne være det overfor Dig — — men vil Du ikke nok — nævne mig som den jeg er . . . . Jeg maa høre det nu — forstaar Du. Og

Ingen kan udnævne mig til det — — uden Du selv.“

Hun rejser sig, lader den lange, sorte Kappe falde — og staar i hvid Dragt . . . .

Han giver et Raab og breder Armene ud imod hende.

Men hun synker ned imod Jorden og brister i Graad . . .

Han løfter hende op i sine Arme.

„Af Guds Naade — min Hustru,“ siger han. „Kød af mit Kød, Sjæl af min Sjæl — jeg elsker Dig.“ — — — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — — —

De gaar ned mod Præstegaarden. Da stanser hun.

„Er din Kirke aaben?“

„Nej. Men jeg har Nøglen hos mig — — tilfældigt. Vil Du ind i den?“

„Ja. Et Øjeblik. Med Dig.“

Han aabner Døren til den lille Kirke. Den lyse Nat glider hvidligt ind ad Buevinduerne og fylder Rummet med sin lydløse Forventning. Det store Kors over Alterbordet skinner som den første gyldne Strime mod Sol-Opgang . . .

Med Armen om hende gaar han langsomt op imod det. Og de knæler sammen paa Alterpuden . . . .

Uden Ord. Thi det er Øjeblikket, „hvor alle

Ord og Tanker forstummer — bristende . . . Hvor det uudsigelige Suk bærer Sjælen — som et sidste Bølgekast — — ind i Helligdommen!“ . . . .

Hun synes, det er som om Luften omkring dem dirrer af skjulte Klokkers Klang . . .

„Sursum corda — — sursum corda“ . . .

Og selve Hjærteslaget giver Svaret: „Habemus ad Dominum! . . .

— — — — — — — — — — — — — — —

— Lidt efter staar de udenfor Præstegaarden. Hun ser sig om til alle Sider.

„Hvordan fandt Du herop?“ spørger han — med sin Haand mod hendes bløde Kind.

Hun ser op imod ham, smiler for første Gang og svarer med Solveigs Ord:

„Paa Skier har jeg rendt; jeg har spurgt mig frem.
De fritted, hvor jeg skulde; jeg svarte: jeg skal hjem.“

Da smiler ogsaa han . . . .

— Han vil føre hende ind i Huset — men hun lægger sin Haand imod hans Arm: „Halfdan.“

„Ja.“

„Der er noget, jeg maa sige Dig, før jeg gaar ind . . . . Det er ikke om hvordan jeg gik over. Det kan Du høre senere — alt det fra de lange Aar — — til jeg blev sikker paa, at nu turde jeg komme . . . Det er noget andet . . . . Jeg havde

vist ikke haft Mod til at sige det — — hvis Du ikke havde talt, som Du gjorde før — og“ — —

„Hvad er det da?“

Hun staar op paa en stor Sten, som ligger ved Døren.

„Nu skal Du faa den største Hemmelighed. Men Du maa ikke svare et Ord paa det, jeg siger — — hører Du! Og aldrig siden komme tilbage til det. For — jeg ved, at der kan siges meget imod det .... Kunde ikke bære, at Du gjorde det .... Og kan dog ikke faa Dommen over det af noget Menneske ...... Jeg ved blot, at det kom inderst inde fra — derfra, hvor Sandheden er i mig ... Og at jeg — — ja, jeg vilde gøre det om igen, hvis jeg kunde.“

Han gaar tæt hen til hende:

„Hvad har Du gjort? — Hvad er det? Lad mig høre det!“

Hun lægger Armene om hans mørke Hoved og drager det ind imod sit Hjærte.

„Halfdan — Du ved, at der var ikke noget ved mig. Jeg var ganske tom og udenfor.“

Han retter Hovedet som for at tale. Men hun drager det tættere ind til sig.

„Der var kun dette, at — dit dybeste, inderste Forhold — — det følte jeg — det elsked jeg — det trode jeg paa, ogsaa“ — —

Hun tøver et Øjeblik.

— — „ja, ogsaa naar jeg ikke saa det . . . . . Naar — andet tog Dig — — — ikke dybere, men stærkere . . . Det lyder maaske underligt — men jeg tror, jeg kunde have sat Livet til for dit Gudsforhold. For jeg vidste, at dér havde Du dit Liv . . .

Og — saa var det, jeg mærked — — saa blev det mig klart — — saa blev jeg angst som til Døden for, at — — nej, nej — nu maa jeg hviske . . . Og Du maa ikke have hørt det“ . . . .

Hun bøjer sine Læber ned imod hans Øre. Og han fornemmer hendes sagte, skælvende Ord sammen med hendes Hjærtes stærke, hastige Banken . . . .

Paa en Gang løfter han sit Hoved med et Ryk: „Du — — Du“ — —

Hun lægger sin Haand over hans Læber. Og hvisker sagte og indtrængende igen . . .

Saa er hun færdig. Staar paa Stenen, bævende — og hvid som sin hvide Kjole . . .

Han staar en Stund tavs og ubevægelig og stirrer langt ud i den lyse Nat . . . . . . Er det, som om dens stilfærdige Klarhed nu fandt Vej til det mørkeste Punkt bag ham? . . .

Endelig siger han lavt:

„Jeg kan ikke svare paa det . . . . . Jeg skal jo ikke . . . Og det er godt . . . For — aldrig kunde jeg dog gaa ind paa, at det var Maaden . . .

Kunde aldrig indrømme, at — — nej, nej — jeg skal ikke sige noget . . . . Det faar blive en Sag imellem Dig og — en Større . . . . Indtil „Dagen, som skal gøre det klart“.“. . .

Han vender sit Blik imod hende dér, hvor hun staar — hvid i sin hvide Kjole.

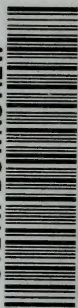
Blikket har hele hans Hjærte med . . .

„Et — kun et skal Du høre: hvad der ogsaa kan siges imod det — jeg synes dog, at — — Højfjælds-Præsten, som vandt opover sig selv og drog en anden Sjæl dybest ind i Gudsforhold“ — — —

Han bøjer sig og fører Sømmen af hendes hvide Kjole til sine Læber —

— „det var Dig — Dig, Dig“ . . . . .

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 13 06 05 10 006 4